

Ekwo Sámèlu k'èbo

Anwùhu Sọlu erwu Dévidi lẹ nchị

¹ Tọbudu iya bụ; Sọlu nwuhuchaephọ; Dévidi shi l'ọgu ono, o gbushiru ndu Amalẹku ono lwa; bya anọ abalị labọ lẹ mkpụkpu Zikulagu. ² O -rwua mbọku ọphu kwe iya ẹto; a bya ele ẹnya; nwoke lanu, shiwaa l'ọdu-ọgu Sọlu pẹ rwua; yẹe uwe iya, a gbajashichaaru agbajashi; kporu urwuku kpua onwiya l'ishi. Ọ byapfutaephọ Dévidi; bya adaa kpurumu l'alị gude kwabẹ iya ùbvù. ³ Dévidi jia ya sụ iya: “?Bụ aweya bẹ i shi?”

Ọ sụ Dévidi: “Mu shikwa l'ọdu-ọgu ndu Ízurelu gbalaa.”

⁴ Dévidi sụ iya: “?Denu g'ọ nwuru? Jiko kọeshiduru mu iya.”

Ọ sụ Dévidi: “Ndu Ízurelu gbakashihukwaru l'iphu ọgu ono. Ndu ọphu dụ igwerigwe bẹ daru nwushihi; k'ọphu bụ lẹ Sọlu yẹe nwa iya, bụ Jionatanu bẹ tukurọ nwushihukota.”

⁵ Tọbudu iya bụ; Dévidi bya ajia nwokorọbya ono, byaru bya akọoru iya iphe ono sụ iya: “?Denu g'i shi maru lẹ Sọlu yẹle nwa iya, bụ Jionatanu bẹ tukurọ nwuhuchaa?”

⁶ Nwokorọbya ono, byaru akọoru Dévidi iphe ono sụ: “O nweerupho g'o meru; mu nọdu

l'úbvú Gilubowa; Sọlu l'onwiya nọdu l'ẹka ono nmakpuru l'eli arwa iya. Ụgbo-inya ndu ọhogu iya; yẹle ndu agba l'inya ono nọdu achiwa iya kpabẹ kpabẹ. ⁷ No iya; Sọlu bya aghaa ẹnya l'azụ hụma mu; bya araku mu. Mu jĩa ya sụ: ‘?Bụ gẹ mu mee ọgunu?’ ⁸ Ọ jĩa mu: ‘?Bụ onye bẹ ị bụ?’ Mu sụ iya lẹ mu bụ onye Amaleku. ⁹ Ọ sụ mu jiko gẹ mu bya apfụ-kube iya gbua ya; noo kele ya nọ ndzụ, ọnwu ka mma! ¹⁰ Mu jenu apfụ-kube iya; woru iya gbua; noo kele o doru mu ẹnya l'ọ -darwuwa alị bẹ ọ bụwaa iya ọnwu. Mu bya ekputa iya okpu-eze, o kpu l'ishi; bya agbata iya echi, ọ gba l'ẹka; ọ bụru iya bẹ mu gude wotaru gube nnajuphu mu l'ẹka-a.”

¹¹ Noo ya; Dévidi yẹle ndu ẹphe l'iya swị ye ẹka l'uwe pẹ gbajashichaa. ¹² Ẹphe tuko raa ẹkwa; gua aphụ; swịa ẹgu jeye l'uzenyashi l'opfu ẹhu Sọlu; mẹ nwa iya nwoke, bụ Jionatanu; mẹ kẹ ndu ojọgu Chipfu, bụ ọnu-ulo Ízurelu ono, e gude ogu-echi gbushia ono.

¹³ Dévidi bya ajĩa nwokorọbya ono, byaru iya edoru iphe ono sụ iya: “?Ị bụ onye awe?”

Ọ sụ: “Mu bụkwa nwatibe onye Amaleku, bụ mbyambya.”

¹⁴ Dévidi jĩa ya sụ: “?Bụ ọgunu bẹ ị tị tsuduru ebvu k'ahali ẹka gbua onye Chipfu wuru manụ l'ishi?” ¹⁵ Dévidi bya ekua onye lanụ l'unwokorọbya iya sụ: “Je egbuta nwoke ono tụa!” O je egbuta iya tụa; ọ nwụhu. ¹⁶ Dévidi sụ iya: “G'ochi ngu tukokwaru ngu l'ishi; noo kele ị gudewaa ọnu ngu gbaa onwongu ama sụ l'ọo ngu gburu onye Chipfu wuru manụ l'ishi.”

Dévidi agụ aphụ Sọlu yẹle Jionatanu

17 Tọbudu iya bụ; Dévidi bya agụa ebvu-aphụ ẹhu Sọlu yẹe nwa iya, bụ Jionatanu; 18 bya asụ g'e zia ndu Jiuda g'aaguje ebvu-aphụ ono. Ẹpha ebvu ono bụ “apfụ.” Ẹka e deru ebvu ọbu bụ l'ẹkwo Jiasha.

19 “Úbvù, ì dù gùbe Ízurelu bẹ
e gbuwaru tọgbo l'eli úbvú!

Gẹ ndu ọkpehu dù
tùko dabyigbaaru!

20 G'e te pfukwa iya lẹ
mkpụkpu Gatu;
ọphu a rakwa iya arara tsoru
gbororo ọma mkpụkpu
Ashikelonu; a -nonyaa;
ẹhu je atsoahaa unwada
Filisitayinu utso;
mbụ a -nonyaa;
unwada ndu ono,
e buduru úbvù ono
tuhaha okoo.

21 Unubẹ úbvú úbvú Gilubowa;
g'iji ta akwabaekwa kpua unu;
ọphu mini edzebaekwaru unu;
ọphu unu enweekwaru alị,
emehuje iphe.

Noo kele ọo l'eli unu bẹ a nọ
merwua iphe, ndu ọkpehu dù
egudeje egbobuta
onwophẹ l'ọgu.

Mbụ l'iphe, Sọlu egudeje
egbobuta onwiya l'ọgu
bẹ a taa nyibaedu manụ.

22 Apfū Jionatanu bę ta
 akpólajeduru azū g'ọ tọ
 nmọpfuta ẹba ndu ọkpehu dų;
 ọphu ogu-echi Sọlu
 ta alwajeduru l'ẹbe abụ
 l'o gburu nemadzụ jasuru
 o ji iya.

23 Sọlu waa Jionatanu;
 teke unu nọ ndzụ bę unu
 shi ama ntụmatu;
 tẹme unu bụru ndu
 e yeru obu.

Ọphu unu ekekahaduru
 ekekahaa jasụ l'ọnwu.
 Unu shi ka ugo eme barabara;
 tẹme unu shikwaphọ ka
 oduma ọkpehu.

24 Unubę unwada Ízureļu;
 unu kwaa ẹkwa Sọlu;
 mbụ onye ono,
 yeru unu uwe uswe-uswe,
 ama mma ono;
 onye ono, gude
 mkpọla-ododo
 memashia uwe,
 unu yeru l'ẹhu ememashi ono.

25 Lewarọ gę ndu ọkpehu dų
 dabyigbaaru l'ẹka ẹphe
 larụ l'ọgu!

L'eli úbvú bę e gburu
 Jionatanu tọgbo.

26 Mu agụ aphụ ẹhu ngu;
 nwune mu Jionatanu.

I shi b̀unukaru mu onye vu
 oke aswa.
 N-yemobu, i shi yee mu b̀e
 dukwa biribiri.
 O ka n-yemobu k'̀unwanyi
 adu biribiri.
 27 Lewarọ g̀e ndu okpehu
 dabyigbaaru!
 Ngwọgu, eegudeje alwu ọgu
 bukotawa ọla-l'iswi!"

2

Eechi Dévidi eze ndu Jiuda

1 Tọbudu iya b̀u; e mechaa; Dévidi je akpata
 Chipfu ishi; s̀u: “?B̀u g̀e mu t̀ugbua lashia
 mkpukpu lanu l̀e Jiuda?”

Chipfu s̀u iya: “Ngwanu!”

Dévidi jia ya s̀u: “?B̀u aweya b̀e mu a-la?”

Chipfu s̀u iya: “Lashinaa H̀eburonu!” 2 Oo
 ya b̀u; Dévidi lashia ẹka ono; yele unyomu iya
 ẹphenebo; mb̀u Ahinowamu k̀e Jiezerelu; waa
 Abigelu k̀e Kamelu, b̀u nwanyi ono, ji ya, b̀u
 Nebalu anọedu ono. 3 Dévidi bya achitakwapho
 unwoke yee ya swi; onyenonu duta ndibe iya;
 ẹphe je eburu l̀e mkpukpu H̀eburonu waa
 mkpukpu l̀e mkpukpu, nọgbaa ya nu. 4 Oo ya
 b̀u; ndu Jiuda byatashia H̀eburonu. O buru l'eka
 ono b̀e ẹphe nọ wua Dévidi manu l'ishi g'ọ buru
 eze ndu onu-ulo Jiuda.

A bya epfuaru Dévidi l'oo ndu Jiabeshi-Giladu
 b̀e liru Solu. 5 Dévidi bya ezia ndu oozije ozi
 g'ẹphe je ezia unwoke mkpukpu Jiabeshi-Giladu
 s̀u p̀he: “G̀e Chipfu goru onu-oma nu unu k'̀ubvu

ono, unu kwaberu Sọlu, bụ nnajjuphu unu; woru iya lia ono. ⁶ Gẹ Chipfu goshikwa unu n-yemobu ọmaa ya; goshikwaphọ unu lẹ ya gbaru g'e gude ire iya ẹka l'opfu ẹhu unu! Mbẹdua, bụ Dévidi l'onwomu e-mekwarupho unu iphe-ọma eshi ọphu unu meru egube iphe-a. ⁷ Ọo ya bụ; g'ẹka shihukwa unu ike; unu aburu ndu ike dū; noo kele nnajjuphu unu, bụ Sọlu bẹ nwuhwaru nū; ndu ọnu-ọlo Jiuda wūwa mu manū l'ishi gẹ mu buru eze phe.”

Eechi Ishibosheti eze ndu Ízurelù

⁸ Ábuna nwa Nẹru, bụ onye-ishi ndu ojogu Sọlu bya edufuta nwatibe Sọlu, bụ Ishibosheti duru bya lẹ mkpụkpu Mahanayimu. ⁹ Ọ bya emee ya eze ndu Giladu; mẹ ndu Ashuru; mẹ ndu Jiezerelù; mẹcha ndu Ifuremu; mẹ ndu Ben-jiaminu; mẹwaro ndu Ízurelù l'ọphu. ¹⁰ Nwatibe Sọlu ono, bụ Ishibosheti bẹ nọwaru ụkporo apha labọ teke e meru iya eze ndu Ízurelù. Iphe, ọ nọru l'aba-eze ono bụ apha labọ.

Ọle ndu ọnu-ọlo Jiuda bụ Dévidi bẹ ẹphebedua awụ etso. ¹¹ Dévidi buru lẹ mkpụkpu Hẹburonu buru eze ndu ọnu-ọlo Jiuda. Iphe, ọ nọru l'aba-eze bụ apha ẹsaa l'ọnwa ishii.

Ọgu adaru ndu kẹ Dévidi; ẹphe lẹ ndu kẹ Ishibosheti

¹² No iya; Ábuna nwa Nẹru yele ndu ejeru Ishibosheti, bụ nwa Sọlu ozi shi lẹ Mahanayimu tughua jeshia mkpụkpu Gibiyonu. ¹³ Jiowabu; nwa Zeruya yele ndu ejeru Dévidi ozi tughua jepfushia phe l'okpuru, nọ lẹ Gibiyonu. Ndu

ọpḥuu dọru l'azụ okpuru ono ibe lanụ; ndu ọpḥuu dọru l'ibiya ọpḥuu. ¹⁴ Ábuna bya asụ Jiowabu: “G'ụnwokorobya-a haèduru gbalihu l'iphu anyi je g'ẹpḥe lẹ nwibe phẹ lwụpfuru.”

Jiowabu sụ: “Ngwanụ; g'ẹpḥe gbalihunu je.”

¹⁵ Ọo ya bụ; ẹpḥe bya awụ-lihu; a bya agụta phẹ ụmadzu iri l'ẹbo l'ẹka iya kẹ ndu Benjiaminu yele Ishibosheti, bụ nwa Sọlu; bya guta ụmadzu iri l'ẹbo l'ẹka iya kẹ Dévidi. ¹⁶ Ọo ya bụ; onyenonu bya awọcharu nwibe iya l'ishi; woru ogu-echi nmachaa ibe phẹ lẹ mgbureku; ẹpḥe tuko daa nwụshihu l'ugbo lanụ. Noo iphe, meru g'o gude e kuahaa ẹka ono “Egu Ogu-echi”. Ẹka ono bẹ nọ lẹ mkpukpu Gibiyonu.

¹⁷ Ọgu mbọku ono kpohu ọku. Ndu kẹ Dévidi lwụ-kpee Ábuna yele unwoke Ízurelu. ¹⁸ No iya; ụnwegirima unwoke Zeruya ẹpḥe n'eto nọdukota l'ẹka ono; mbụ Jiowabu; mẹ Abishayi; yele Asahelu. Asahelu bẹ bụ onye emebe barabara gẹ mgbada. ¹⁹ Asahelu chipyabe

Ábuna kparakpara; l'ẹbe ele ẹnya l'ẹkutara; ọzo ẹkicha; kẹ gẹ ya dakọbe; haa ya achi ọso. ²⁰ Ábuna bya aghaa ẹnya hụma iya. Ọ jia ya sụ: “Asahelu; bụ gubedua?”

Ọ sụ iya: “Ọo mbẹdua bẹ ọ bụ.”

²¹ Ọo ya bụ; Ábuna bya asụ iya: “Laphu azụ. Shia ẹkutara ngu; ọzoo ẹkicha; gude onye lanụ l'ụnwokorobya ono; nashichaa ya ngwogu iya!” Ọpḥu Asahelu te ekwedu haa ya achi ọso.

²² Ábuna bya anmaaru Asahelu ọkwa ọzo; sụ iya: “Laphu azụ; ba achihe mu! Mu -gbutsukpoo ngu nta-a; ?mu e-shi ishiagha palia iphu l'ẹka nwune

ngu, bu Jiowabu nọ?” ²³ Ophu Asahẹ̀lu ekwedu lẹ ya a-ha iya achì ọso. Ọo ya bu; Ábuna bya eworu ọnuonu arwa iya súa Asahẹ̀lu l'ẹpho; o foo ya l'okpurukpu. Ọ daa nwuhu l'ẹka ono. Ọ nọdu abujeru; onye jetaru bya ebu ishi l'ẹka ono, Asahẹ̀lu dabyiru ono; l'ọopfuru.

²⁴ Jiowabu yẹle Abishayi chipyabe Ábuna. Ọ buru g'enyawu aribawa bẹ ẹphe chirwuru iya l'úbvú Ama, nọ chebe iphu lẹ mkpukpu Giya l'uzo ibiya ọphu eeshije eje l'echiegu mkpukpu Gibiyonu. ²⁵ Unwoke Benjaminu dzukọbe tuko pfuru Ábuna l'azụ. Ẹphe tugba onwophe nanu; buru ogbogu lanu; je atuko pfuru l'eli úbvú lanu. ²⁶ Ábuna bya ekua Jiowabu sù iya: “Buwaro ya mma bẹ anyi e-gude egbushi onwanyị jasuru? ?Tì madu l'ikpetemazu bẹ iphea e-mechaa buru anyi aphu? ?Bu teke ole bu a -nọ-beadaru tẹme l'i pfiaru ndu nkengu g'ẹphe haa achì unwunna phe?”

²⁷ Jiowabu yee ọnu sù: “Eshinu Chileke nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a; bẹ ọ tọ bu l'i pfuru opfu; mẹ ndu-a anọdukwapho achì unwunna phe-a g'ẹphe achì phe jasù l'utsu.” ²⁸ Ọo ya bu; Jiowabu bya eworu opu gbua; ndu ojogu ono parù achì ndu Ízurelu ọso haa; ọphu ẹphe alwubaeduru ọgu ọzo.

²⁹ Ábuna yẹle unwoke, ẹphe l'iya swi; shia nsuda Araba jekota ije l'enyashi mboku onoya. Ẹphe daa ẹnimu Jiódanu. Ẹphe jekota ije l'utsu iya futa lẹ mkpukpu Mahanayimu.

³⁰ Ọo ya bu Jiowabu bya eshi lẹ k'achì Ábuna ono lwa; bya akpakọo ndu nkiya. Umadzu iri lẹ

tete buru ndu acho achochu le ndu ke Dévidi; a -gufukwa Asahelu. ³¹ Ode ndu ke Dévidi ono gbukwanuru ukporo umadzu iri l'esato, bu ndu ipfu Benjiaminu me ndu ephe le Abuna aswije. ³² Ephe pata Asahelu je elia l'ilu nna iya le Betulehemu. Oo ya bu; Jiowabu yeke ndu nkiya tugbua l'enyashi ono; o buru le nchi-abohu be ephe jerwuru Hiburonu.

3

¹ Onu-ulo ke Solu waa ke Dévidi be ogo, daru phe nu be ephe lwukporu noo odu. Okpehu ke Dévidi nodu aka shii eje; ike ka abvu onu-ulo ke Solu abvubvu eje.

Unwegirima, a nwushiru Dévidi le Hiburonu (1Iphe 3:1-4)

² A nwushiru Dévidi unwoke teke o bu le Hiburonu. Okpara iya bu Amunonu. Onye nwuru iya nu bu Ahinowamu ke Jiezerelu. ³ Nwa iya k'ebo bu Kilabu. Onye nwuru iya nu bu Abigelu, bu onye shi buru nyee Nebalu ke Kamelu. Nwa iya k'eto bu Abusalomu. Onye nwuru iya nu bu Maka nwada Talumayi, bu eze ndu Geshu. ⁴ Nwa iya k'eno bu Adonijia. Onye nwuru iya nu bu Hagitu. Nwa iya k'ise buru Shefataya. Onye nwuru iya nu bu Abitalu. ⁵ Nwa iya k'ishii buru Ituramu. Onye nwuru iya nu bu nyee ya, bu Egula. Ndu-a be a nwushikotaru Dévidi teke o bu le Hiburonu.

Abuna etsoru Dévidi

⁶ No iya; o buru teke ono, ogo adaru ndu onu-ulo Solu waa ndu onu-ulo Dévidi ono be Abuna

nọ l'ẹka ọlọ kẹ Sọlu; alwushi oḡu ike. ⁷ Sọlu bẹ nweru nwanyi, o to shidu alọ ọkpobe alọlu. Epha iya bu Rizupa, nwada Aya. O be ujiku lanu; Ishibosheti bya ekua Abuna su iya: “?Denu iphe, meru g'o gude unu le nwanyi, nna mu ta ludu ọkpobe alọlu nodu akwaje?” ⁸ Tobudu iya bu; ehu ghushiahaa Abuna eghu ike le k'opfu ono, Ishibosheti pfuru ono. O su Ishibosheti: “?Iiri le mu bu oke nkuta ndu Jiuda; k'opfu mu e-shi eshi teke ono bya eye ntanu-a; gude obu mu g'o ha turu ikẹ yeru nna ngu Sọlu; me ndibe iya; me ndu yee ya eshi onya. Mu nodu alwukpoepho oḡu ehu unu ge ndu kẹ Dévidi ta alwuta unu; i gbẹ nta-a bya ekobe mu opfu ehu nwanyi-a. ⁹ Ge Chileke gwakwa mu ochi; mbu g'o mekwa mu ophu ka njo m'o buru le mu te emeduru Dévidi iphe ono, Chipfu riburu le nte; kwee ya ukwe iya ono; ¹⁰ mbu le mu a-nafu onu-ulo Sọlu aba-eze ono; woru Dévidi mee g'o buru eze ndu Izurelu me Jiuda; e -shi le Danu jasu le Biye-Sheba.” ¹¹ Ophu Ishibosheti ahalibaeduru onu k'epfu opfu yeru Abuna ozo; kele ootsu iya ebvu.

¹² Oo ya bu; Abuna bya ezia ndu oozije ozi g'ephe jeru iya ibe Dévidi le Hẹburonu je asu iya: “?Bunaa onye be ali-a du l'eka? Ge mu le ngu gbanaa ndu; ge mu eyeta eka mee ge ndu Izurelu l'ophu lwakota ngu l'eka.”

¹³ Noo ya; Dévidi su: “O du ree! Mu le ngu a-gba ndu obu. O le mu elekwanu enya iphe lanu l'eka ngu, bu iya bu g'i ti shitakwa eka mu no gbahaa l'i du Mikalu, bu nwada Sọlu dutaru mu m'i byajepho ge mu le ngu huma!” ¹⁴ Dévidi

bya eye ndu-ozi g'ẹ̀phe jepfu Ishibosheti, bụ nwa Sọlu je asụ iya: “Dee mu nyee mu Mikalu, bụ onye ono mu butaru akpapyị ndu Filisitayinu ụkporo ise gude kwaa aswa iya ono.” ¹⁵ Oo ya bụ; Ishibosheti zia; e je anata Mikalu l'ẹka ji iya, bụ Palutelu nwa Layishi. ¹⁶ Ji nwanyị ono nọdu ara ẹkwa etso iya l'azụ jeye ẹphe jerwua mkpụkpu Bahurimu. Ábuna sụ iya: “Tugbule-a lashia ibe ngu!” O laphushia azụ.

¹⁷ Ábuna bya ekua ndu bụ ogerenya ndu Ízurelu l'ídzù sụ phẹ: “Unu shiwaa teke dụ ẹnya seta g'unu e-shi mee Dévidi eze unu. ¹⁸ Ngwa; unu mee ya ya nta! Noo kele Chipfu kwewaru Dévidi ukwe sụ: ‘Oo l'ẹka nwozi mu, bụ Dévidi bẹ mu e-shi nafuta ndibe mu, bụ ndu Ízurelu l'ẹka ndu Filisitayinu; mẹ l'ẹka ndu ohogu phẹ l'ophu.’ ” ¹⁹ Ábuna l'onwiya bya epfukwarupho yeru ndu Benjiaminu. O bya atugbua jeshia Hẹburonu je edooru Dévidi iphemiphe, ndu Ízurelu; mẹ ndu ipfu Benjiaminu l'ophu abya ememe.

²⁰ O beephoo teke Ábuna yẹle unwoke ụkporo, yẹe ya swị jeru ibe Dévidi lẹ mkpụkpu Hẹburonu; Dévidi shiaru iya nri; yẹe ndu yẹe ya swị. ²¹ Ábuna bya asụ Dévidi: “Gẹ mu bya eje nta-a je ekukọoru gube eze, bụ nnajjuphu mu ndu Ízurelu l'ophu gẹ gụ l'ẹphe gbaa ndzụ; k'ophu ịi-bukotaru eze ndu ono, oogu obu ngu ẹgu g'ị buru ono.” Oo ya bụ; Dévidi dukwa Ábuna; o tugbua lashia l'ẹhu-guu.

Jiowabu egbu Ábuna

22 Ọ bụkpoerupho teke ono bẹ ndu-ozì Dévidi waa Jiowabu shì ọgu ndu ọ-lwua-ọlaa, ẹphe jeru bata; vuru iphe, parụ ẹka ẹphe kwatarụ l'ọkwata lwa. Ọle Ábuna ta anọekwanu l'ibe Dévidi lẹ Hẹburonu; kele Dévidi dukwawaru iya; ọ tughua lashia l'ẹhu-guu. 23 Jiowabu yẹle ndu ojogu, yẹe ya swi bataepho; e pfiaru iya lẹ Ábuna nwa Nẹru bẹ shikwa byapfuta eze; o dukwawa iya ọ lashia l'ẹhu-guu. 24 Ọo ya bụ; Jiowabu jepfushia eze je asụ iya: “?Bụ gunu bẹ i meru ẹgube ono? ?Bụ gunu meru g'o gude Ábuna byapfuta ngu; i haa ya; ọ lashia? Nta-a bẹ ọ lashighawaru! 25 Mbụ-a; i maru-a onye Ábuna nwa Nẹru bụ. Ọ kwa ugho bẹ ọ byaru ngu aghoru; bya g'ọ makotacharu g'iije iya ala; gẹ ya makotaru iphemiphe, iimekpọo ememe.”

26 Jiowabu bya atughua lufu l'iphu Dévidi. Ọ bya ezia ndu-ozì iya g'ẹphe gbapfu Ábuna. Ẹphe gbapfu Ábuna lẹ wẹlu Sira kuphuta iya azu; ọphu Dévidi ta amadu. 27 Ábuna lwaphutaepho azu lẹ Hẹburonu; Jiowabu kuchi iya ekuchi l'ọnu-oguzo g'ọ bụ l'o nweru iphe, oome g'o pfiaru iya lẹ mpya. Ọ buri l'ẹka ono bẹ Jiowabu nọ nmafua ya ẹpho; ọ nwuhu. O shi nno gwata ugwo ọchi nwune iya pho bụ Asahelu. 28 E mecha; Dévidi bya anuma iya. Ọ sụ: “Mu lẹ ndu alì-eze mu bẹ ikpe ta anmakwaru l'iphu Chipfu jasuru asuru lẹ k'egbugbu, e gburu Ábuna nwa Nẹru. 29 G'ọ bụkwaru Jiowabu; mẹ ọnu-ulo nna iya l'ophu bẹ ọchi Ábuna a-tu-koru l'ishi! G'onye vu atashi ta abvukwa abvubvu l'onulo

Jiowabu; ọ́zoo onye ekpenta eme; ọ́zoo onye gude mgbọ́ro ete ọ́kpa; mę́ onye e gburu l'ike; mę́ onye akpa nri.” ³⁰ Ọ́ bụ́ru Jiowabu yę́le nwune iya nwoke, bụ́ Abishayi bę́ gburu Ábuna kę́le ọ́o ya gburu Asahę́lu, bụ́ nwune phę́ l'ọ́gu lę́ mkpụ́kpu Gibiyọ́nu.

Eli Ábuna

³¹ Dévidi bya asụ́ Jiowabu mę́ ndu ę́phe l'iya nọ́: “Unu gbajashia uwe unu; unu achita uwe-aphu yee; tuko raa ę́kwa Ábuna.” Eze, bụ́ Dévidi nọ́du etso igbe-odzu ono l'azu. ³² ę́phe lia Ábuna lę́ Hę́buronu; eze kwaa idemini l'ilu Ábuna. Ndu nọ́kota l'ę́ka ono rakota ę́kwa. ³³ Eze, bụ́ Dévidi bya agua ebvu-aphu ę́hu Ábuna sụ́:

“?Ọ́ gbaru g'ọ́ bụ́ru Ábuna bę́ a-nwụ́hu anwụ́hu onye-eswe-a?

³⁴ E te keduru ngu ę́gbu l'ę́ka; ọ́phu a tuduru ngu mkpọ́ro l'ọ́kpa.

I laru l'ike g'onye dabaru ndu ę́jo-iphe l'ę́ka.”
Ndu nọ́kota l'ę́ka ono tuko tu uzu-ę́kwa iya ọ́zo.

³⁵ Ndu ono g'ę́phe ha bya atuko rwoahaa Dévidi g'o ria nri lę́ teke ọ́ bukwađu l'eswe. Obenu lę́ Dévidi riburu nte sụ́: “Gę́ Chileke gwakwa mu ọ́chi; mbu g'o mekwa mu ọ́phu ka njo mę́ mu wotawaa nri dee l'onu; ọ́zoo wota iphe ọ́zo, ria tẹ́me ę́nyanwu ariba!” ³⁶ Ndu ono l'ọ́phu tũbe iphe ono nvo; tẹ́me ọ́ tsoo phę́ uto; mbu-a; iphemiphe, eze Dévidi meru dukota phę́ ree. ³⁷ Ọ́o ya bụ́; ndu ono g'ę́phe ha; je akpaa lę́ ndu Ízurelu l'ọ́phu tuko maru l'eze, bụ́ Dévidi bę́ ę́ka iya ta adudu l'egbugbu ono, e gburu

Ábuna nwa Nèru. ³⁸ E mecha; eze je asù ndu-
 ozi iya: “?Unu ta amadù l'onye-ishi; mbù oke
 amadù bẹ nwuhuru nù l'alì Ízurelù ntanù-a?
³⁹ O bụ eviya l'a wùru mu manù l'ishi gẹ mu
 bụru eze; obenu l'ike ta adùdu mu ntanù-a; noo
 kẹle ụnwegirima Zeruya bẹ nabarù mu ẹka. Gẹ
 Chipfu p̄fukwa ndu eme ẹjì ụgwo g'ejo-ememe,
 ẹphe meru habe!”

4

Eegbu Ishibosheti

¹ Tọbudu iya bụ; Ishibosheti; nwa Sọlu
 nùmaep̄ho lẹ Ábuna bẹ nwuhuwaru nù lẹ
 Hẹburonu; ike bvù iya; ndzù gùhu ndu Ízurelù
 l'ophu. ² Nwa Sọlu ono bẹ nweru unwoke labọ,
 bụ ndu-ishi ọ-lwua-ọlaa. Ẹpha onye lanù bụ
 Bana; ẹpha onye ọphuu bụru Rekabu. Ẹphe
 t̄koru bụru ụnwu Rìmonu, bụ onye ipfu Benji-
 aminu bya aburu onye mkp̄kpu Berotu. Berotu
 ono bẹ a ḡkoberu l'ẹkiya kẹ Benjaminu; ³ kẹle
 ndu Berotu gbaru ọso laa mkp̄kpu Gitayimu je
 ebuwaruro l'ẹka ono bụru ndu Iwarù alwalwa
 byasù ntanù-a.

⁴ No iya; Jionatanu, bụ nwa Sọlu bẹ nweru
 nwa iya nwoke, iphe l̄nwuru ọkpa labọ. O
 bụru teke nwata ono n̄waru apha ise bẹ e
 shi lẹ Jiezerelù bya edoo k'anwùhu Sọlu yẹle
 Jionatanu. Nwanyị, ehe nwata ono nùmaep̄ho
 iphe ono; o kwoo gburumu jeshia gẹ ya kuta
 nwata ono gbalaa; nwata nyifu iya daa; mechaa
 bụru ẹnieneni. Ẹpha nwata ono bu Mefibosheti.

⁵ Noo ya; Rekabu waa Bana, bu unwu Rìmonu, bu onye Berotu ono bya atugbua mbọku ono; o buru phe eje ibe Ishibosheti. O buru l'echilabo eswe be ephe jerwuru ibe Ishibosheti le teke o no atuta unme eswe. ⁶ Ephe bya abahu l'ime ulo iya g'o bu l'ephe eje ahata witi. Ephe nmafua ya ephe l'ime aka ono; bya epyofu; gbalaa. ⁷ O buru teke Ishibosheti ze aze l'iphe-azee ya be ephe bapfuru iya l'ime mkpuru l'eka ozeje l'ime ulo iya. Ephe nmaa ya mma; nmagbua ya; bya egbuta iya ishi. Ephe pata ishi iya ono tugbua jekota ije l'uzo nsuda Araba l'enyashi mboku ono l'opfu. ⁸ Ephe pata ishi iya ono pataru Dévidi le Heburonu; bya asu iya: "Waa ishi nwa Solu ono, bu Ishibosheti ba; mbu ohogu ngu ono, shi achọ ishi ndzu ngu ono. Ntanu-a be Chipfu gwatawaru Solu yele eri iya ugwo iphe, ephe meru gube nnajuphu anyi, bu eze."

⁹ No iya; Dévidi bya eyeeru Rekabu yele nwune iya nwoke, bu Bana onu; mbu unwu Rìmonu, bu onye Berotu ono; su phe: "Eshinu Chipfu no ndzu g'o no iya-a; mbu onye ono, nafutaru mu l'iphe-ehuka; ¹⁰ be o-nwuru unu g'o nwuru onye ono teke o byaru asu mu le Solu be nwuhwakwaru nu ono. O gbenu ari le ya byaru mu ezi ozi, du ree; obenu le mu zuguderu iya gbua le mkpukpu Zikulagu. Ono buru obunggo, mu buru iya l'ozi, o byaru ezizi. ¹¹ ?To kabadarọ njo l'eka o bu ndu ejo-iphe jeru egbua nwoke, adudu iphe, o meru l'ime ulo iya; mbu l'iphe, ozeje aze? ?To buedupho ge mu gwata unu ugwo mee ochi iya l'ishi unu nta; mbu wofu

unu lẹ mgboko-a?" ¹² Ọo ya bụ; Dévidi bya ezia unwokorobya iya; ẹphe gbushia pẹ. Ẹphe kwashia pẹ ẹka yee okpa; pakoo ogwehu pẹ je ekobe lẹ mgboru okpuru, no lẹ Heburonu. Ẹphe pata ishi Ishibosheti je elia l'ilu Abuna lẹ Heburonu.

5

Eeme Dévidi eze ndu Ízurelu l'ophu (1Iphe 11:1-9)

¹ Tòbudu iya bụ; ipfu ndu Ízurelu l'ophu tuko byapfuta Dévidi lẹ Heburonu bya sù iya: "Anyi lẹ ngu tukurù buru mee lanu waa ogwehu lanu. ² Teme; teke Solu shi buru eze anyi; be bukwa gubedua shi edujeru ndu Ízurelu eje ejeje alwa alwalwa l'ogu. O buru ngu be Chipfu suru l'oo ngu a-nodu eche ndu nkiya, bu ndu Ízurelu g'onye eche aturu; mbu l'oo ngu a-buru onyeshi pẹ." ³ Ọo ya bụ; iphe, bu ndu bu ogerenya Ízurelu bya awu-pfu eze, bu Dévidi lẹ Heburonu; ẹphe l'iya gbaa ndzu l'iphu Chipfu; ẹphe wua Dévidi manu g'o buru eze ndu Ízurelu. ⁴ Dévidi nowaru ukporo apha l'apha iri teke e meru iya eze. Iphe, o noru l'aba-eze bu ukporo apha labo. ⁵ Teke o bu lẹ Heburonu be o noru l'aba-eze ndu Jiuda apha esaa l'onwa ishii. O bya anodu lẹ Jierusalemu buru eze ndu Ízurelu l'ophu yele ndu Jiuda ukporo apha l'apha iri l'eto.

⁶ Eze, bu Dévidi yele ndu nkiya wuru jeshia ogo lẹ Jierusalemu, bu iya bu Jiebusu. O buru ndu Jiebusu be bu l'alì ono teke ono. Ndu Jiebusu

ono bya asù Dévidi: “?A sùru ngu l’ì dù ike abata l’èka-a; mbù l’ò kwa ndu atsu ishì; mē ndu ẹniyeni bē a-chiphu ngu azù; mē ì -byatashia.” No kẹle ẹphẹ rìru lẹ Dévidi ta abyadù adù ike bata l’alì phẹ. ⁷ O lẹ Dévidi mechalẹru-a lwùta ẹka a kpùshiru ike, nọ l’eli úbvú Zayọnu, mecharu búru mkpùkpu Dévidi.

⁸ Mbọku ono bẹ Dévidi sùru: “Onye a-dù ike lwùa ndu Jiebusu bẹ e-tsoru ọswà-mini bapfu ndu atsu ishi mē ndu ẹniyeni ono, dù Dévidi ashì ono.” O o ya bú iphe ono, eepfufe sù: “Ndu atsu ishi mē ndu ẹniyeni ta abyadù a-bahù l’ùlo.”

⁹ Dévidi bya akwata unuphu l’èka ono, a kpùshiru ike ono. O woru iya gùa mkpùkpu Dévidi. O kpùa igbulọ mkpùkpu ono mgburugburu. O shi l’agbarike igbulọ mkpùkpu ono kpùa ya bahù l’ime. ¹⁰ Dévidi nọdu aka ike ejekpọephe; kẹle Chipfu; mbù Chileke, bú Ọkalibe-Kakọta-Ike swiru iya eswiru.

¹¹ Tọbudu iya bú; Hiramù, bú eze ndu Taya bya eye ndu-ozì iya g’ẹphẹ vutaru Dévidi oshì sida; bya eyekwaphọ ndu kapyìnta; mē ndu edoje ẹja ọlo; ẹphẹ tọko swìru je akpùaru Dévidi ọlo.

¹² Dévidi bya amaru lẹ Chipfu bẹ mewaru gẹ ya ngùru angùru l’abù eze ndu Ízurelù; tẹme lẹ Chipfu bẹ gudewaa iswi ẹhu ndibe iya ono, bú ndu Ízurelù palia alì-eze iya imeli.

¹³ Dévidi bya alufutachaephe lẹ Hẹburonu; ọ lùtabaa unwanyì, ndu ọphu abù-zidu unyomu iya lẹ Jierúsalemù; bya alùshia igwerigwe unwanyì. A bya nwùshibakwaru iya phọ unwegirima; unwoke mē unwanyì. ¹⁴ Waa ẹpha

unwegirima, a nwushiru iya lẹ Jierúsalemu baa: Shamuwa; me Shobabu; me Nétanu; me Sólomonu; ¹⁵ me Ibuha; me Elishuwa; me Nefegu; me Jiafiya; ¹⁶ me Elishama; me Elyada; me Elifeletu.

*Dévidi alwu-kpee ndu Filisitayinu
(1Iphe 14:8-17)*

¹⁷ Ndu Filisitayinu bya anumaepho l'a wuwaru Dévidi manu l'ishi g'ọ buru eze ndu Ízurelu; ephe tuko zelihi; choru Dévidi jeshia. Dévidi numa iya; bya abahu l'eka ono, a kpushiru ike ono. ¹⁸ Ndu Filisitayinu bya bya ejerwua je edokaa onwophe; ephe dzuru nsuda Refayimu. ¹⁹ Oo ya bu; Dévidi bya eje ajita Chipfu su: “?Bu ge mu jepfu ndu Filisitayinu ogo to? ?Ii-woru phe-a ye mu l'eka?”

Chipfu yeeru iya onu su iya: “Jerọ ya; le mu e-woru-a ndu Filisitayinu obu ye ngu l'eka.”

²⁰ Oo ya bu; Dévidi jeshia mkpukpu Belu-Perazimu; je alwu-kpee phe l'eka ono. O su: “Oo g'ukporo-mini ekpoje-a bu ge Chipfu kpotaru ndu ohogu mu l'ataphu mu.” Oo ya meru g'o gude a gua eka ono Belu-Perazimu.

²¹ Ndu Filisitayinu gbadochaa agwa phe l'eka ono; Dévidi yele ndu nkiya chitakota iya tugbua.

²² E mechaa; ndu Filisitayinu byakwa bya edokaa onwophe dzuru nsuda Refayimu.

²³ Dévidi byakwa eje ajita Chipfu ozo; Chipfu su iya: “Unu te eshikwa phe ataphu nhamunha; unu shichikwaa phe okotazu; no-pee phe mgburugburu l'iphu eka ono, oshi balusamu pfugbaaru ono tsoo phe ogo. ²⁴ Teke unu

bebeerupho nùma iphe, ada g'igiji ọkpa l'eli oshi balusamu ono; unu emekebe egwegwa; noo kele ọo teke ono bẹ Chipfu vutawaru unu ọzo g'unu je egbushia ndu ojogu ndu Filisitayinu.”

²⁵ Noo ya; Dévidi mee ya egube ono, Chipfu ziru iya ono. O shiepho lẹ mkpukpu Geba gbushia ndu Filisitayinu jasụ lẹ mkpukpu Geza.

6

Eedobe Okpoko Ọgbandzu Chileke l'ibe Óbèdu-Edomu

(1Iphe 13:1-14; 15:1—16:3,43)

¹ Dévidi byakwa akpakọ-dzua ndu a hotaru lẹ ndu Ízurelù. Iphe, ephe dọ bọ ọkporo unu umadzu ugbo ẹto l'unu iri l'ise.* ² Dévidi yẹle ndu nkiya l'ophu tųgbua jeshia mkpukpu Belu, nọ l'alì Jiuda g'ephe je apalata okpoko Chileke; mbụ okpoko ono, a guru ẹpha Chipfu, bọ Ọkalibe-Kakọta-Ike; mbụ onye ono, abaeze iya nọ lẹ mgbaka cherubimu ono. ³ Ẹphe bya apafuta okpoko Chileke ono l'ulo Abinadabu parụ tukobe l'eli ọgba-kperekpere ọphúú. Ụlo Abinadabu ono tukoru l'eli úbvú. Ọ bọru Uza waa Ahiyo, bọ unwu Abinadabu kẹ nwoke bẹ anga ọgba-kperekpere ọphúú ono. ⁴ Ẹphe ngarụ ọgba-kperekpere ono, a tukoberu okpoko Chileke ono lufuta l'ibe Abinadabu. Ahiyo vuru okpoko ono ọzo. ⁵ Dévidi yẹe ndu Ízurelù l'ophu tųko gude ike phẹ g'ọ ha ete ẹswa l'iphu Chipfu.

* **6:1** 6:1 Bọ iya bọ 30,000 lẹ mbekee.

Èphe nòdu agu ebvu; akpọ ogumogu; mę une; bya akụ nkwa; egbu opu; akụ ogelenda.

⁶ Èphe rwuẹpho ẹka eechishije ẹswa lẹ balị lẹ Nakonu; Uza tufu ẹka gẹ ya wọta okpoko Chileke ono; kele eswi, alọkpọ oğba-kperekpere, a tukoberu iya ono bẹ vukotaru iphe. ⁷ Chipfu tukoshi Uza ẹhu-eghu iya; kele ọ tọ sọduru okpoko Chileke ono nsọ. Chileke woru iya chigbua; ọ nwuhu lẹ mgboru okpoko Chileke l'ẹka ono. ⁸ Ehu daa Dévidi kẹ dzuu; kele oke-ẹhu-eghu Chipfu dapfutaru Uza. A nọdu ekuje ẹka ono Pérezu-Uza byasụ ntanụ.

⁹ Oo ya bụ; ndzụ Chipfu gụhu Dévidi lẹ mbọku ono; ọ sụ: “?Denukpoo g'e-me palata okpoko Chipfu-a?” ¹⁰ Ophu o to vuẹdu Dévidi evuvu g'ọ palata okpoko Chipfu ono lẹ mkpukpu Dévidi. O patawa iya rọ je edobe l'ibe Óbẹdu-Edomu, bụ onye Gatu. ¹¹ Okpoko Chipfu ono nọo ọnwa ẹto l'ibe Óbẹdu-Edomu onye Gatu. Chipfu kebe Óbẹdu-Edomu waa ndibe iya l'ophu l'oma.

*Eevulata okpoko Chileke lẹ Jierúsalemu
(1Iphe 15:25-29)*

¹² Noo ya; a bya edooru eze, bụ Dévidi sụ: “Chipfu gudekwa k'okpoko Chileke-a kebewaa ndibe Óbẹdu-Edomu l'oma; mękpoo iphemiphe, o nweru enweru.” Oo ya bụ; Dévidi teru ẹswa je apafuta okpoko Chileke ono l'ibe Óbẹdu-Edomu; palaa lẹ mkpukpu Dévidi. ¹³ O nọdu abujeru; ndu pa okpoko Chipfu ono -tua ntọkpa ishii; Dévidi egbua oke-eswi waa nweswi, ẹba dụ gude gweeru Chileke ngweja. ¹⁴ Dévidi nmaru ẹkwa

ọchaa l'upfu; bya egude ike iya g'ọ ha ete ebvu l'iphu Chipfu. ¹⁵ Noo ya; Dévidi yẹle ndu Ízurelù l'ophu nọdu apalata okpoko Chipfu ono; akpọ okwe etso iya; bya egbu opu.

¹⁶ A nọdu apabata okpoko Chipfu ono lẹ mkpukpu Dévidi; nwada Sọlu, ẹpha iya bụ Mikalu pyofu ẹnya lẹ windo; hụma eze, bụ Dévidi g'ọonma-lihuje anmalihu bya ete ebvu l'iphu Chipfu; ọ nmaa ya phulaphula l'ime obu iya.

¹⁷ Ọo ya bụ; ẹphe bya apabata okpoko Chipfu ono; woru iya dobe l'ẹka rwuberu iya nù l'ime ọlo-ẹkwa ono, Dévidi kpọberu g'e dobe iya ono. Dévidi bya egweshia ngweja-akpọ-ọku; mẹ ngweja-ẹhu-guu l'iphu Chipfu.

¹⁸ Dévidi gweghechaephọ ngweja-akpọ-ọku ono; waa ngweja-ẹhu-guu ono; o gude ẹpha Chipfu, bụ Ọkalibe-Kakọta-Ike gọru ọnu-ọma nù ndu Ízurelù. ¹⁹ Ọ bya ekeeru ndu ono ishi buredi nanu nanu l'ẹhu l'ẹhu; mẹ akara, e meru l'akpuru oshi detu; mẹ akara, e meru l'akpuru vayinu; kedzuru iya ndu Ízurelù ono l'ophu; unwoke; mẹ unwanyi. E mechaa; ndu ono l'ophu wukashihu lashichaa ibe pẹ l'ẹhu l'ẹhu.

²⁰ O be teke Dévidi larwuru; g'ọ gọru ọnu-ọma nù ndibe iya; nwada Sọlu, bụ Mikalu gbafuta gba Dévidi ndzuta bya asu iya: “Eze ndu Ízurelù bvubenụkakwaru onwiya ebvube ntanu-a. Ọ gbabechakwaru onwiya ọto l'iphu unwumgboko, bụ ohu ndu e jeru iya ozi; mbu ẹgube ono, iphere abvuje mkpokoro nemadzu l'iphu; l'ogobabe onwiya ọto-a.”

²¹ Dévidi sù Mikalu: “Ọọ l'iphu Chipfu bẹ ọ bụ; mbụ onye ono, haru nna ngu mẹ onye ọzo, shi l'ọnulo nna ngu họtachia mbedua gẹ mu buru onye-ishi ndu kẹ Chipfu ono, bụ ndu Ízurelu; mbụ-a; mu a-nọdu ete ẹswa l'iphu Chipfu. ²² Mu a-kabakpọkwanu eme g'o to nwedu iphe, mu bụ; eme l'ọwana, mu meru-a. L'ẹnya nkemu bẹ mu a-buru onye e wozetaru alị; obenu l'unwumgboko ono, bụ ohu, iipfuru ono bẹ a-gbenu akwabẹ mu ùbvù.”

²³ Ọọ ya bụ; ọphu nwada Sọlu ono, bụ Mikalu anwutaduru nwa jasụ mbọku, ọ nwuhuru.

7

Ozi, Nétanu ezi Dévidi (1Iphe 17:1-15)

¹ Tọbodu iya bụ; ọ bya ebe teke eze bukpowaa ebubu l'ibe iya; Chipfu mewa; obu rwua ya alị; ọphu ọ tsuhedu ebvu ndu ọhogu iya, nọ-pheru iya mgburugburu; ² eze pfiaru onye mpfuchiru Chileke, bụ Nétanu sù iya: “Lenu; mbedua bu l'ulo, e gude oshi sida kpua; okpoko Chileke buru l'ulo-ekwa bẹ ọ nọ.”

³ Nétanu sù iya: “Iphe, bukpo iphe, du ngu l'obu; tugbua je emee ya; lẹ Chipfu bẹ swiru ngu eswiru.”

⁴ O be l'enyashi mbọku ono; Chipfu pfuru yeru Nétanu; sù iya: ⁵ “Je ezia nwozi mu, bụ Dévidi lẹ mube Chipfu suru-a: ?Bụ gubedua bẹ bụ onye a-kpuru mu ulo, mu e-buru? ⁶ Eshi mbọku, mu dufutaru ndu Ízurelu l'alị Ijiputu byasụ ntanu-a bẹ mu te ebujekwaru l'ulo. Mu shihawaa jepheta

ejephe; bukpoerupho l'ulo-ekwa. ⁷ L'ekameka ono, mu le ndu Ízurelu jekotaru ono; ?o nweru teke mu jijeru ndu-ishi ipfu Ízurelu; mbu ndu ono, mu suru g'ephe cheje ndibe mu, bu Ízurelu g'onye eche aturu ono iphe, meru g'o gude ophu ephe akpuduru mu ulo sida?

⁸ "Su nwozi mu Dévidi le-a: 'Mube Okalibe-Kakota-Ike, bu Chipfu suru-a: Mu dufutaru ngu l'egu; eka eku ataje nri; g'i ti tsophehe aturu; g'i byachia bya aburu onye-ishi ndibe mu, bu Ízurelu. ⁹ Mu shi eswijekpoeru ngu pho l'ekameka, iije; mu tuko ndu ohogu ngu g'ephe ha gbufu l'iphu ngu. Nta-a be mu e-me epa ngu g'o paa eka g'epa ndu oke amadu, e nwegbaarú le mgboko. ¹⁰ Mu a-nu ndibe mu, bu Ízurelu ali eka phe. Mu a-dzabe phe g'oshi l'ali ono; k'ophu ephe e-buru l'ali eka phe. Eka ono ta adudu onye byaru l'a-chobaa phe opfu ozo. Ophu ndu ejo-iphe ta abyadu emekpabaa phe ehú g'e shi emekpa phe iya le mbu pho; ¹¹ mbu g'e shi emekpa phe iya; a -gbete teke ono, mu hotaru ndu-ikpe g'ephe dua ndibe mu, bu Ízurelu ono. Mu e-mekwapho g'ogu dabuhuru gu le ndu ohogu ngu; obu erwua ngu ali. Mube Chipfu be epfukwaru ngu pho le mu e-me g'onulo ngu nguru anguru. ¹² Teke ndzu ngu bvuerupho; mbu i -lapfuepho nna ngu phe; be mu e-shi l'unwu ngu wofuta onye a-no-chi enya ngu; mbu onye e-shi l'ehu ngu gedegede. Mu emee g'ali-eze iya nguru anguru. ¹³ O buru onye ono be a-kpuru mube Chileke ulo. Mu emee g'aba-eze iya nguru anguru jasú le tuutuutu le mijimiimii.

¹⁴ Mu a-buru nna iya; yẹbedua aburu nwa mu. O -mee ẹjo-iphe; mu egude ẹchachi ndiphe hùá ya àhùhù; mbụ chia ya ẹchachi unwu-eliphe.

¹⁵ Mu ta abyadụ e-wofu n-yemobu mu l'ẹhu phẹ; ẹgube ono, mu wofuru iya l'ẹhu Sọlu; mbụ onye ono, mu wofuru l'iphu ngu ono. ¹⁶ Ọnu-ulo ngu waa ali-eze ngu bẹ e-keru ekeru l'iphu mu jasụ lẹ tuutuutuu lẹ m̄imiimii. Mbụ-a; aba-eze ngu bẹ ee-me g'ọ nguru anguru jasụ lẹ tuutuutuu lẹ m̄imiimii.' ”

¹⁷ Noo ya; Nétanu kọkotaru Dévidi iphe ono ẹgube e pfuru iya ya; mẹ g'ọ humaru iya l'ophulenyà.

*Dévidi epfu anụ Chileke
(1Iphe 17:16-27)*

¹⁸ Ọo ya bụ; eze, bụ Dévidi gbeshi bahụ l'ime ụlo-ẹkwa Chileke je anọdu l'iphu Chipfu bya asụ: “Gube Nnajiuphu, bụ Chipfu; ?bụ onye bẹ mu bụ? tẹme ọnu-ulo mu ?bukwanu ọnu; kẹ g'i wolía mu je apfube l'ẹka ha l'eli ẹgube-a? ¹⁹ Ọphu ono atsụdu iya gube Nnajiuphu, bụ Chipfu l'enyà; i bya atufua ọnu g'onulo onye-ozì ngu a-dụ l'iphu yekọbefua ya. ?Bụ ẹgube ono bụ g'iigudeje ehe nemadzu; gube Nnajiuphu, bụ Chipfu? ²⁰ ?Bụ ọnu ọzo bẹ mube Dévidi epfubaaru ngu? I makotaru gẹ mube onye-ozì ngu gbaru; gube Nnajiuphu, bụ Chipfu. ²¹ I gude k'iphe, i pfuru; waa g'ọ dụ ngu l'obu; mee eze iphe, ha ẹgube-a; bya emee gẹ mube onye-ozì ngu maru iya.

²² “Ẹgube g'i habekwanụ shii gube Nnajiuphu, bụ Chipfu! Ọ tọ dudu onye dụ gẹ ngu; ọphu

ọ dudu Chileke ọzo, du nu; gbahaa gubedua; mbu egube ono, anyi gude nchi anyi numawa iya ono. ²³ ?Denukpoo ndu ọzo, dubaa ge ndu nkengu, bu ndu Izurelu; mbu oha lanu le mgboko-a, gube Chileke jeru je agbafuta g'ephe buru ndu nkengu; bya egude phe mee g'a maru epha ngu amaru; bya emee iphe, pagbaarū eka; bya adu biribiri l'ali phe; l'iphu ndibe ngu ono, bu ndu ono, i gbafutaru l'eka ndu Ijiputu; teme i chikashikwaapho ohamoha ọzo yele agwa, ephe agwagbaa l'iphu ndibe ngu ono?

²⁴ I mewaru ge ndu nkengu, bu ndu Izurelu nguru anguru; buru ndu nkengu gedegede jeyewaroya; teme gube Chipfu bya abuwaru Chileke phe.

²⁵ “Gube Chipfu, bu Chileke; mekwa g'o keru; mbu ukwe-iphe ono, i kweru l'ehu mube onye-ozu ngu; me l'ehu onu-ulo mu ono. G'o rek-waa g'i pfuru jasū le tuutuutuu le mimiimii. Mekwaa g'i pfuru; ²⁶ k'ophu epha ngu a-pa eka apaa jasū le tuutuutuu le mimiimii. O buru teke ono be ndiphe a-su l'oo gube Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike be bu Chileke ke ndu Izurelu! Teme onu-ulo mube onye-ozu ngu, bu Dévidi angukwarupho anguru l'iphu ngu.

²⁷ “Eshi ophu o bu gube Chipfu, bu Okalibe-Kakota-Ike; bya aburu Chileke ke ndu Izurelu be goshiru mube onye-ozu ngu iphe-a su l'ii-me g'onulo mu nguru anguru; be bu iya meru g'o gude onu du mube onye-ozu ngu k'anodu epfu anu ngu. ²⁸ Gube Nnajiuphu, bu Chipfu; oo ngu bu Chileke! Opfu ngu be bukota okpobe-opfu.

Ì bya ekweshia mube onye-ozì ngu ukwe iphe-oma, dugbaa egube-a. ²⁹ G'ò dùnu ngu l'obu; mbu g'ì goru onu-oma obu nwaro onu-ulo onye-ozì ngu; k'ophu ephe a-nodu eje kwaseru l'iphu ngu; noo kele oo gube Nnajiuphu, bu Chipfu be pfuru iya nu. G'onu-oma ngu ono dukwaru onu-ulo onye-ozì ngu jasù l'ojejoje.”

8

Ogu, Dévidi lwugaberu (1Iphe 18:1-17)

¹ E mechaa; Dévidi bya alwu-kpee ndu Filisitayinu; mee ephe nodu iya l'eka. O nafu ndu Filisitayinu ono mkpukpu Metegama. ² Dévidi bya alwu-kpekwaapho ndu Mowabu; mee ephe zeshikota aze; kpoo onwophe giriri l'alì. O bya ewota eri, du ogologo tua phe g'ephe ze giriri ono. Oobujeru; o-tuta eri ono ugbo labo l'o woru ndu k'ono gbushikota. O bya atuta k'eto l'o dobe ndu k'ono ndu. Oo ya bu; ndu Mowabu nodu Dévidi l'eka; bya atukwapho utu anu iya.

³ Dévidi bya alwu-kpekwaapho Hadadeza nwa Rehobu, bu eze ndu Zoba le teke o jeru ge ya mee g'alì, noru je akpaa l'enyimu Yufurétisu lwakota iya l'eka. ⁴ Dévidi nata iya ugbo-inya, du unu labo l'ukporo iri; bya anatakwa iya pho ndu ojogu o-je-l'okpa, du ukporo unu ugbo labo l'unu iri.

⁵ Ndu Arámu, bu le Damasukosu byaepho g'ephe yetaru eze ndu Zoba, bu Hadadeza eka; Dévidi gbua phe ukporo unu ugbo labo l'unu iri

l'ise.* ⁶ Dévidi bya emeta ọ́du ndu ojoḡu l'alí ndu Arámu kẹ́ Damasukosu; haru ndu ojoḡu iya chíta dobe iya. Ndu Arámu ono noḡu Dévidi l'ẹ́ka; atu utu anu iya. Chipfu noḡu emejeepho gẹ́ Dévidi lwu-kpee l'ẹ́kameka, o jekpọ́oru ọ́gu. ⁷ Dévidi chikoo iphe, ndu-ozí Hadadeza egbobeje gude ezeru onwophẹ́ ọ́phu e gude mkpọ́la-ododo meshia chílata lẹ́ Jierúsalemú. ⁸ Dévidi shikwaphọ́ lẹ́ mkpukpu Beta; mẹ́ lẹ́ mkpukpu Berotayi, bukota mkpukpu, no l'ẹ́ka Hadadeza; vukoo onyirubvu, hakpọ́o shii.

⁹ Tọ́budu iya bu; Toyi, bu eze ndu Hamatu numaepho lẹ́ Dévidi bẹ́ lwu-kpekọtawaru ndu ojoḡu Hadadeza; ¹⁰ o ye nwa iya nwoke, epha iya bu Jióramu g'o je ekele eze, bu Dévidi ekele; jaa ya ajaja; kele ọ́ lwu-kperu Hadadeza. O buru iphe, kparu iya nu bu lẹ́ Hadadeza bẹ́ yele Toyi shi anọ́duje alwu ọ́gu. O buru iphe, Jióramu gude bya bu ivu, e megbaaru lẹ́ mkpọ́la-ọ́chaa; mẹ́ mkpọ́la-ododo; mẹ́ l'onyirubvu. ¹¹ Eze, bu Dévidi woru ivu ono dobechaaru Chipfu iche; egube ono, o dobehawaru mkpọ́la-ọ́chaa; yee mkpọ́la-ododo, shikọ́ta l'ọ́hamoha, ọ́ lwu-kpekọtaru phọ́; ¹² mbu ọ́phu shi lẹ́ Edomu; mẹ́ Mówabu; mẹ́ kẹ́ ndu Amonu; mẹ́ ndu Filisitayinu; waa ndu Amaleku. Nokwaphọ́ g'o woru iphe, ọ́ nataru eze ndu Zoba, bu Hadadeza nwa Rehobu l'ọ́gu doberu Chipfu iche bu ono.

¹³ Dévidi bya aburu onye a maru amaru g'o shichaepho Nsuda Únú lwa; mbu ẹ́ka ono, ọ́ no gbua ndu Edomu ukporo unu nemadzú ugbo

* **8:5** 8:5 Bu iya bu 22,000 lẹ́ mbekee.

labo l'unu ise.† 14 O bya emeshia odu ndu ojoḡu l'alì ndu Edomu l'ophu; chiṭa ndu ojoḡu yekota iya. Ndu Edomu l'ophu noḡukota Dévidi l'eka. Chipfu noḡu emeje ge Dévidi l'wụ-kpee l'ekameka, o jekporu oḡu.

15 Oo ya bu; Dévidi buru eze ndu Ízurelu l'ophu; ekperu ndu nkiya ono l'ophu ikpe l'uzo, du ree; me l'uzo, pfuru oto. 16 O buru Jiowabu nwa Zeruya be bu onye-ishi ndu ojoḡu. Jiehoshafatu nwa Ahiludu buru onye akwakobeje iphe, meru ememe. 17 Zadoku nwa Ahitubu; yele Ahimeleku nwa Abyiyata buru ndu-uke Chileke; Seraya buru onye edeje ekwo. 18 Benaya nwa Jiehojada buru onye-ishi ndu Kereti waa ndu Peleti, bu ndu anoduje eche eze nche. Unwu Dévidi unwoke buru ndu mgbazi eze.

9

Iphe-oma, Dévidi meru Mefibosheti

1 Toḡbudu iya bu; Dévidi bya ajja su: “?O nwekporu onye shi l'onulo Solu, phoduru nu ge mu gude iswi ehu Jionatanu meeru onye obu iphe-oma?”

2 O nweru nwozi ndu onu-ulo Solu, epha iya bu Ziba. Eḡhe kua ya; o bya l'iphu Dévidi. Eze, bu Dévidi ja ya su: “?Bu gubedua be bu Ziba?”

Ziba su iya: “O kwa-a mube nwozi ngu be bu iya nu.”

---

† 8:13 8:13 Bu iya bu 18,000, le mbekee.

³ Eze jĩa ya sù: “?O nwekpọru onye phọduru nù l'ọ̀nulo Sọlu gẹ mu meeru iya iphe-ọma, shi l'ẹka Chileke?”

Ziba bya asù eze: “O nweru nwa Jionatanu lanù, nọkwadu nù, bụ onye ọkpa labọ nwùhuru anwùhu.”

⁴ Eze jĩa ya sù: “?Bù l'awe bẹ ọ nọ?”

Ziba sù l'ọ nọkwa l'ibe Makiya nwa Amiyèlù lẹ mkpụkpu Lodeba. ⁵ No iya; eze, bụ Dévidi zia g'ẹ je Lodeba l'ibe Makiya nwa Amiyèlù je eduta iya.

⁶ Nwanwa Sọlu ono, bụ Mefiboshẹti; nwa Jionatanu ono rwuẹpho l'iphu Dévidi; ọ daa l'alì phozeru Dévidi gude kwabẹ iya ùbvù. Dévidi bya ekua ya sù: “Mefiboshẹti!” Ọ za iya ẹnu sù: “Ọo nwozi ngu bẹ mu bụ.”

⁷ Dévidi sù iya: “Ta atsụkwa ebvu; noo kẹle mu e-gude iswi ẹhu nna ngu, bụ Jionatanu meeru ngu iphe-ọma. Alì nna ngu oche, bụ Sọlu bẹ mu a-nuphukọta ngu azụ; tẹme ọ buru lẹ teburu mu bẹ ịi-nọduje eri nri mbọkumboku.”

⁸ Mefiboshẹti phozeta l'alì sù: “?Bù gụnu bẹ mụbe nwozi ngu bụkwanu kẹ g'ị nyata odzu nkuta, dụ gẹ mbedua?”

⁹ Ọo ya bụ; eze bya ekua Ziba, bụ nwozi Sọlu bya asù iya: “Mu wowaru iphe, bụ iphe kẹ Sọlu je akpaa lẹ kẹ ndu ọnu-ulo iya gẹdegede woru nù nwanwa nnajìuphu ngu. ¹⁰ Gùbedua waa ụnwu ngu; mẹ ndu-ozì ngu bẹ a-kojeru iya alì iya ono; kọtaje nri k'ọphu nri a-duru nwanwa nnajìuphu ngu. Ọzo bụ lẹ nwanwa nnajìuphu ngu ono, bụ Mefiboshẹti bẹ a-nọduje eri nri lẹ teburu mbedua, bụ Dévidi.” Teke ono bẹ Ziba

nwutaru unwoke iri l'ise; bya enweru ndu-ozì ùkpòrò.

¹¹ Tòbudu iya bụ; Ziba sụ eze: “Mùbe nwozi ngu bẹ e-mekòtaephe iphe, gùbe nnajìuphu mu, bụ eze ziru mu gẹ mu mee.”

No iya; Mefiboshèti riahaa nri lẹ teburu Dévidi g'ò bụ nwatibe eze. ¹² Mefiboshèti bẹ nwutaru nwata nwoke nshìjì, ẹpha iya bụ Mayìka. Ndibe Ziba l'ophu tukurò bụkotaru ndu-ozì Mefiboshèti. ¹³ Ọo ya bụ; Mefiboshèti buru lẹ Jierúsalemù; kẹle ọo-nòduje eri nri lẹ teburu eze; tẹme ọ buru ẹniyenu, ọkpa labò nwùshihuchaaru anwùshihu.

10

Ọgu, Dévidi yẹle ndu Amọnu alwù (1Iphe 19:1-19)

¹ A nọnyaa; eze ndu Amọnu bya anwùhu. Nwa iya nwoke, bụ Hanunu bya abụrù eze nọchia ẹnya iya. ² Dévidi bya epfua sụ: “Mu e-meru Hanunu nwa Nahashi ree; ẹgube nna iya meru mbedua.” Ọo ya bụ; Dévidi zia ndu-ozì g'ẹphe je akpọrù Hanunu iphu nna iya onò.

O be gẹ ndu-ozì Dévidi onò rwuru alì ndu Amọnu; ³ ndu-ishi ndu Amọnu sụ Hanunu, bụ nnajìuphu phẹ: “?Ìiri l'ọo ùbvù bẹ Dévidi akwabẹ nna ngu ẹgube onò meru g'o gude o zia g'a bya akpọrù ngu iphu nna ngu? ?Tòbudu ezizi bẹ Dévidi ziru g'ẹphe nwà mkpụkpụ-a ngge; genwushia ya ẹhu; woru iya lwà?”

⁴ Ọo ya bụ; Hanunu gudeshia ndu onò, Dévidi ziru ozì onò kpùshichaa phẹ ẹjì-agba ibe lanù

ibe lanu; bya eshi le nhamunha ike bukashia uwe-mgbalanu phe; nwufu phe; ephe lasha. ⁵ O be teke e pfuru iya Dévidi; o zia g'a gba phe ndzuta; kele e meru phe iphe-iphere paru eka. Eze zia ozi su phe: "Unu nodu le Jieriko jeye teke eji-agba unu erwudzu; teme unu alwatashiwaro."

⁶ Ndu Amonu bya amaerupho l'ephe eshiwaa tukurubaa l'imi Dévidi; ephe je ebuta ndu ojogu ndu Aramu, bu le Betu-Rehobu; me ndu ke Zoba. Ephe tukoru buru ndu ojogu, eje l'okpa. Iphe, ephe tukoru du bu ukporo unu unwoke ugbo labo l'unu unwoke iri. Ephe butafua eze ndu Maka; yele ndu ojogu, du unu labo l'ukporo iri; bya ebutafua ndu Tobu unu unwoke ukporo l'iri yeru onwophe. ⁷ Anuma, Dévidi anuma iya; o yefu Jiowabu ye ndu ojogu iya g'ephe ha. ⁸ Ndu Amonu wufuta bya akpo giriri k'ogu l'iphu eka eeshije abahu le mkpukpu ono. Ndu ke Aramu pho, shi le Zoba; me Rehobu; me ndu shi l'ali Tobu; waa ndu ke Maka nodu l'oma egu.

⁹ Jiowabu humaepho l'e gburu iya giriri iphu l'azu k'ogu ono; o hokoo ndu Izurelu ndu ophu kachaa amaru k'ogu chiru phe ye g'ephe kwaberu ndu ke Aramu. ¹⁰ O chiru ndu ophu dobe g'ephe nodu nwune iya, bu Abishayi l'eka kwaberu ndu ke Amonu. ¹¹ Jiowabu su: "O - buru le ndu Aramu-a lwukpeaharu mu; unu abya eyetaru mu eka; teke o bukwanu l'oo ndu ke Amonu lwukpeaharu unu; anyi abya eyetaru unu eka. ¹² G'obu shihu unu ike; g'anyi l'wua ogu ehu ndibe anyi ge ndu bu mkparawa; mbu g'anyi

l'wua oḡu l'iswi ehu mkpukpu ke Chileke. Chipfu e-me-a iphe, du iya ree l'enya nkiya.”

¹³ Oo ya bu; Jiowabu yele ndu nkiya tuko wu-pfuahaa ndu Aramu k'ogu ono; epe ye okpa l'oso gbalaaharu iya agbala. ¹⁴ Ndu ke Amonu humaepfo le ndu Aramu gbalaru; epehedua yefua okpa l'oso nkephe gbalaaharu Abishayi; gbaru gbaba l'ime mkpukpu phe. Oo ya bu; Jiowabu shi l'ogu epe le ndu Amonu ono lwatashia Jierusalemu.

¹⁵ Ndu Aramu humaepfo le ndu Izurelu lwu-kpewaru phe; epe je edzukobe. ¹⁶ Hadadeza zia ndu Aramu, no l'azu enyimu Yufuretisu; epe bya. Shobaku, bu onye-ishi ndu ojogu Hadadeza duta phe; epe wuru laa mkpukpu Helamu. ¹⁷ E pfueru iya pho Devidi; o kpakoo ndu Izurelu l'ophu; epe daa azu enyimu Jiodanu jeshia Helamu. Ndu Aramu ono kpo giriri; soo Devidi phe oḡu. ¹⁸ Ndu Aramu ono mechaa gbaaru ndu Izurelu oso. Devidi gbua ndu ugbo-inya, du unu l'ukporo iri l'ise; bya egbua ndu ojogu o-je-l'okpa, du ukporo unu ise;* bya egbutsua Shobaku, bu onye-ishi ndu ojogu phe; o nwuhu l'eka ono. ¹⁹ Oo ya bu; ndu eze ono, epe le Hadadeza shi tuko nmagba buru nanu ono humaepfo le ndu Izurelu lwu-kpewaru phe; epe je; epe le ndu Izurelu doshia; epe nodu ndu Izurelu l'eka. Ndu Aramu tsuahaa ebvu jika eyetaru ndu Amonu eka ozo.

---

* **10:18** 10:18 Bu iya bu 40,000, le mbekee, mbu ndu ophu eje l'okpa.

11

Dévidi anata Uráya nyee ya

¹ O be lẹ mini-ọduu; mbụ teke ndu eze ejeje ọgu; Dévidi bya ezia Jiowabu yẹle ndu-ozii iya; mẹ ndu Ízurelụ l'ophu; ẹphe je emebyishia ndu Amọnu; kephee mkpukpu Raba. Dévidi l'onwiya nọdukwanu lẹ Jierúsalemụ.

² O be l'ụzenyashi ujiku lanụ; Dévidi gbẹshi l'iphe-azẹe ya gẹ ya kpaphe akpaphe l'eli ụlo ibe-eze iya. Ọ nọdu l'eli ẹka ono tufu ẹnya hụma nwanyị, awụ ẹhu. Nwanyị ono nọdu amashikpoo mma ike. ³ Ọo ya bụ; Dévidi zia nemadzụ g'o je akpaaru iya ishi onye nwanyị ono bụ. Onye o ziru sụ iya: “Ọ kwa Batusheba, bụ nwada Eliyamu. Ọ bụ nyee Uráya, bụ onye Hetu.” ⁴ Dévidi bya eye ndu-ozii iya g'ẹphe je edutaru iya ya. Batusheba byaẹpho; Dévidi duta iya; yẹe ya kwaa. Ọ bụru teke ono bẹ Batusheba futaerupho l'eme nsọ aswafụ nturwu, eemeje mẹ nwanyị nọ-ghechaa nsọ nwanyị. E mechaa nwanyị ono tughua lashia. ⁵ Nwanyị ono bya atsuta ime; bya ezia Dévidi sụ iya lẹ ya dukwa ime.

⁶ Ọo ya bụ; Dévidi bya ezia Jiowabu sụ iya g'o ziaru iya Uráya, bụ onye Hetu g'ọ lwa. Jiowabu bya ezia Uráya g'o je aza Dévidi ẹnu. ⁷ Uráya bya abyapfuta iya; Dévidi jia ya aji Jiowabu; mẹ ndu ojogu iya; mẹ g'ogu eje ala. ⁸ Ọo ya bụ; Dévidi bya asụ Uráya: “Lashiwaro ibe ngu je atuta unme.” Ọo ya bụ; Uráya bya agbeshi l'ibe eze tughushia. Eze gweru iphe nụ g'e wolaaru iya unuphu. ⁹ Obenu lẹ Uráya bẹ mechaaru

kwaa l'ònu-abata ibe eze. Èphe lẹ ndu ejeru nnajìuphu iya ozi tũko zẹe l'ẹka ono. Ọphu ọ larwuẹduru unuphu ibe iya. ¹⁰ A bya epfuaru Dévidi lẹ Uráya ta laẹkwaru unuphu. Ọ bya ajĩa ya sù: “?Tọ bũnaa ẹka dũ ẹnya bẹ i shi lwa nta? ?Bũ gũnu meru iphe ì tì larwuduru unuphu?”

¹¹ Uráya sù Dévidi: “Okpoko Chipfu; mẹ ndu Ízurelu; mẹ ndu Jiuda; mẹ nnajìuphu mu, bũ Jiowabu; mẹ ndu-ozì iya phẹ bẹ tũkoru wũshi l'ẹgu ọgu. ?Dẹnu g'ee-shi gẹ mbẹdua lashĩa unuphu je eria; ngũa; mu lẹ nyee mu akwaa? Eshinu ì nọ ndzũ g'ì nọ iya-a bẹ mu ta abyakwa e-me nnol!”

¹² Tọbudu iya bũ; Dévidi sù iya: “Nọ-gbufuwaro ntanũ-a; o -rwua echele mu aha ngu g'ì laphushia azũ.” Ọo ya bũ; Uráya nọ lẹ Jierúsalemũ mbọku ono; waa echele iya. ¹³ Dévidi bya ekua ya; ọ bya; yele iya tũko ria ngũa. Dévidi kwatakpọo cheshia ya mее ike. E mechaẹla; o rwua l'ẹnnyashi; Uráya gbẹshikwa je azẹe l'ẹka ọ zẹ unyaphu iya; ephe lẹ ndu ejeru nnajìuphu iya ozi; ọphu ọ tọ laduru ibe iya.

¹⁴ O be l'ùtsu; Dévidi deeru Jiowabu ẹkwo-ozì; woru nũ Uráya g'ọ nũ iya. ¹⁵ O deru l'ẹkwo-ozì ono sù: “Duru Uráya ye l'atatìphu ẹka ọgu kachaa ekpohu ọku. I -ducharu iya ye; unu alaphu azũ g'e meka ya iphe; g'ọ nwũhu.” ¹⁶ E mechaa; ọ bũru teke Jiowabu chĩru ndu ojọgu iya gbaa mkpũkpũ ono mgburugburu bẹ o duru Uráya ye l'ẹka ọ maru l'ọo ẹka ono bẹ ndu ọhogu iya phẹ, ike kachaa adũdu nọ. ¹⁷ Ndu mkpũkpũ ono wũfutaepho jepfu Jiowabu phẹ ọgu; a haru

ndu ojoḡu Dévidi gbushia. Uráya, bú onye Hetu yírú lẹ́ ndu nwùhuru nù.

¹⁸ Jiowabu bya ezia ozi kọoru Dévidi g'ọḡu ono gude jee. ¹⁹ Jiowabu pfiaru onye ono, o ziru sù iya: "I -doghechaerupho eze g'ọḡu ọbu jeru la; ²⁰ bẹ ọ -bùru l'ẹhu-eghu byaru iya l'ẹhu; ọ -jìahaa ngu sù: 'Dẹnu g'o gude unu je anọdunuka mkpukpu ọbu ntse alwu ọḡu? ? Unu ta amahaada l'ẹphe a-gbẹ l'eli igbulọ agba apfu? ²¹ ?Bunaa onye bẹ gburu Abimeleku nwa Jierubeshetu? ?Tọ bunaa nwanyi, nọ l'eli igbulọ mkpukpu Tebezu gude mkpuma, eegudeje egwe nri tugbua ya; ọ nwùhu? ?Dẹnu g'o gude unu je anọdunuka igbulọ ọbu ntse?' Sù-a; ọ -bùru l'ọ jiru ngu egube ono; sù iya lẹ nwozi iya, bú Uráya onye Hetu bẹ nwùhufukwarupho ya."

²² Nwozi ono tugbua jeshia. O jerwua je atuko iphe, Jiowabu ziru iya zikọta Dévidi. ²³ Nwozi ono sù iya: "Ndu ono bẹ nabaru anyi ẹka; wuru wu-pfuta anyi ọḡu l'oma egu. Ole anyi chiphuru phe azu jeye anyi rwua l'onu ẹka eeshije abahu lẹ mkpukpu phe. ²⁴ Oo ya bu; ndu chi arwa nodu l'eli igbulọ atụ ndu-ozì ngu arwa. Epeharu tu-gbushia ndu-ozì gube eze. Ozo bu lẹ nwozi ngu, bú Uráya onye Hetu yikwapho lẹ ndu nwùhuru nù."

²⁵ Dévidi bya ezia nwozi ono; sù iya: "Iphe, iipfuru nù Jiowabu bu lẹ mu sùru g'ẹhu be jekwa unu arwushihu; noo kele ọo gẹ nkogo taru ishi onye lanu bu g'ọo-ta k'onye ọzo. Unu kukebekwa ẹhu tsoo mkpukpu ono ọḡu; lwua phe lwuta. Je epfiaru Jiowabu egube ono gude mee g'obu shihu iya ike."

²⁶ Nyeè Uráya nùmaepfo lẹ̀ jì iya nwùhuwaru; o raa ẹ̀kwa iya. ²⁷ Batusheba raghechaepfo ẹ̀kwa ono ẹ̀gube arajẹ̀ iya; Dévidi je eduta iya lùahaa. Ọ̀ nwàru iya nwa nwoke. Ọ̀le iphe ono, Dévidi meru ono dù Chipfu ẹ̀jì.

12

Nétanu abarù Dévidi mba k'ẹ̀jo-iphe, o meru

¹ Tòbudu iya bụ; Chipfu bya ezia Nétanu g'ò je ibe Dévidi. Nétanu jerwua bya asù iya: “O nweru unwoke labọ̀, bu lẹ̀ mkpùkpu lanù. Onye lanù bẹ̀ nweru iphe; onye ọ̀phuu búrú onye ụ̀kpa. ² Onye k'ono nweru iphe ono bẹ̀ kwatakpọ̀oru nweru atùru waa eswì, parù ẹ̀ka apaa. ³ Obenu l'onye ụ̀kpa phọ̀ te enwedù iphe, o nweru; gbahaa nwada atùru, ọ̀ zùtaru azùta; chee ya jasù ọ̀ nọ̀du yẹ̀le ụ̀nwegirima ibe iya l'ẹ̀ka vuta. Nwoke ono yẹ̀le atùru iya ono nọ̀du anọ̀duje erigba nri; tùko angù mini l'okoro lanù; mbù je akpachaa k'ọ̀phu bụ̀ l'oohejeru nwatùru ono eheru l'ò ku mgbènyà. Atùru ono nọ̀du ọ̀nodu nwada iya. ⁴ Tòbudu iya bụ; ẹ̀byaa byaru nwoke ono, nweru iphe ono; ọ̀ haa akpùta atùru iya ono nanù; ọ̀zoo eswì iya phọ̀ nanù gbua gude shiaru onye byaru ibe iya nri; ọ̀ gbẹ̀chia je akpùta nwada atùru k'onye ụ̀kpa phọ̀ gbua gude shiaru onye byaru nù ono nri.”

⁵ Dévidi vọ̀ru ọ̀ku wà ẹ̀hu l'opfu ẹ̀hu onye ono; bya asù Nétanu: “Eshinu Chipfu nọ̀ ndzù g'ọ̀ nọ̀ iya-a bẹ̀ iphe, gbaru onye meru ẹ̀gube iphe ono bẹ̀ bụ̀kwa anwùhu! ⁶ Ọ̀ pfufutaje ụ̀gwo

aturu ono ugbo ẹno; eshinu o meru ẹgube iphe ono; ọphu imemini onye ụkpa ono adudu iya.”

⁷ Tọbudu iya bụ; Nétanu sụnu Dévidi: “Ọo gubedua bụ onye ọbu! Chipfu, bụ Chileke kẹ Ízurelu pfuru sụa: ‘Mu wuru ngu manụ l’ishi g’i buru eze, ndu Ízurelu. Mu byakwaphọ anafuta ngu l’eka Sọlu. ⁸ Mu woru ọlo Sọlu, bụ nnajiuphu ngu ye ngu l’eka; wocharu unyomu iya ye ngu l’eka. Mu woru alị-eze ndu Ízurelu; mę kẹ Jiuda woru ye ngu l’eka. Mbụ; ọ -buru l’iphemiphe ono bẹ pehuru nụ; bẹ mu gege eyekwabakporu ngu iya iphe. ⁹ ?Denu g’o gude; ọ buru Opfu Chipfu bẹ i kporu ẹbo l’afu; shi nno mee iphe, dū iya ẹji l’ẹnya? I gude ogu-echi gbua Uráya onye Hetu; duta nyee ya lụahaa. O buru ogu-echi ndu Amonu bẹ i gude gbua ya. ¹⁰ Iphe, ịi-maru bụ l’egbu ọchi ta abyadu abvu abvubvu l’ibe ngu jasuru asuru; noo kẹle o to nwedu iphe, i guberu mu; teme i nata Uráya, bụ onye Hetu nyee ya lụahaa.’

¹¹ “Chipfu suru-a: ‘Mu e-shi l’ibe ngu vofuta ẹjo-iphe kpube ngu l’ẹhu. Ịi-nodu rakafu ẹnya; mu anashia ngu unyomu ngu phẹ woru nū onye ọzo; mbụ l’oo-jepfu unyomu ngu phẹ ono l’echilabọ eswe ọchaa. ¹² I meru nkengu lẹ mpya; ọle mu e-mekwanu ngu nkengu l’ataphu ndu Ízurelu l’ophu; l’echilabọ eswe ọchaa.’ ”

¹³ Dévidi sụ Nétanu: “Mu meswekwaru Chipfu.”

Nétanu sụ iya: “Chipfu gwaru ngu nvu l’iphe-ẹji, i meru ono. I tji nwuhudu. ¹⁴ Obenu l’eshinu ndu ọhogu Chipfu gudewaa iphe-a, i

meru-a epfubyishi iya; bẹ nwata ono, a nwuru ngu ono ta adzụkwaru ndzu.” ¹⁵ E mechaa; Nétanu tųgbua; ọ bụru iya ala unuphu.

Anwuhu nwatibe Dévidi ono

Tọbudu iya bụ; Chipfu danaa nwata ono ẹka kẹ njo; mbụ nwata ono, nyee Uráya nwutaru ono. Iphe-ememe zųpyabe nwata ono. ¹⁶ Dévidi rwọahaa Chileke l'iswi ẹhu nwata ono. Ọ swia ẹgu; bahụ l'ime ọlo iya je azẹkota l'alị l'enyashi ono l'ophu. ¹⁷ Ndu bụ ọgerenya l'ibe iya bya apfụ-kube iya g'ẹphe kpụ-lia ya l'oma alị ono, ọ zẹ ono; ọphu o to kwedu; tẹme ọphu o kwekwaphọ tsoru phẹ ria nri. ¹⁸ O be lẹ mbọku k'ẹsaa; nwata ono nwuhu. Ndu ozi Dévidi nọdu atsụ ebvu g'ẹphe e-me pfiaru iya lẹ nwata ono nwuhuwaru; kẹle ẹphe sụru: “Tekẹ nwata ono nọkwadu ndzụ bẹ anyi pfuru yeru Dévidi; ọphu ọ tọ ngaduru anyi nchị. ?Denu g'anyi e-shi pfiaru iya lẹ nwata ọbu nwuhuwaru? Oo-mekakwa onwiya iphe.”

¹⁹ Dévidi bya ahuma gẹ ndu-ozii iya achị-phe nwirinwiri l'ime onwophe; o rwua ya l'ẹhu lẹ nwata ono bẹ nwuhuwaru nụ. Ọ jia phẹ sụ: “? Nwata ọbu nwuhuwaru tọo?”

Ẹphe sụ iya: “Ee; ọ nwuhuakwaru.”

²⁰ Ọo ya bụ; Dévidi bya agbeshi l'omali ẹka ọ zẹ ono je awua ẹhu; nyia manụ. Ọ bya agbanwee uwe iya bahụ l'ime ọlo Chipfu je abaarụ iya ẹja. O mechaa nno bya alashia ibe iya. Ọ larwua bya asụ g'a nụ iya nri gẹ ya ria. A nụ iya ya; o ria. ²¹ Ndu ozi iya bya ajia ya; sụ: “?Denu g'o gude i nọdu emee ẹgube umere ọwa-a? Teke

nwata ono nọkwadu ndzụ bẹ i shi akwa ẹkwa; aswị ẹgu. Ọ bụ-chiaru nta-a, ọ nwuhuwaru-a bẹ ị gbeshiru ria nri!”

²² Dévidi sụ phẹ: “Mu shi akwa ẹkwa; aswị ẹgu teke nwata ono shi nọkwadu ndzụ; kele mu rịru sụ: ‘?Bụ onye maru mę Chipfu e-meru mu eze-iphe-oma dobe nwata ono ndzụ?’ ²³ Ọle nta-a g’ọ nwuhuwaru-a; ?bụ gụnu bẹ mu a-nọdu aswị-doru ẹgu? ?Mu a-dụ ike wophuta iya azụ ọzo tọ? Mu e-mechaa jepfu iya; ọle yẹbedua ta alwaędu azụ alwapfuta mu ọzo.”

Anwunwu Sólomọnu

²⁴ Ọo ya bụ; Dévidi bya adụa nyee ya, bụ Batusheba obu. Ọ bya alapfu iya; yẹ ya kwaa. Ọ nwuaru iya nwa nwoke. Dévidi gụa nwata ono Sólomọnu. Chipfu yee nwata ono obu.

²⁵ Chipfu gude ke n-yemobu ono, o yeru iya ono zia onye mpfuchiru iya, bụ Nétanu g’o je agụa ya Jiedidaya, bụ iya bụ “onye Chipfu yeru obu.”

Jiowabu alwuta mkpukpu Raba (1Iphe 20:1-3)

²⁶ No iya; Jiowabu je etsoo mkpukpu Raba ọgu. Mkpukpu ono dụ l’alị ndu Amọnu. Ọ lwụa ya lwuta ẹka onye eze phẹ bu. ²⁷ Jiowabu bya ezia ndu-ozii iya g’e je ezia Dévidi ozi; sụ iya-a: “Mu tsoakwaru mkpukpu Raba ọgu; natachawa phẹ ẹka ẹphe shi angụ mini. ²⁸ Ọo ya bụ; kpakọo ndu ojọgu ọphu phoduru nụ bya ekepheta mkpukpu ono; nata iya; teke mu a-gbẹ nata iya; e woru ẹpha mu gụa mkpukpu ono.” ²⁹ Ọo ya bụ; Dévidi bya akpakọo ndu ojọgu ono g’ẹphe ha; bya achiru phẹ jeshia mkpukpu Raba. Ọ -rwua;

bya abapfu phẹ ọ́gu; lwuṭa mkpukpu ono. ³⁰ O kputa eze phẹ okpu-eze, o kpu l'ishi. Erwa mkpọ́la-ododo, e gude mee okpu-eze ono bẹ̀ dọ́ talẹ́ntu lanu. O buru mkpuma, vu oke aswa bẹ̀ nọ́ iya nu. E woru okpu-eze ono kpube Dévidi l'ishi. Dévidi kwatakwapọ́ okwata, parụ́ ẹ́ka lẹ́ mkpukpu ono. ³¹ O rwukọ́o ndu mkpukpu ono dobe g'ẹ́phe gudeje soya; yẹ́le ikworo-ígwè; waa ogbunku jeaha ozi; bya eye phẹ́ g'ẹ́phe yoje ẹ́ja ọ́lo. O buru ẹ́gube ono bẹ̀ o mekotaru mkpukpu, nọ́kota l'alì ndu Amọ́nu l'ophu. E mechaa; Dévidi yẹ́le ndu ojọ́gu iya l'ophu laphushia azu lẹ́ Jierúsalemu.

13

Amunonu emerwu nwanna iya, bu Tama

¹ Abusalomu; nwa Dévidi nweru nwune nwanyi, ama mma, ẹ́pha iya bu Tama. A nonyaa; nwa nwoke Dévidi ozo, aza Amunonu bya eyee Tama obu. ² Ehu gbangahu Amunonu k'ọ́phu ọ́ buwaro iphe-ememe zupyaabe iya lẹ́ k'ọ́pfu ẹ́hu nwanna iya ono, bu Tama. O buru iphe, nyiberu Amunonu g'oo-shi gẹ́ ya kpabata iya; kele Tama bu nwamgboko, yee nwoke ta akwajeduru. ³ Noo ya; Amunonu ono bẹ̀ nweru onya, ẹ́pha iya bu Jionadabu nwa Shimeya; mbu nwa nwune Dévidi. Jionadabu ono bu onye ẹ́regede. ⁴ O bya aji Amunonu su: “?Bu gunu kparu iphe, ọ́ bu nnata gube nwatibe eze abujeru utsu g'utsu; l'i nwupyashihu egube-a? ?Tii kaduru mu iphe obu?”

Amụnonu sụ iya: “Mu yeru Tama obu; mbụ nwune Abusalomu, bụ nwanna mu ono.”

⁵ Jionadabu sụ iya: “Je azẹ azẹe l'iphe-azẹe ngu; mekiritaru g'iphe-ememe eme ngu. Nna ngu -byaę ngu phọ ajiji; sụ iya l'իրwo iya g'ọ haa Tama, bụ nwanna ngu nwanyị g'ọ bya anụ ngu nri g'i ria. G'ọ nọdukwanu ngu l'iphu mee nri ọbu gude ẹka iya nụ ngu iya g'i ria.” ⁶ Oo ya bụ; Amụnonu kwe je azẹe g'onye iphe-ememe eme.

Eze byaę ya phọ ajiji; Amụnonu sụ iya: “Jiko gę nwanna mu nwanyị, bụ Tama byanụ bya anọdu mu l'iphu ghee akara nụ mu gę mu taa.”

⁷ Tọbudu iya bụ; Dévidi zia g'e zia Tama l'ẹka ọ nọ l'unuphu; sụ iya g'ọ tųgbua je l'ulo nwanna iya, bụ Amụnonu je emeeru iya nri.

⁸ Tama bya atųgbua jeshia l'ulo nwanna iya Amụnonu; o rwua; Amụnonu zẹ azẹe. Tama bya ekpota ukpokutu iphe, eegudeje eme akara bya agwọkobe iya gude mee akara l'iphu iya; bya eworu iya ghee egheghe. ⁹ Ọ bya achiru akara ono ye lẹ gbamųgbamu woru nụ iya. Ọ jịka iya eriri. Amụnonu sụ: “Karụ onyenonu g'ọ lufukota l'ẹka-a!” Onyenonu bya atųko lufuchaa. ¹⁰ Oo ya bụ; Amụnonu bya asụ Tama: “Wobata nri ọbu l'ime mkpuru gude ẹka ngu nųje mu iya gę mu ria.” Oo ya bụ; Tama pata akara ono, o gheru ono wojeshiaru nwanna iya, bụ Amụnonu l'ime mkpuru iya. ¹¹ Tama bya ewoerupho nri ono nụ iya g'o ria; Amụnonu zųkobe iya sụ iya: “Bya gę mu lẹ ngu kwaa; nwanna mu.”

¹² Tama sụ iya: “Waawakwa; nwanna mu! Te egudekwa mu k'ike! E te emejekwa ęgube iphe

ono l'alì Ízurelù! Ọ́phu te emekwa ẹ̀byi ọ̀wana. ¹³ A -bya l'ẹ̀hu nkemu; ?bù aweya bẹ̀ mu a-parù ẹ̀gube iphe-iphere ọ̀wa je? Tẹ̀me gùbedua l'onwongu bẹ̀ a-yìkwaru lẹ̀ ndu emeshi eswe ike l'alì Ízurelù. Jiko pfunuru yeru eze; ọ̀ tọ̀ jìkadu g'ì tì lù mu." ¹⁴ O pfua nta; pfua imo; ọ́phu Amunonu angaduru iya nchì; o gude iya jepfu k'ike; kele ọ̀ ka iya ọ̀kpehu.

¹⁵ E mecha; Tama bya adù Amunonu ashì k'ọ́phu parù ẹ̀ka apaa. Ashì, ọ̀ dù iya bya aka shii; e me lẹ̀ g'o shì yeberu iya obu. Amunonu bya asù iya: "Gbeshi tųgbua lashìa!"

¹⁶ Tama jìka; sù iya: "Waawaa! Achìchi ọ̀wa-a, ìichì mu gẹ̀ mu lufu-a kabakwa ẹ̀ji; eme l'ọ́phu i mewaru mu." Ọ́phu Amunonu angaduru iya rọ̀ nchì. ¹⁷ O kua onye-ozì iya, eyetajeru iya ẹ̀ka sù iya: "Kpufuru mu nwanyì-a l'ìphu; guburu iya ye l'etezi; swọ-chia iphe lẹ̀ mgbo!" ¹⁸ Ọ̀o ya bù; nwozi iya ono nwufu iya; guburu iya ye l'etezi swọbe iphe lẹ̀ mgbo ono. Tama bẹ̀ yeru ẹ̀guru uwe mgbalanù, nweru ẹ̀ka ogologo; kele ọ̀o ẹ̀gube uwe ono bẹ̀ unwada eze ndu ọ́phu bųkwadu unwumgboko, nwoke teke ejepfuswee eyeje. ¹⁹ Tama kpota ntù kpube onwiya l'ìshi; woru ẹ̀guru uwe mgbalanù ono, o ye ono gbajashìa. Ọ̀ chìru ẹ̀ka kwẹ̀ l'ìshi; rarù ẹ̀kwa lashìa.

²⁰ Nwune iya, bù Abusalomu hùma iya bya ajìa ya sù: "?Ọ̀ dù gẹ̀ nwanna ngu, bù Amunonu mebyiwarù ngu? Nọ̀duro nwadoo nwune mu. Ọ̀o nwanna ngu bẹ̀ ọ̀ bù; te ejekwa evuru iphe ono l'obu." Ọ̀o ya bù; Tama je eburu l'ìbe nwune

iya Abusalomu nọ́du búru nwanyị, e bufuru ebufu.

²¹ Eze Dévidi numaepho iphe nwuru nụ; ẹhu ghushiahaa ya egbu ike. ²² Abusalomu gbaa nkuchi; ophu o pfujeduru opfu oma; ozo ejo opfu yeru Amunonu. Amunonu du iya ashi; kele o guderu nwune iya nwanyi, bu Tama jepfu k'ike.

Abusalomu egbu Amunonu

²³ A bya anochaa apha labo le teke ndu ebushijeru Abusalomu aturu iya eji no le mkpukpu Belu-Hazo, no-kube oke ali ndu Ifuremu; Abusalomu zia iphe, bu unwoke, eze nwuru nzi g'ephe byakotaru iya le nri. ²⁴ Abusalomu jepfu eze l'onwiya je asu iya: "Mube nwozi ngu be ndu ebushije aturu eji byakwaru ozi. Mu nodu arwo gube eze ge gu le ndu-ozu ngu tsonuru mu je aka ono."

²⁵ Eze su iya: "Waawaa; nwa mu. Anyi ta atukodu abya; kele anyi a-bya aburu ivu-erwa duru ngu." O rwo ya nta-a rwo imo; ophu o to kwedu le ya e-je. O buru onu-oma be o goru nu iya.

²⁶ Abusalomu bya asu iya: "O -buru li tii byadu; jiko ge nwanna mu Amunonu tsonuru anyi je!"

Eze jia ya; su: "?Bu ke gunu be oo-gude tsoru unu je?" ²⁷ Abusalomu rwoshiahaa ya ike; o kweta ge Amunonu yele unwu eze Dévidi ndu k'ophuu tsokotaru iya je.

²⁸ Noo ya; Abusalomu bya akaru ndu-ozu iya; su phe: "Unu tonwube enya maru teke Amunonu ngwaru mee; o nodu atsụ iya

atsutsu. Mu -sù unu g'unu chitsua Amunonu; unu woru iya chigbua. Unu ta atsukwa ebvu. Oo mbedua ziru iya unu. Unu shihu obu ike; mee okpehu!" ²⁹ Ndu ozi Abusalomu mee Amunonu iphe, o ziru g'ephe mee ya. Oo ya bu; unwoke, eze nwushiru ono wu-lihu; onyenonu pfukotachaa inya-mulu iya; gbalaa.

³⁰ Ephe nodukwaduro l'uzo; ozi gbè rwuwanu Dévidi nchi lè Abusalomu gbushikotawaru unwoke, eze nwuru; l'o to nwedu onye ophu phoduru nu. ³¹ Eze zilihu; ye eka l'uwe iya gbajashia. O gwodoshihu l'ali. Ndu ozi iya pfu-kube iya l'eka ono tuko uwe phe gbajashikwaapho. ³² Jionadabu; nwa Shimeya; mbu nwa nwune Dévidi bya asu: "Nnajiuphu mu; ba arishi l'unwu-eze be e gbushikotawaru. Oo Amunonu kpoloko be nwuhuru nu. Oo iphe Abusalomu shihawaa rita k'ememe e-shi mboku ono, Amunonu guderu nwune iya nwanyi, bu Tama k'ehuka jepfu pho. ³³ Su-a; ge nnajiuphu mu, bu eze ba chishiru uche ye l'a suru l'unwu-eze nwushihukotawaru. Oo Amunonu kpoloko be nwuhuru nu."

³⁴ E mechaa; Abusalomu ye okpa l'oso gbala.

Oo ya bu; nwoke, echeje nche palia enya huma ikpoto ndu no le gbororo l'uzo azu iya; g'ephe shi l'aguga ubvu eje abya. ³⁵ Jionadabu bya asu eze: "Lenu; unwu gube eze alwaakwa. Oo ephe ge mube nwozi ngu pfuru bu g'o nwuru." ³⁶ Oo ya bu; epfughe, oopfughe nno; unwu-eze ono wubata; chiahaa mkpu ekwa. Eze ye ndu-ozu iya g'ephe ha tuko chiswee ekwa; rashikpo ya ike.

³⁷ Abusalomu gbalaa lapfushia Talumayi; nwa Amihudu; mbụ eze ndu Geshu. Dévidi nọdu anọduje ara ẹkwa nwa iya ono mbokumboku. ³⁸ Abusalomu gbaru laa Geshu ono je anọ apha ẹto l'ẹka ono. ³⁹ A nonyaa; oghoroko Abusalomu bya adushia eze, bụ Dévidi ike; ọkele a dutawaru iya le k'anwuhu Amunonu.

14

Abusalomu alwaphuta azu le Jierusalemu

¹ Noo ya; Jiowabu; nwa Zeruya bya amaru l'oghoroko Abusalomu be dushi eze ike. ² Oo ya bu; o bya eye nemadzu g'o je mkpukpu Tekowa je ekuaru iya nwanyi, maru iphe l'eka ono; su iya: "Mekiritaru gi bu onye no l'aphu. Yee uwe onye no l'aphu. Ta anyikwa manu mbeleke. Mekpoeppo gi bu nwanyi, shi teke du enya noduta l'aphu onye nwuhuru anwuhu. ³ Li jepfu eze je epfuaru iya egube ono." Oo ya bu; Jiowabu bya ezikota iya iphe oo-pfu.

⁴ Nwanyi Tekowa ono bya ejepfu eze ge ya pfuru yeru iya; bya adaa kpurumu l'iphu iya; woru iphu kpube l'ali gude kwabe iya ubvu. O bya asu eze: "Gube eze; jiko yenuru mu aka!"

⁵ Eze jia ya su: "?Bu gunu be atsu ngu l'ehu?"

O su iya: "Mu bu nwanyi, ji iya anodedu; mbu le ji mu nwuhuwaru. ⁶ Mube nwozi ngu nwanyi buru unwoke labo be mu nwutaru. Su-a; ephenebo wata alwu ugu l'egbudu; ophu o dudu onye no l'eka ono; k'ophu e gbokaharu phe. Onye lanu chita ibe iya ta; woru iya chigbua. ⁷ Noo ya; ndibe anyi l'ophu wu-lihu

ripyabẹ mụbe nwozi ngu nwanyị sụ mu gẹ mu kpufutafuaru phẹ onye ọphuu chigburu nwune iya nwoke phọ g'ẹphe gbua gude gwata ụgwo ọchi nwune iya nwoke ono, o gburu ono; mbụ l'ẹphe e-wofufua ndzụ onye ọphu e-ri iphe nna phẹ. Sụ-a; ẹphe eshi nno menyia nwa akpuru icheku-ọku lanụ ono, mu ọgboru ono; mbụ mee g'ẹpha jì mu mẹ awa iya chihu l'eliphe-a.”

⁸ Eze bya asụ nwanyị ono: “Tugbua lashia ibe ngu; gẹ mu bya aturu ekemu nụ phẹ l'ọpfu ẹhu ngu.”

⁹ Nwanyị Tekowa ono bya asụ iya: “Gube nnajuphu mu, bụ eze; g'uta, e gege ata ngu tukokwaru mu l'ishi; mẹ l'ishi ọnu-ulo nna mu. G'ọ tọ dukwaro onye eje ata eze; yee aba-eze iya uta.”

¹⁰ Eze sụ iya: “O -nwekpọwaru onye jeru ngu epfuru; duta iya byapfuta mu; g'onye ọbu aha ngu epfuchi nchi.”

¹¹ Ọo ya bụ; nwanyị ono sụ: “Jiko gube eze kpọ-kunu Chipfu, bụ Chileke ngu; k'ọphu onye ọ dū l'eka; mbụ agwata ụgwo ọchi ono a-ha egbu nwa mu nwoke ono.”

Eze sụ iya: “Eshinu Chipfu nọ ndzụ g'ọ nọ iya-a bẹ ẹgbushi, nọ nwa ngu l'ishi ta abyakwa erifu mẹ nanụ daa l'alị.”

¹² Noo ya; nwanyị ono sụ: “Gẹ mụbe nwozi ngu nwanyị pfufunaaru akpuru opfu lanụ yeru gube nnajuphu mu, bụ eze.”

Ọ sụ iya: “Pfukpọoro ya.”

¹³ Nwanyị ono sụ iya: “?Denu g'o gude gube eze mee ndibe Chileke ẹgube ẹjo-iphe ọwa-a? ? T'ọ bụdu ikpe bẹ gube eze anma onwongu l'iphe

ono, iipfu nta-a ono; kele nwa ngu pho, a chifuru achifu pho be gube eze teke eduphutadu azu. ¹⁴ G'anyi ha nwuhufutaje anwuhu. Anyi du ge mini, wushihuru l'ali, te nweedu g'ee-shi kukobe iya l'iphe ozobaa. O to nweedu onye Chileke gufuru anwuhu l'ehu iya. O chia iphe, oomeje bu l'ochoje uzo, ee-shi g'onye a chifuru achifu lwaphuta azu lwapfuta iya. ¹⁵ Su-a; mu byaru ge mu pfuaru iya gube nnajiuphu mu, bu eze; kele ndiphe mewaru ndzu nodu agu mu. Mube nwozi ngu nwanyi rja su le mu e-pfuru yeru gube eze; ?a maru; ?l'i-meru nwozi ngu iphe, o rwo ngu. ¹⁶ Mbú; ?a maru gube eze a-numa opfu mu nafuta mube nwozi ngu l'eka nwoke ono, achu uzo, oo-shi gbua mu le nwa mu; nafu anyi okiphe, Chileke nuru anyi ono? ¹⁷ Oo ya bu; mube nwozi ngu nwanyi pfua su: 'Jiko g'opfu gube nnajiuphu mu, bu eze mekwaa ge meji nmapfuru mu'; noo kele nnajiuphu mu, bu eze du g'ojosi Chileke, amajeru iphe, du ree waa iphe, du eji. Ge Chipfu, bu Chileke ngu swikwaru ngu eswiru."

¹⁸ Oo ya bu; eze bya aja nwanyi ono su: "Ta awachikwaru mu iphe-a, mu eme ge mu jia ngu-a awachi."

Nwanyi ono su iya: "Jinaa mu iphe obu; gube nnajiuphu mu, bu eze."

¹⁹ Eze bya aja ya su: "?Eka Jiowabu du l'iphemiphe-a, iipfu-a to?"

Nwanyi ono su iya: "Gube nnajiuphu mu, bu eze; eshinu i no ndzu g'i no iya-a ?bu onye be a-lokata iphe, gube nnajiuphu mu, bu eze pfuru shia ekutara; ozoo loru laa l'ekicha? Ee;

ọọ nwozi ngu Jiowabu bẹ̀ bụ̀ onye ziru gẹ̀ mu mee iphe-a; ọ̀ bụ̀kwaru iya phọ̀ bẹ̀ sùru gẹ̀ mu pfua gẹ̀ mu epfua. ²⁰ Ọ̀ọ nwozi ngu, bụ̀ Jiowabu bẹ̀ meru iphemiphe ono; k'ọ̀phu ọ̀nodu-a, a nọ̀ nta-a l'a-gbanwe. Gùbe nnajìuphu bẹ̀ maru mmamiphe g'ọ̀jozi Chileke; k'ọ̀phu bụ̀ l'ì makọ̀taru iphemiphe, eme lẹ̀ mgboko-a.”

²¹ No iya; eze bya asù Jiowabu: “Ọ̀ dọ̀ ree; mu e-me iphe ono. Tùgbua je edulata nwokorọ̀bya ono, bụ̀ Abùsalomu.”

²² Jiowabu daa kpurumu woru iphu kpube l'alì gude kwabẹ̀ iya ùbvù; bya etua eze ẹ̀pha. O pfua sù: “Ntanù-a bẹ̀ mụ̀be nwozi ngu marwetaru lẹ̀ mu dọ̀ gùbe nnajìuphu mu, bụ̀ eze l'obu; noo kele i meru mu iphe, mu pfuru g'ì meeru mu.” ²³ Ọ̀ọ ya bụ̀; Jiowabu tųgbua jeshia mkpųkpų Geshu je eduphuta Abùsalomu azù lẹ̀ Jierùsalẹ̀mu. ²⁴ Ọ̀le eze sųkwánuru g'ọ̀ jeekwapho eburu l'ùlo ẹ̀ka iya; g'ọ̀ tọ̀ hųmakwa iya ẹ̀nya. Noo ya; Abùsalomu je eburu l'ùlo nkiya; ọ̀phu ọ̀ tọ̀ hųmajeduru eze atatiphu.

Jiowabu edoshiru Abùsalomu yẹ̀ Dévidi opfu

²⁵ L'alì Ízurelẹ̀ mgburugburu bẹ̀ ọ̀ tọ̀ dọ̀du nwoke ọ̀zo, a jaberu ajaja kẹ̀ mma, ọ̀oma g'a ja Abùsalomu. E -shi l'ishi jasù l'ọ̀bochi-ọ̀kpa bẹ̀ ọ̀ tọ̀ dọ̀du ẹ̀ka iphe, takuru iya l'ẹ̀hu. ²⁶ Ọ̀ nọ̀du abųjeru; ọ̀ -kpųshia ẹ̀gbushi, dọ̀ iya l'ishi; kele ọ̀okpuje iya aphagapha m'ọ̀ nyijee ya phọ̀ ẹ̀rwa; l'ọ̀ wota iya tųa atųtų maru g'ọ̀onyita-be ẹ̀rwa. Ẹ̀rwa ẹ̀gbushi iya buru shẹ̀kelu ųkporo iri bẹ̀ ọ̀obųjeru; mẹ̀ e -gude iphe, ndu eze egudeje atų ẹ̀rwa iphe tųa ya. ²⁷ Ẹ̀nwegirima unwoke

ẹto; waa nwata nwanyị lanụ bẹ Abusalomu nwutaru. Ẹpha nwa iya nwanyị ono bụ Tama; ọ bụru nwanyị, ama mma.

²⁸ Abusalomu bua apha labo lẹ Jierúsalemụ; ọphu ọ tọ humajeduru eze iphu. ²⁹ Ọo ya bu; Abusalomu zia g'e ziaru iya Jiowabu g'ọ bya gẹ ya zia ya ibe eze. Ọphu Jiowabu ekwedu bya iya aza ẹnu. Ọ bya ezia ya k'ugbo ẹbo; ọ jikakwapho abyabya. ³⁰ Tọbudu iya bụ; ọ bya ezia ndu-ozì iya; sụ phe: “Unu lenu; ẹgu, Jiowabu kọru balì bẹ nọ-kube nkemu. Unu je atụa ya ọku.” Ndu ozi iya ono tughua je eworu ọku tūa ya.

³¹ Ọo ya bụ; Jiowabu tughua jepfu Abusalomu l'ibe iya je asụ iya: “?Bụ gunu meru g'o gude ndu-ozì ngu je atụa ọku l'ẹgu mu?”

³² Abusalomu sụ Jiowabu: “Mu ziru ozi g'e zia ngu g'ì bya gẹ mu zia ngu g'i jepfu eze je ajià ya: “?Buhunu gunu meru iphe, mu shi mkpukpu Geshu lwatashia? O gege akaru mu ree lẹ mu nọkwadu l'eka ono.’ Ọo ya bụ lẹ-a; mee gẹ mu hụma eze iphu. Ọ -bụru l'o nweru ejo-iphe, mu meru; g'o gbua mu rọ egbugbu.”

³³ Ọo ya bụ; Jiowabu tughua je epfuaru eze iphe ono. Eze bya ekua Abusalomu. Ọ byarwuta l'atatiphu iya; bya adaa kpurumu woru iphu kpube l'alì. Eze bya etsutsua Abusalomu ọnu.

15

Ejo idzu, Abusalomu achiru Dévidi

¹ Tọbudu iya bụ; Abusalomu bya enweru ugbo-inya; waa inya k'ekiya; waa unwoke ukporo labo l'iri, bụ ndu evutajeru iya ọzo.

2 Ọ nọdu abujeru o -rwua l'ọnmewa ọtsu; Abusalomu agbeshi je apfuru l'aguga gbororo eeshije bahu l'ime mkpukpu ono. Teke ọ bu l'o nweru onye eje echiru eze ichi g'eze kpee opfu ono; Abusalomu ekua ya jia ya su: “?Bu mkpukpu awe be i shi?” Onye ono asu iya: “Nwozi ngu shikwa l'ipfu lanu l'ime ipfu ndu Izurelu.” ³ Onye obu -pfuchaa iphe ọ byaru; Abusalomu asu iya: “Iphe, i pfuru dukwa ree; bya aburu iphe, pfuru oto; obenu l'o to nweudu onye a-nọ-chi enya eze numa iphe, adaru unu.” ⁴ Iphe ọzo, Abusalomu epfufua bu: “Ọme ọ bu l'oo g'a hotaekwadu mu pho ge mu buru onye-ikpe l'ali-a; m'ọ bujekwaru iphe, bu onye wotaru mu opfu; ọzo onye byaru echia mu ichi; mu ekpejeepho ikpe ono; kperu iswi-odu-mma nu iya.” ⁵ Nokwapho g'ọ bujeru; ọ -duru onye byapfutaru iya nu ge ya phozeta l'iphu iya; kele iya ekele; l'ọ machia aka; nmatachia onye obu akpa; tsutsua ya onu. ⁶ Noo ge Abusalomu shi emeje iphe, bu ndu Izurelu, gude ikpe abya ibe eze bu ono. O shi nno mee; ọ buru yebedua be ndu Izurelu yeru obu.

⁷ Apha eno lachaepho; Abusalomu su eze: “Jiko; hana mu ge mu je mkpukpu Hẹburonu je emeeru Chipfu iphe, mu kweru iya ukwe iya.

⁸ Noo kele teke ono, mube nwozi ngu nokwadu le mkpukpu Geshu l'ali Aramu be mu kweru ukwe su: ‘Chipfu -mewaa mu lwaphuta azu le Jierusalemu be mu a-baru iya eja.’ ”

⁹ Eze su iya: “Jekwaa l'ehu-guu!” Ọo ya bu; ọ tugbua jeshia Hẹburonu. ¹⁰ Abusalomu bya

ezia ndu-ozì ẹ̀pẹ́ je ẹ̀jẹ̀kọ̀tá lẹ́ mpya l'ipfu ndu Ízùrẹ̀lù l'ophu sù pẹ́: “Unu -nùmaepho ọ̀dà opu; unu tẹ̀ ọ̀zù sù: ‘Abùsalomu bẹ̀akwa eze lẹ́ Hẹ̀buronu.’ ” ¹¹ Ndu ẹ̀pẹ́ lẹ́ Abùsalomu shi lẹ́ Jierúsalemù swìru bẹ́ dọ̀ unwoke ọ̀kpọ̀ro iri. Ndu onò bẹ́ bọ̀ ndu e ziru nzi g'ẹ̀pẹ́ bya ẹ̀byaa. Ẹ̀pẹ́ gude obu ìphóró jeshia; ọ̀phu ẹ̀pẹ́ amadọ̀ iphe, anwọ̀ nù. ¹² Abùsalomu gudekwadọ̀ ngweja onò l'ẹ̀ka egwe; bya ezia g'e je ekuaru iya Ahitofẹ̀lù, bọ̀ onye mkpọ̀kpọ̀ Gilo lẹ́ mkpọ̀kpọ̀ iya bọ̀ Gilo g'ọ̀ bya. Ahitofẹ̀lù onò bẹ́ bọ̀ onye mgbazi Dévidi. Noo ya; ẹ̀jọ̀ idzu onò, aachìru Dévidi kabaa eshihu ike; ndu awọ̀ etso Abùsalomu nọ̀du aka shii eje.

Dévidi agbafọ̀ lẹ́ Jierúsalemù

¹³ Tọ̀budu iya bọ̀; nwozi lanọ̀ gbaru bya asù Dévidi: “?Ì maru-a l'obu ndu Ízùrẹ̀lù l'ophu bọ̀waa l'ẹ̀ka Abùsalomu nọ̀ bẹ́ ọ̀ dọ̀kọ̀tá?”

¹⁴ Dévidi bya epfuru yeru ndu-ozì iya g'ẹ̀pẹ́ ha, bọ̀ ndu yẹ́ ya tọ̀koru nọ̀du lẹ́ Jierúsalemù sù pẹ́: “Unu wọ̀-lihukwa g'anyi gbalachaa; ọ̀dumeka bẹ́ ọ̀ tọ̀ dọ̀kwa onye byaru l'anahọ̀ Abùsalomu. Unu mekebe ẹ̀gwegwa g'anyi tọ̀gbua; a nọ̀nyanu o mee ẹ̀gwegwa gbabuta anyi bya emeru ẹ̀jọ̀-iphe kpua anyi; mbọ̀ gude ogu-echi gbugbushia ndu mkpọ̀kpọ̀-a.”

¹⁵ Ndu ozì eze tọ̀ko sù iya: “Ọ̀o iphe, gùbe nnajìuphu anyi, bọ̀ eze tọ̀ru ẹ̀ka l'ọ̀o iphe, ee-me bẹ́ anyìbe ndu-ozì ngu e-mekọ̀taepho.” ¹⁶ Ọ̀o ya bọ̀; eze tọ̀gbua; ndìbe iya l'ophu tsoru iya. Eze bya ahaa ọ̀madzu iri, bọ̀ ọ̀nwanyi, ndu ọ̀phu

abù-zidu unyomu iya g'èphe letaru iya ẹnya l'unuphu.

¹⁷ Oo ya bù; eze tǔgbua; waa ndu yẹe ya swíkota; èphe jekpòephò jerwua ẹka dù ẹnya; tẹme èphe bebe dọshia. ¹⁸ Ndu ozi iya bya awughakota iya; mbù ndu Kereti; mẹ ndu Peleti; mẹ unu nemadzù l'ùkporo iri ono, shi lẹ mkpukpu Gatu tsoru iya phọ. Èphe ghata eze; vuta ọzo. ¹⁹ Tọbodu iya bù; eze bya asù Itayi, bù onye Gatu: “?Bù gunu meru g'o gude i tsoru anyi? Laphukwa azù lapfu eze, bù Abusalomu; kẹlẹ ì bù onye ọhozo; tẹme ì bọru onye akpuru lẹ ndzù l'ibe unu. ²⁰ ?Dẹnu g'ee-shi l'ọo-buru gube onye byaru unyaphu bẹ bụwaa ntanụ-a mu abya emee g'i tsoru anyi ghapheaha aghaphe l'ẹbe abù lẹ mu maru ẹka mu eje ala. Chita ndibe unu laphu azù. Gẹ Chipfu phukwaaru ngu obu-imemini; goshi ngu l'ọ bù onye apfushije ike l'iphe, o pfuru.”

²¹ Noo ya; Itayi yeeru eze ọnu; sù iya: “Eshinu Chipfu nọ ndzù g'ọ nọ iya-a; tẹme gube nnajiuphu mu, bù eze nọdu ndzù g'ì nọ iya-a; bẹ bukwa ẹka gube nnajiuphu mu, bù eze nọ bẹ mube nwozi ngu a-nọdu; mẹ lẹ ndzù; mẹ l'ọnwu.”

²² Dévidi sù Itayi: “Ngwa; ghata vuru ọzo g'anyi je!” Oo ya bù; Itayi, bù onye Gatu bya aghata; mẹ ndu yẹe ya swì; waa unwegirima, tso iya nù. ²³ Noo ya; ọzu-ẹkwa nọdu atù wọwoowoo l'alì ono l'ophu gẹ ndu ono tukuru awughagbaa. Eze waa ndu ono, yẹe ya swì ono je adaghaa nggele Kidirọnu; kwasẹru chebe ọzo echiegu.

²⁴ Abyiyata bya aghata; Zadòku ghatakwapò; mē ndu Lívayi l'ophu, bu ndu pa okpoko oḡbandzu Chileke. Èphe bya apazeta okpoko Chileke ono dobe l'alì jeye teke ndu ono tukuru wufutakota lẹ mkpukpu ono. ²⁵ Eze sù Zadòku: "Paphu okpoko Chileke ono azù l'ime mkpukpu ono. O -buru lẹ mu dọ Chipfu l'obu bẹ ooduphuta mu-a azù; mee gẹ mu hūmabaa okpoko Chileke ono ozo; waa ẹka ono, oonoduje ono. ²⁶ Teke o bu l'ẹhu ta tsodu Chileke uto l'opfu ẹhu mu; wanaa mu-a baa; g'o mekwaa mu g'o dọ iya ree." ²⁷ Eze pfukwaarupho Zadòku, bu onye uke Chileke ono sù iya: "?Tìi bunaa onye aphuje ophulenyà? Laphushia azù l'ime mkpukpu ono l'ẹhu-guu; unu lẹ nwa ngu, bu Ahimaazu; waa Jionatanu, bu nwa Abyiyata. ²⁸ Mu a-nodu kwabẹ l'okpa ẹnyimu Jìòdanu l'ibe iya ophu eerwuje iya erwurwu l'uzo echiẹgu jasù unu ezia ozi g'e zia mu." ²⁹ Oo ya bu; Zadòku yẹe Abyiyata pata okpoko Chileke ono laphushia azù lẹ Jierúsalemù je anọ-kirishia l'ẹka ono.

³⁰ Dévidi tughua kwaseru ara ẹkwa enyikota eli úbvú olivu. O kpuchia iphe l'ishi gbaru okpa oto eje. Ndu ẹphe l'iya swì g'ẹphe ha tuko kpuchishikota iphe l'ishi awu etso iya; bya ara ẹkwa g'ẹphe ejekpọepho ono. ³¹ A bya epfuaru Dévidi sù iya: "Ahitofẹlu bẹ tsokwa Abusalomu achi ejo idzu ono." Oo ya bu; Dévidi pfuru nù Chileke sù: "Jiko Chipfu; menaa gẹ mgbazi ono, Ahitofẹlu agbazi ono buru iphe-mmanu."

³² Dévidi nyirwuẹpho mkpakponu úbvú ono, bu ẹka aanoduje abaru Chileke ẹja; o bya amaru

Hushayi, bụ onye Akụ gbawa iya ndzuta. Uwe Hushayi gbajashihucha agbajashihu; tème o kporu ntụ kpua l'ishi. ³³ Dévidi sụ iya: "I - tsowaru mu bẹ ii-bụkwaru ivu-erwa duru mu. ³⁴ O -buru l'ị laphuru azụ lẹ Jierúsalemu je asụ Abusalomu: 'Mu a-buru nwozi ngu gube eze; mbụ ẹgube ono, mu shi buru nwozi nna ngu Dévidi phọ. Nta-a bẹ mu a-buru nwozi ngu.' I -mee nno; bẹ ii-yetarụ mu ẹka gbanwe ẹjo idzu ono, Ahitofelu achi ono. ³⁵ Zadoku yele Abyiyata, bụ ndu-uke Chileke bẹ unu l'ephè a-tukona-a nọdu l'ẹka ono. Iphemiphe, ị nụmakporu l'ibe eze; pfujeru phẹ iya. ³⁶ Ụnwu phẹ ẹphenebo; mbụ Ahimaazu nwa Zadoku; waa Jionatanu nwa Abyiyata bẹ ẹphè l'ephè tukoru nọdu l'ẹka ono. Iphe, bụkpoo iphe, ị nūmaru zia phẹ g'ephè bya epfuaru mu iya."

³⁷ Oo ya bụ; erwurwu, ọnyà Dévidi, bu Hushayi erwu Jierúsalemu; Abusalomu nọdu abatakpọepho abata l'ime mkpukpu ono.

16

Dévidi yele Ziba

¹ Tọbudu iya bụ; Dévidi jeribeerupho nwan-shii lẹ mkpakponu úbvú ono; ọ bya l'amaru; ọ hụma nwozi Mefibosheti, bụ Ziba g'ọ nọwa kwaberu iya g'ọ gba iya ndzuta. O chiru nkapfugara olemole, e dozichaaru ree bya ebo iya ishi buredi ukporo iri; waa ẹcha-mbekee ukporo ise, e gude akpuru vayinu ghee; waa akpuru oshiommi ukporo ise; waa otumu mọe lanu. ² Eze bya

ajĩa Ziba sù iya: “?Bù kẹ ọ̀nu bẹ i vutaru iphe ọ̀wa-a?”

Ziba sù iya: “Nkapfù-ìgara ono bù iphe, ndibe eze a-nọ-kojeru agbaphe. Ọ̀phù bù buredi; yẹ akpuru oshì-ọ̀mì phọ bẹ bù iphe, unwoke, tso ngu nù a-nọduje ata. Mee phọ bù ndu ike bvuru l'echięgu bẹ a-ngutaje iya gude rọkota ike.”

³ Eze jĩa ya sù: “?Dẹnu nwanwa nnajìuphu ngu?”

Ziba sù iya: “Ọ̀ nọkwa lẹ Jierúsalemù; epfufe sù lẹ ntanù-a bẹ ndu Ízurelù e-woru alì-eze nna iya oche nù-phu iya azù.”

⁴ Ọ̀o ya bù; eze sù Ziba: “Iphemiphe, shi bọru iphe Mefibosheti bẹ buwaa nkengu nta.”

Ziba sù iya: “Mu wozeru onwomu alì ephozeru ngu; jiko gẹ mu túbajekwa ngu l'ẹnya gube nnajìuphu mu, bù eze.”

Shimeyi ephu Dévidi iphu

⁵ O be teke eze, bù Dévidi erwu mkpukpu Bahurimu; a bya l'amarù nwoke lanù, yẹ Sọlu shi l'ẹnya-unuphu lanù shiwaa l'ẹka ono futa. Epha iya bù Shimeyi; nwa Gera. Ọ̀ nọdu ephushi iphu eje abya. ⁶ Ọ̀ tọahaa Dévidi; yẹle ndu-ozi iya g'ẹphe ha mkpuma; l'ẹka ndu yẹ ya swì mẹ ndu ojọgu iya nọkakwaru iya rọ l'ẹkutara mẹ l'ẹkicha. ⁷ Shimeyi nọdu ephu iphu ono asuje: “Tugbua! Tugbua; gube ogbu-ọ̀chi ono; gube onye ẹjo-iphe ono! ⁸ Chipfu gwatawaru ngu ugwo ọ̀chi ndu i gbushiru l'ọ̀nulo Sọlu; mbù onye ono, ì nọ l'aba-eze, o shi nọdu ono. Chipfu nafuwaru ngu alì-eze ono woru nù nwa

ngu, bụ Abusalomu. Humanu l'ejo-ememe, iime gudeshiwaru ngu; kele i bụ o-gbu-ochi!"

⁹ Oo ya bụ; Abishayi; nwa Zeruya sụ eze: “? Denu g'o gude odzu nkuta-a nọdu ephu gube nnajiuphu mu, bụ eze iphu? Jiko hanaa mu ge mu je egbubufu iya ishi.”

¹⁰ Eze sụ iya: “?Bụ gunu be mu l'unu jigba; unube unwu Zeruya? O -buru l'oo Chipfu ziru iya g'o phu mu iphu obu; ?bụ onye a-du ike jia ya sụ: ‘?Bụ gunu kparu iphe, iime nno?’”

¹¹ No iya; Dévidi bya epfuaru Abishayi yele ndu-ozii iya g'ephe ha sụ: “Unu lewaro l'oo nwa mu, shi mu l'ephe be achọ ishi ndzu mu. ? Bụ-chia onye owana, bụ onye Benjiaminu-a be ta a-kabadaro njo? Unu paru iya haa g'o phu mu iphu obu; kele oo Chipfu ziru iya ya. ¹² O nweru-a g'oo-du; Chipfu elee enya huma egube ejo-iphe, dapfutaru mu nu; l'oo-meeru mu iphe-oma gude pfua mu ugwo iphu-a, eephushi mu ntanu-a.” ¹³ Noo ya; Dévidi yele ndu nkiya ono kwasekpoerupho gbororo uzo ono; Shimeyi kwaseru aguga ubvu, no chebe iphu l'ibiya ophu Dévidi no. O nọdu eje bya ephushi iya iphu; atu iya mkpuma; bya aphuru iya ntụ. ¹⁴ Eze yele ndu ono, yee ya tukọ swiru ono bya e-jerwu eka ephe eje; ike bvushikotawa phe; ephe jerwua bya anodu l'eka ono rokota ike.

Ahitofelu ezi Abusalomu ejo-nzi

¹⁵ Tobudu iya bụ; Abusalomu yele ndu ono l'ophu; mbu unwoke Izurelu wuru zebata le Jierusalemu. Ahitofelu tsokwaru phe pho. ¹⁶ Oo ya bụ; Hushayi, bụ onye Aku, bụ onyà Dévidi

jepfu Abusalomu je asu iya: “Nodukwa ndzu ogologo; gube eze! Gube eze! Nodukwa ndzu ogologo!”

¹⁷ Abusalomu bya asu Hushayi: “? Bu nyemobu, i yeru onya ngu obu-a baa? ?Bu gunu meru g'o gude ophu unu l'onya ngu ta aswidu?”

¹⁸ Hushayi su Abusalomu: “Waawaa; kele o onye ophu Chipfu; me ndu-a; waa ndu Izurelu l'ophu hotaru be mu a-buru nkiya. O buru iya be mu l'iya a-noduwaro ya. ¹⁹ Temanu; ?bu onye be o gbaru ge mu jeru ozi; bu nna to nwa? Oo nwa be mu e-jeru ozi. Oo egube mu shi ejeru nna ngu ozi bu ge mu e-jekwarupho gubedua ozi.”

²⁰ Abusalomu bya asu Ahitofelu: “Chikoshikwa mu idzu iphe, anyi e-me.”

²¹ Ahitofelu pfunaaru Abusalomu su iya: “Je ejepfukota unwanyi ono, ndu ophu abu-zidu unyomu nna ngu ono; mbu g'unu l'ephe kwa akwakwa nwoke yele nwanyi; mbu unwanyi ono, o haru g'ephe leta ibe eze enya ono. Oo teke ono be ndu Izurelu l'ophu a-numa l'i mewaru onwongu i nodu eshiwaa nna ngu tukuruba; teme obu akabakwapho eshihu ndu ono, etso ngu nu ono ike.” ²² Oo ya bu; a bya akpoberu Abusalomu ulo-ekwa l'eli mkpotsu-ulo ibe eze; Abusalomu jepfu unwanyi ono, abu-zidu unyomu nna iya ono l'eka ndu Izurelu l'ophu ele iya enya.

²³ Teke ono be mgbazi Ahitofelu shi adujeepho g'egube, eejeje l'aji l'eka Chipfu-a. O buru egube ono be Davidi yele Abusalomu shi ewotaje mgbazi Ahitofelu.

17

Hushayi ezi Abusalomu ejo-nzi

¹ Ahitofẹ̀lu bya ekua Abusalomu sù iya: “Haa gẹ̀ mu họtà unu unwoke ọ̀kporo l'iri g'anyi tẹ̀gbua je achia Dévidi ọ̀so l'enyashi-a. ² Mu a-bapfu iya teke ike bvùshiwari iya; ọ̀ dọ̀waa gọ̀logolo. Mu emee gẹ̀ ndzọ̀-aguṅu rwuta iya gẹ̀ ndu ono, yẹ́e ya swi l'ophu ono gbakashihu. Mu agbẹ̀ teke ono woru eze gbugbua nwẹ̀kinyi iya.

³ Mu e-duphutakọtaru ngu ndu ono azu. Onye ono, iicho -nwuhuwaa bẹ̀ ndu ophuu g'ẹ̀phe ha lwakotawaru azu. Ndu ono g'ẹ̀phe ha bẹ̀ ta adudu mẹ̀ onye lanu, a byaru e-merwu ehu.”

⁴ Iphe ono tuko du Abusalomu yẹ́e ndu bu ogerenya ndu Izurelu l'ophu ree.

⁵ Abusalomu bya asu: “Unu kufua Hushayi, bu onye Aku g'anyi numafua iphe, oo-pfu.”

⁶ Hushayi byapfuta e ya pho; Abusalomu sù iya: “Wakwa iphe Ahitofẹ̀lu pfuru baa. ?Bu g'anyi mee iphe, o pfuru? Teke odumeka yekwaa onu nkengu.”

⁷ Oo ya bu; Hushayi bya asu Abusalomu: “Idzu, Ahitofẹ̀lu chi-koshiru ngu k'ogiya-a ta adukwa ree. ⁸ I mahawaru gẹ̀ nna ngu gbaru; mẹ̀ ndu nkiya. Epe bukota ndu ike du l'ogu; emebe ehuka g'agu, a chitaru unwu iya. A -gufukpooro ono bẹ̀ nna ngu bu onye k'ogu doru enya; yele ndu ophuu ta abyadu aze l'eka lanu l'enyashi-a. ⁹ Lenu; nta-a bẹ̀ o domiwaru onwiya l'ime ogba ozoo l'eka ozo. O -buru l'o futaru bya etsoo unu ogu nta-a; ndu ojogu ngu haru nwuhu; bẹ̀ onye numakporu iya nu a-sukwa: ‘E

gbushiakwaru nemadzu shii l'echilabo ndu etso Abusalomu.' ¹⁰ Je akpachaa le ndu ike du l'ogu; mbu ndu ono, obu shihuchaaru ike g'oduma ono be ndzu-agugu e-rwutachakwaa; noo kele ndu Izurelu l'ophu be maru le nna ngu be bu onye ike du l'ogu; teme ndu yee ya swi bu-chaaru ndu okpehu du. ¹¹ Su-a; iphe, bu idzu nkemu bu ge ndu Izurelu l'ophu dzukobe byapfuta ngu; e shikpo le Danu jasule Biye-Sheba; mbu g'ephe zahu g'aja, no l'aguga eze-enyimu; gubedua l'onwongu e-duru phe jeshia ugu obu. ¹² Oo ya bu; anyi etsoo ya ugu l'eka anyi cho-vukpoeru iya pho. Anyi adapyabe iya egube ono, iji utsu anoduje adashi l'ali-a. Yebedua l'onwiya waa ndu yee ya swi l'ophu be ta adudu onye ophu e-dobe ndzu m'onye lanu. ¹³ O -buru l'o nweru mkpukpu, o pyobaru; ndu Izurelu l'ophu e-gude eri bya le mkpukpu ono; bya eworu iya lo-tsua; loo ya wuruwuru nwuru ye le nsuda; k'ophu bu l'a ta abyadu a-huma m'ibiribe aja lanu l'eka ono."

¹⁴ Abusalomu me ndu Izurelu l'ophu toko zua su: "Idzu ke Hushayi, onye Aku be kakwa ke Ahitofelu ree." Iphe, kparu iya nu bu le Chipfu chi-buwaru ge ya shi nno kpakashia okpobe idzu ono, Ahitofelu chi-koshiru ono; k'ophu Chipfu e-shi nno mee g'ejo-iphe dapfuta Abusalomu.

Ama gbaru Dévidi; o gbalaa

¹⁵ Tobudu iya bu; Hushayi bya akaru Zadoku yee Abyiyata, bu ndu-uke Chileke idzu ono, Ahitofelu chi-koshiru Abusalomu yele ndu bu

ọgerenya ndu Ízurelù onó; waa ọphu yẹbedua l'onwiya chì-koshiru phẹ. ¹⁶ Sù: “Unu mee ẹgwegwa zia ozi g'e zia Dévidi sù iya g'ọ tọ kwakwa akwakwa l'ẹka eerwuje ẹnyimu Jiódanu erwurwu l'echiẹgu onó. G'ọ tọ dũkwa iphe, e-me g'ọ tọ dafu azu iya ọphuu; ọ -dudu bẹ aatukokwa yẹbedua bu eze waa ndu yẹ ya swi kpo g'eekpoje ntụ-a.”

¹⁷ Teke onó bẹ Jionatanu yẹle Ahimaazu anọduje lẹ Enu-Rogelu; kẹle ẹphe ta tudu ama abahu lẹ mkpukpu Jierúsalemù. Ọ buru nwata nwamgboko, eje ozi bẹ eezije g'o je ezia phẹ ozi; ẹphe eje ezia ya eze, bu Dévidi. ¹⁸ Ọle o nweru nwokorọbya lanu humaru phẹ nu; o je edooru iya Abusalomu. Ẹphenebo meẹpho ẹgwegwa lufu l'ẹka onó tugbua jeshia ibe nwoke, bu lẹ mkpukpu Bahurimu. Nwoke onó nweru wẹlu l'oma-unuphu ibe iya. Ẹphe nyiba l'ime wẹlu onó. ¹⁹ Nyee nwoke onó chita iphe kpuchite onu wẹlu onó; bya eworu akpuru mebyi iphe súsaa l'eli iya. Ọphu ọ tọ dudu onye maru nu. ²⁰ Ndu ozi Abusalomu byapfutaẹpho nwanyi onó l'ulo; ẹphe jia ya sù: “?Bu aweya bẹ Ahimaazu yẹ Jionatanu nọ?”

Nwanyi onó sù phẹ l'ẹphe daakwaru azu nggele phọ tugbua.

Ẹphe chọ phẹ; ọphu ẹphe ahumaduru phẹ; ẹphe laphushia azu lẹ Jierúsalemù. ²¹ Ndu onó lashichaẹpho; Ahimaazu yẹ Jionatanu shi lẹ wẹlu onó nyifuta tugbua jeshia ezi eze, bu Dévidi ozi onó. Ẹphe rwua bya akọru iya ẹgube idzu, Ahitofelu chiru; bya asu iya g'o tugbuekwapho

nta-a dafu azu enyimu azu iya ophuu. ²² Noo ya; Dévidi yee ndu yee ya swi tugbua je adaa enyimu Jiordanu. Nchi bohushia; ophu o nweedu onye ophu phoduru nu; ephe dafukotawa azu enyimu Jiordanu.

²³ Ahitofelu humaepho l'o to budu idzu nkiya be e tsoru; o nyikota eli nkapfu-igara iya gbagbua; o buru iya ala ibe iya le mkpukpu, o shi. O larwua bya edozichaa ibe iya g'oo-du; o je aswi-gbua onwiya. Oo ya bu; o nwuhu; e lia ya l'ilu nna iya.

²⁴ Dévidi tugbua jeshia mkpukpu Mahanayimu; Abusalomu yee unwoke ndu Izurelu l'ophu, ephe l'iya swi, daa enyimu Jiordanu kwaseru.

²⁵ Abusalomu woru Amasa mee onye-ishi ndu ojoğu iya l'ozo Jiowabu. Amasa be bu nwatibe onye Izurelu, epha iya bu Itura. Itura ono be luru Abigelu, nwada Nahashi bya aburu nwune Zeruya, bu ne Jiowabu. ²⁶ Abusalomu yee ndu Izurelu je adoru l'ali Giladu.

²⁷ Dévidi byarwutaepho Mahanayimu; Shobi nwa Nahashi ke mkpukpu Raba, du l'ali ndu Amonu; me Makiya nwa Amiyelu ke mkpukpu Lodeba; me Bazilayi, bu onye Giladu, shi le mkpukpu Rogelimu; ²⁸ vuko iphe vutaru Dévidi yee ndu yee ya swi g'ephe rije. Iphe, o bu buru iphe-azee; me eze gbamugbamu; me iphe, a kpushiru l'eja; me witi; me bal; me ereshi, e gweru egwegwe; me ophu a huru ahuhu; me azamu; me okpa; ²⁹ me manu-enwu; me mini era-eswi, toru atoto; me aturu; me mini era-eswi, hukoru ahuko. Noo kele ephe suru le

Dévidi phẹ bẹ ẹgu aguwa; ike bvushiwa phẹ; tẹme ẹgu mini nọdu agukwa phẹ phọ l'echiẹgu.

18

Anwuhu Abusalomu

¹ Tọbodu iya bụ; Dévidi bya akpakọo ndu yee ya swi; bya ahọta ndu-ishi ojọgu kẹ ndu ọphu dụ unu labọ l'ụkporo iri iri; bya ahọta ndu-ishi ojọgu kẹ ndu ọphu dụ ụkporo ise ise. ² Dévidi bya eye ndu ojọgu ono g'ẹphe tųgbua. Nkereto lẹ ndu ojọgu ono bẹ bụ Jiowabu bụ onye-ishi phẹ; nkereto ozo buru Abishayi; nwa Zeruya; mbu nwune Jiowabu, bụ onye-ishi phẹ; nkereto ozo buru Itayi onye Gatu bẹ bụ onye-ishi phẹ. Eze sụ ndu ono: “Mbẹdua l'onwomu a-futakwapho bya etsoru unu jeshia.”

³ Obenu lẹ ndu ono sụru iya: “Ọ tọ dukwa iphe bya eme g'i tsoru anyi je; kẹle ọ -buru l'anyi yeru ọkpa l'oso bẹ ẹphe ta akpadu anyi ishi. Ọ -buru lẹ nkeru-ẹbo l'ime anyi nwushihuru bẹ ẹphe ta abyadu akpa anyi ishi. Gubedua l'onwongu ha g'anyibedua ụkporo unu nemadzu l'unu ise. Sụ-a; iphe, kachia ree bụ g'i nọduchia lẹ mkpukpu; gbẹ l'ẹka ono buchiaru agbarike anyi.”

⁴ Eze sụ phẹ: “Ọo iphe, unu rikpoerupho l'ọ kaa ree bẹ mu e-me.” Ọo ya bụ; eze bya apfucha l'aguga onu-abata mkpukpu ono; ndu ono nọdu awughatagbaa; ndu ọphu adu ụkporo ise ise; ndu ọphu adu unu labọ l'ụkporo iri iri. ⁵ Eze nmaru ọkwa nụ Jiowabu; mẹ Abishayi; mẹ Itayi sụ: “Unu gudekwaro iswi ẹhu mbẹdua haa eme nwokorọbya ono, bụ Abusalomu iphe

kponganga-a.” Ndu ono l'ophu n̄makota g'eze nmaru ọkwa ẹhu Abusalomu yechaa ndu-ishi ndu oṣoṣo ono l'ẹka.

⁶ Oo ya bu; ndu ono wuru jeshia l'oma ẹgu je etsoo ndu Ízurelu ọgu. O buru l'oswa Ifuremu be ẹphe nọ lwua ọgu ono. ⁷ Ndu ke Dévidi nọdu l'ẹka ono lwu-kpee ndu oṣoṣo ndu Ízurelu. Ndu e gburu egbugbu mboku ono paa ẹka apaa. Ẹphe du ukporo unu nemadzu ugbo labo l'unu iri.* ⁸ Ogu ono swokobe dzuru ali ono l'ophu. Ndu nwuhuru nu l'ime oswa mboku ono ka ndu ophu e gude ogu-echi gbushia.

⁹ A nọdu alwu ọgu ono; Abusalomu yele ndu oṣoṣo Dévidi dzugbabe. Teke ono be Abusalomu agba inya-mulu iya; inya-mulu ono gbaba le mkpula eze achi. Ekali achi ono kota Abusalomu l'ishi; o kwaa iphe l'echi; kuaaha eregede l'ekali achi. Inya-mulu ono, o shi agba ono gbakwaseru tugbua. ¹⁰ Nwoke lanu huma iya; je edooru iya Jiowabu su: “Lenu; mu humakwaru Abusalomu g'o kwakoru aku eregede l'achi.”

¹¹ Jiowabu jia nwoke ono, pfuru iya iphe ono su: “?I suru l'oo gunu? ?I humaru iya l'enya to? ?Bu gunu meru g'o gude ophu i ti chitaduru iya tua l'ali l'ẹka ono. Mu gege anu ngu pho shekelu mkpola-ochaa iri; waa akpo, eekebutaje l'upfu.”

¹² Nwoke ono su Jiowabu: “Obetakpo e jee aparu shekelu mkpola-ochaa, du unu labo l'ukporo iri de mu l'ẹka; mu tege ahalikwa ẹka k'egbutsu nwatibe eze; l'ẹka anyi n̄makwaru-a

* **18:7** 18:7 Bu iya bu 20,000, le mbekee.

òkwa, eze nmaru ye unu le Abishayi; me Itayi l'eka su: 'G'unu gudekwa ke yebe eze gbobuta nwokorobya ono, bu Abusalomu.' ¹³ Su-a; o - bu le mu jeru etsebe ndzu mu l'onu eta; woru Abusalomu gbua; g'o to nwedu iphe, eedomiru eze edomi-a; me unu apfuribecharu je apfuru paru mu buhaa."

¹⁴ Tobudu iya bu; Jiowabu su: "Mu taa kwabekotaduru ngu egube ono." O chita arwa eto je anmaa Abusalomu l'obu; le ge Abusalomu nokwadu ndzu l'eli achi ono. ¹⁵ Unwokorobya iri, bu ndu achijeru Jiowabu ngwogu no-pee Abusalomu mgburugburu woru iya gbugbua; o nwuhu.

¹⁶ Noo ya; Jiowabu bya egbua opu gude sephuta ndu ojogu ono azu. Oo ya bu; ephe haa achi ndu Izurelu oso. ¹⁷ Ephe bya apata odzu Abusalomu chie l'eze iduma, no l'oswa l'eka ono; kwaa ikpo mkpuma kube iya l'eli. Ndu Izurelu gbete teke ono toko tsukah; onyenonu lashia ibe iya.

¹⁸ Teke Abusalomu no ndzu be o pataru obvuru je ebvube le Nsuda Eze g'o buru iphe, eegudeje nyata iya; kele o riru su: "Mu te enwedu nwa nwoke, ee-gudeje nyata epha mu." O woru epha nkiya gube obvuru ono. A nodu anoduje eku iya iphe, e gude anyata Abusalomu byasu ntanu-a.

Eepfuru Dévidi k'anwuhu Abusalomu

¹⁹ No iya; Ahimaazu nwa Zadoku su: "Ge mu bya agbagbua je ezia eze le Chipfu be nafutawaru iya l'eka ndu ohogu iya."

²⁰ Jiowabu sù iya: “Ọ tọ bụdu gbuedua bẹ ọ gbaru g'i jeshia ezi ozi ntanu-a. O -rwua mbọku ọzo; l'i jewarọ ezia ya ozi. Ọ -buru kẹ ntanu-a bẹ ọ tọ gbaduru g'i je ezia ya ozi; noo kẹle nwatibe eze bẹ nwuhuru nu.” ²¹ Ọo ya bụ; Jiowabu pfiaru nwoke, shi l'alị Kushi sù iya: “Tugbua je akọoru eze iphe, i humaru.” Onye Kushi ono phozeru Jiowabu iphu l'alị; bya agbagbua; ọ buru iya ejeje.

²² Ahimaazu nwa Zadọku bya epfukwaaru Jiowabu ọzo; sù iya: “Haarọ gẹ mu gbatsoru onye Kushi ono azu l'azu; obetakpọo gunu je e-me.”

Jiowabu sù iya: “Nwa mu; ?bụ gunu meru g'o gude ọ dụ ngu g'i je? O to nwedu obunggo, ee-bu ngu l'ozì ono.”

²³ Ọ sù iya: “Obetakpọo gunu je e-mee bẹ mu jefutaje.”

Ọo ya bụ; Jiowabu sù iya: “Gbagbunaa!” Ọo ya bụ; Ahimaazu gbagbua shia ọzo nsuda ẹnymu Jiordanu shi nno gbaghata onye Kushi pho.

²⁴ Teke ono bẹ Dévidi nọ lẹ mgbaka echilabọ onu-abata ime mkpukpu ono; waa ophu nọ mẹ a -nọdu alufu alufu. Onye-nche nyihu eli igbulọ ono, e gude kpua onu-abata ono je apfuru l'eli iya. Onye-nche ono jeshia ele ẹnya; ọ huma nwoke, agbakpọepho ọso nwẹkinyi iya. ²⁵ Onye-nche ono kua eze oku; pfiaru iya ya. Eze sù: “Ọ -buru l'ọ swi nkinyi iya; bẹ bụ ozi, dụ ree bẹ ọobyia ezizi.” Nwoke ono nọdu agbakpọepho abya ntse ntse.

26 Ọo ya bụ; onye-nche ono tufu ẹnya hụma nwoke ọzo, agbakwaphọ ọso abya. O kua onye-nche ọnu-abata mkpukpu sụ: “Lenu; onye ọzo agbakwa ọso nwẹkinyi iya abya!”

Eze sụ: “Ọo ozi, dọ ree bẹ ọobyakwapho ezizi.”

27 Onye-nche ono sụ: “Onye kẹ mbụ phọ bẹ ọso iya gbẹ dọ mu g'ọ bụ kẹ Ahimaazu nwa Zadọku.”

Eze sụ: “Ọo ọkpobe nemadzụ bẹ ọbu; ọ bụru ozi, dọ ree bẹ ọobyaje ezizi.”

28 Noo ya; Ahimaazu gbarwuta bya ekua eze sụ iya: “Iphemiphe dukotaekwapho ree-o!” O phozeta buaru eze iphu l'alị sụ: “G'ajaja bụru kẹ Chipfu, bụ Chileke ngu! O wofuwaru ndu ono, haliru ẹka g'ẹphe gbua gbube nnajiuphu mu, bụ eze.”

29 Eze jia ya sụ: “?To nwedunu iphe, meru nwokoroḅya ono, bụ Abusalomu?”

Ahimaazu sụ iya: “Mu hụmaru g'aatu ẹjo uzu lẹ teke ono, Jiowabu eme g'o zia mube nwozi gbube eze ozi-a. Ọle mu ta amakwanu ishi uzu ono, aatu ono.”

30 Eze sụ iya: “Ghakobe pfuru l'eka-a.” Ọo ya bụ; ọ bya aghachi pfuru l'eka ono.

31 Ọo ya bụ; onye Kushi ono byarwuta bya asụ: “Gbube nnajiuphu mu, bụ eze; nmakwa ozi ẹhutso! Lẹ ntanu-a bẹ Chipfu nafutakotawaru ngu l'eka ndu wulihuru etso ngu opfu.”

32 Ọo ya bụ; eze jia onye Kushi ono sụ iya: “?To nwedunu iphe, meru nwokoroḅya ono, bụ Abusalomu?”

Onye Kushi ono sụ iya: “G'iphe, bukpo ndu ọhogo nnajiuphu mu, bụ eze; mekpoo iphe, bụ

ndu wulihuru etso ngu opfu dukotaekwapho gẹ nwokorọ́bya ono.”

³³ Iphe ono rwua eze l'ẹ́hu shii; ọ nyígobe jeshia l'ụ́lo ọ́phu a kpụ́ru l'eli ọ́nu-abata mkpụ́kpụ je anọ́du raahaa ẹ́kwa. Ọ nọ́du eje bya arajẹ sụ: “Gùbe nwa mu Abụsalomu; nwa mu-ee; nwa mu Abụsalomu! Ọ -bụ l'ọ́o mbẹ́dua nwùhuru; gùbedua nọ́duroya. Gùbe nwa mu Abụsalomu; nwa mu-ee; nwa mu-ee!”

19

Jiowabu abarụ Dévidi mba

¹ Tọ́budu iya bụ; e je edooru Jiowabu sụ iya: “Eze bẹ́ agukwa aphụ; bya ara ẹ́kwa Abụsalomu.” ² Alwụ-kpe ono, ndu ojọ́gu lwụ-kperu mbọ́ku ono bya aghaa igharaphu bụru ndu ojọ́gu ono g'ẹ́phe haa iphe aphụ; noo kele ẹ́phe nùmaru g'aasujẹ l'eze bẹ́ akwakwa ẹ́kwa nwa iya ono nwùhuru nù ono. ³ Ẹ́phe tọ́ nwẹ́hu zitachaa onwophẹ ezita pyoba l'ime mkpụ́kpụ mbọ́ku ono; g'ẹ́gube ono, ndu iphere dụ l'ẹ́phe gbaru ọ́so l'ọ́gu ezitajẹ onwophẹ ezita pyobata ono-a. ⁴ Eze kpuchia onwiya iphe l'iphu chia mkpu ẹ́kwa sụ: “Gùbe nwa mu Abụsalomu! Oowa-e Abụsalomu nwa mu; nwa mu-ee!”

⁵ Noo ya; Jiowabu bya ejepfu eze l'ime ụ́lo je asụ iya: “Nta-a bụ ndu nkengu, dzọ́ru ngu ndzụ; dzọ́o ụ́nwu ngu; mẹ́ unyomu ngu; mẹ́ ụ́nwanyi, abụ-zidu unyomu ngu-a bẹ́ ị tų́koru meru iphe-iphere kpua ntanụ-a; ⁶ Ọ bụru ndu ị dụ ashị bẹ́ i yeru obu; kpọ́-chia ndu yeru ngu obu ashị. Umere ngu ntanụ-a mewaru o doo ẹ́nya l'ọ́ tọ́

dudu iphe, i guberu ndu-ishi ndu ojoḡu ngu; waa ndu-ozu ngu phe. Mu humawaru l'ehu gege agbe atso ngu utso ome o -bu le Abusalomu no ndzu ntanu-a; anyibedua toko g'anyi ha nwushihukota. ⁷ Ngwa; tugbukwaa jepfu ndu-ozu ngu je eyeru phe njima. Mu gudekwa epha Chipfu eriburu ngu angu; l'o -buru l'i ti gbeshiduru je; be anyi a-wufu-gbukwa gbado ngu; o to nwezu me onye lanu ihumakwadu le mgboru ngu l'enyashi-a. O buru ono a-bya akakota ngu atsū l'ehu eme l'ejo-iphe, shikpo teke i bu nwokorobya nwutaru ngu byasu ntanu-a." ⁸ Oo ya bu; eze bya agbeshi pata oshi iya je anodu l'onu eka eeshije abahu le mkpukpu ono. A bya akoru ndu ono su phe: "Unu lenu; eze nokwa l'onu eka eeshije abata le mkpukpu-a." Ndu ono toko g'ephe ha wu-pfuta iya.

Dévidi alaphu azu le Jierusalemu

Teke ono be ndu Izurelu gbakashihuwaru; onyenonu lashichawa ibe iya. ⁹ Ndu Izurelu g'ephe ha swaha uswo l'ipfu nonu; ndu nonu epe epfugbaa; asuje: "Oo eze be nafutaru anyi l'eka ndu ohogu anyi; bya adzota anyi l'eka ndu Filisitayinu. Obenu le nta-a be o gbafuru l'ali-a; o buru opfu ehu Abusalomu be o gude gbafu obu. ¹⁰ Abusalomu-a, bu onye ono, anyi wuru manū l'ishi g'o buru eze anyi ono-a byawanu anwuhu l'ogu. Su-a; ?bu gunu meru g'o gude ophu e te yedu onu g'ee-shi g'e duphuta eze azu?"

¹¹ Eze, bu Dévidi bya ezia ozi g'e zia Zadoku yele Abyiyata, bu ndu-uke Chileke su: "Unu jiedu ndu bu ogerenya ndu Jiuda su phe: '?

Bu gūnu meru g'o gude o buri unubedua eme g'unu kperu azu l'eme g'eze lwaphuta azu l'ibe iya; l'eka iphemiphe, ndu Izurelu l'ophu epfu rwuchawaru l'eka mube eze no l'ibe mu?

¹² Unubedua be bu unwunna mu; mbu le mu l'unu tukoru buri anu-ehu waa mee lanu. Su-a; ?denuhunu g'o gude; o buri unubedua bu ikpazu le g'ee-shi mee g'eze lwaphuta azu?'

¹³ Unu asu Amasa le mu suru-a: '?Mu le ngu ta abudu anu-ehu lanu waa mee lanu to? Oo gubedua be mu e-gude dochia enya Jiowabu gi buri ishi ndu ojogu mu shita ntanu-a kwaseru; o -dudu nno; ge Chileke gwakwa mu ochi; mbu g'o mekwa mu ophu ka njo!' " ¹⁴ Oo ya bu; o pfubuta ndu Jiuda; obu bya aburu phe nanu. Epe bya ezia su g'e zia eze su iya g'ephe le ndu nkiya toko lwatashia.

¹⁵ Eze bya alwatashia; lwaberu enyimu Jiodanu. Teke ono be ndu Jiuda jewaru anodu le mkpukpu Gilugalu g'ephe gba iya ndzuta; g'ephe edughatawa iya ro l'enyimu Jiodanu. ¹⁶ Tobudu iya bu; Shimeyi; nwa Gera, bu onye Benjaminu ke mkpukpu Bahurimu mekebeephe egwegwa tsoru ndu Jiuda; epe jeshia agba eze, bu Davidi ndzuta. ¹⁷ Ndu ipfu Benjaminu, epe l'iya swi be du unu labo l'ukporo iri; waa onye-osi onulo Solu, bu Ziba; yele unwu iya unwoke, du iri l'ise; waa ndu-osi iya umadzu ukporo. Epe mee egwegwa je agba eze ndzuta l'onenyimu Jiodanu l'eka o no. ¹⁸ Epe rwughata enyimu Jiodanu g'ephe kughata ndibe eze; teme waa g'ephe meeru eze iphe, o du iya g'e meeru iya.

Dévidi aguru Shimeyi nvu

O be gẹ Shimeyi; nwa Gera daerupho ẹnẸyimu Jiódanu; ọ daa kpurumu l'atatiphu eze; ¹⁹ sù iya: “Pakwaru haa; jiko nnajiuphu mu l'ẹka mu mesweru ngu. Te ejekwa anyata iphe, dù ẹji, mube nwozi ngu meru gube nnajiuphu mu, bu eze le mboku ono, i shi Jierusalemu tugbua ono. Eze; jiko wofukwa iya l'obu ngu. ²⁰ Noo kele mube nwozi ngu maru-a le mu meru iphe-ẹji; ole ọ kwanu mbedua bu onye ivuzo l'onulo Jiósefu l'ophu, byaru ntanu-a bya agba gube nnajiuphu mu, bu eze ndzuta.”

²¹ Ọo ya bu; Abishayi; nwa Zeruya su: “Ọ gbaru g'e gude k'iphe-a gbua Shimeyi; noo kele ọo iphu be o phuru onye Chipfu wuru manu g'o buru eze.”

²² Dévidi su: “?Bu gunu be mu l'unu jigba; unube unwu Zeruya; meru g'o gude unu je aburu ndu etso mu opfu le ntanu-a? ?Ọ gbaru g'o nweru onye ee-gbu egbugbu l'ali Ízurelu ntanu-a? ?Tọ le mu ta amadu l'ọo mbedua bu eze ndu Ízurelu ntanu-a?” ²³ Ọo ya bu; ọ su Shimeyi: “E tee gbudu ngu ro ya.” Eze kwee ya ukwe ribuaru iya nte.

Dévidi emeru Mefibosheti iphe-oma

²⁴ Nwanwa Solu, bu Mefibosheti tugbukwapho jeshia eze ndzuta. Ọ to nwubejeduru okpa iya enya; ophu ọ to kpobotajeduru eji-agba iya akpobota; ophu ọ sajeduru uwe iya asasa e -shi mboku ono, eze lufuru tugbua; jasu mboku, ọ lwaphutaru azu l'ehu-guu. ²⁵ O shiepho Jierusalemu bya ge ya

gba eze ndzuta; eze jĩa ya sù: “Mefiboshèti; ? bụ ọ́nu meru g’o gude ọ́phu i ti tsoduru mu tųgbua?”

²⁶ Ọ sù: “Gùbe nnajịuphu mu, bụ eze; eshinu mụbe nwozi ngu bụ ẹniyeni bẹ mu sụkwaru nwozi mu g’o doziaru mu nkapfụ-igara mu ọ́ mu nọdu iya gbaru tsoru gùbe eze; obenu lẹ nwozi mu ono, bụ Ziba ghoru mu ọ́gho. ²⁷ Teme ọ́ byawa bya epfutoshia mụbe nwozi ngu l’eka gùbe nnajịuphu mu, bụ eze nọ. Ọle gube nnajịuphu mu, bụ eze bẹ dụ-a g’ojozi Chileke. Iphe, dųkpoe ngu phọ ree; mee ya. ²⁸ Iphe, shi rwube ndu ọ́nu-ọ́lo nna mu l’ophu bụ g’ephe nwushihu l’iphu nnajịuphu mu, bụ eze; ọ́le e mecharu i woru mụbe Mefiboshèti, bụ nwozi ngu dobe ọ́ mu yiru lẹ ndu a-nọduje eri nri lẹ teburu nkengu ọ́degede. O to rwubeekwaru mu mẹ ililekpoo ọ́ mu rajẹbaaru kpua gùbe eze.”

²⁹ Eze sù iya: “? Bụ opfu ẹhu ngu bẹ ii-gudewarọ epfupfu? Mu sụwaru ọ́ gụ lẹ Ziba kekaha alị ono!”

³⁰ Mefiboshèti sù eze: “Haa ọ́ Ziba wotakotaro iphemiphe; eshinu e mecharu gùbe nnajịuphu mu, bụ eze lwarwuta ibe ngu l’ẹhu-guu.”

Dévidi emeru Bazilayi iphe-oma

³¹ Bazilayi ke Giladu bẹ shi lẹ mkpụkpụ Rogelimu bya ọ́ ya tsoru eze daa ẹnйimu Jiódanu; mbụ ọ́ ya dughata iya ẹnйimu Jiódanu.

³² Bazilayi bẹ bụwaa ọ́gerenya shii. Ọ nọwaru ọ́kporo apha ẹno. Ọ bụ nwoke nweru iphe shii k’ọ́phu bụ l’oo ya shi anụje eze nri teke ọ́ nọ lẹ

Mahanayimu. ³³ Eze sù Bazìlayi: “Tsortu mu daa ẹnyimu-a; g'anyi je anọdu lẹ Jierúsalemu k'ọphu mu a-nọdu eleta ngu ẹnya ree.”

³⁴ Bazìlayi sù eze: “?Mu a-nọfua apha ole nta-a kẹ gẹ mu tsortu gube eze lashia Jierúsalemu?

³⁵ Iphe, mu nọwaru nta-a bukwa ukporo apha ẹnọ. ?Mu makwaduru iphe, dọ ree waa iphe, dọ ẹji? Tọ ?mu adọ ike amakwaduru ọtso iphe, mu eri eriri; ọzoo ọphu mu angu angungu? Tọ ?mu adọ ike anumakwadu olu-ebvu unwoke; ọzoo k'unwanyi? ?Bu kẹ gunu bẹ mube nwozi ngu a-bya aburu ivu-erwa duru gube nnajiuphu mu, bu eze? ³⁶ Mube nwozi ngu bua gẹ mu duriberu ngu nwanshi l'azu ẹnyimu Jiordanu azu iya ọphuu. ?Bu kẹ gunu bẹ gube eze e-gude bua mu obunggo ọphu ha egube ono? ³⁷ Haarọ gẹ mube nwozi ngu lashia k'ọphu mu a-nọdu lẹ mkpukpu ẹka mu shi nwuhu; mbu l'eka nọkuba ilu nna mu waa kẹ ne mu ntse. Su-a; waa nwozi ngu, bu Kimuhamu baa; g'o tsortu gube nnajiuphu mu, bu eze dafu azu iya ọphuu; l'iimeeru iya iphe, dukpoe ngu pho ree.”

³⁸ Eze sù iya: “Kimuhamu bẹ e-tsortu mu-a dafu azu iya ọphuu; ọ buru iphe, dọ ngu ree bẹ mu e-meru iya. Ọzo buru l'oo iphe, i sukpoerupho gẹ mu meeru ngu bẹ mu e-meru ngu.” ³⁹ Ọo ya bu; ndu ono l'ophu dafukota azu ẹnyimu Jiordanu azu iya ọphuu; eze bya adafukwapho. Eze bya eworu onu tsutsua Bazìlayi; goru onu-oma nu iya. Bazìlayi lashia ibe iya.

Ndu Ízurelu ekoru ndu Jiuda okophoo

⁴⁰ Eze bya adaa ẹnyimụ ono jeshia mkpụkpụ Gilugalu; Kimuhamu tsokwaru iya phọ. Ndu Jiuda l'ophu mę nkeru-ẹbo ndu Ízurelu tuko tsoru edu eze. ⁴¹ Noo ya; iphe, bụ ndu Ízurelu l'ophu zahụ byapfuta eze bya asụ iya: “?Denu g'o gude unwunna anyi phẹ, bụ ndu Jiuda bya eduta gube eze lẹ mpya; mbụ duta gụ lẹ ndibe ngu; mę ndu gụ l'ephẹ swị l'ophu dafuta azụ ẹnyimụ Jíódanu?”

⁴² Ndu Jiuda l'ophu tuko g'ephẹ ha yeeru ndu Ízurelu onu sụ phẹ: “Iphe, kparụ iya nụ bẹ bụ l'anyi l'eze bẹ ka abubu. Sụ-a; ?bụ gunu meru iphe, ẹhu eghu unu eghu lẹ k'iphe ono? ?O nweru iphe, shi eze l'eka anyi riru? Tọ; ?o nweru iphe, anyi natarụ g'ọ bụru nkanyi?”

⁴³ Oo ya bụ; ndu kẹ Ízurelu yeeru ndu Jiuda onu; sụ phẹ: “Eka anyi dukwa l'ẹhu eze ugbo iri. Ozo bukpooru nụ l'anyi kakwa iya unu enweru. ?Dehunu g'o gude; ophu unu agubeduru anyi iphe? ?Tọ buna anyịbedua vu ụzo wata epfu g'ee-shi g'e duphuta eze azụ?”

Ole ndu kẹ Jiuda gbẹ kabaanụ eyeru ndu Ízurelu onu ẹhuka ẹhuka.

20

¹ Tọbudu iya bụ; o nweru ogalemkpa nemadụ, nọ l'eka ono, ẹpha iya bụ Sheba nwa Bikiri. O bụ onye ipfu Benjaminu. O woru opu gbua chishia mkpu sụ:

“O tọ dukwa òkè, anyi nweru l'ẹhu Dévidi.

O tọ dukwa okiphe, anyi nweru l'ẹhu nwa Jiesi!

Unubẹ Ízurelu; g'onyenonu lashia ibe iya-o!”

² Ọo ya bụ; ndu Ízurèlu l'ophu gbadochaa Dévidi je awụ-tsoṛu Sheba nwa Bikiri. Ọle ndu kẹ Jiuda nọepfo nọnyabe eze shitakpọo l'enyimu Jiódanu jasụ lẹ Jierúsalemụ.

³ Dévidi bya alarwua ibe iya lẹ Jierúsalemụ; bya achita unwanyi iri ono, abụ-zidu unyomu iya ono, ọ haru g'ẹphe nọdu leta ibe eze ẹnya ono. Ọ chiru pẹ ye l'ulo ẹka a nọ eche pẹ nche. Ọ nọdu azu pẹ lẹ nri; ọle o to jepfujeduru pẹ. E wuchia pẹ l'ime ulo; ẹphe nọdu onodu unwanyi, ji pẹ anọedu jasuru ẹphe nwushihu. ⁴ No iya; eze bya bya ezia Amasa sụ iya: “Gude ujiku ẹto kukọoru mu ndu Jiuda g'unu l'ẹphe tuko wụ-pfuta mu l'ẹka-a.” ⁵ O be teke Amasa jeru gẹ ya kukọo ndu Jiuda ọbu; o je anọghata teke eze tū-buru iya. ⁶ Dévidi bya asụ Abishayi: “Ejo-ipe, Sheba nwa Bikiri e-me anyi bẹ kakwa ophu Abusalomu meru. Chita ndu-ozu mube nnajiuphu ngu chipyabe iya; odumeka bẹ ọo-bahukwa lẹ mkpukpu, a kpụ-pheru igbulọ mgburugburu; nahu anyi gbalaa.” ⁷ Ọo ya bụ; Abishayi chitanu ndu ojogu Jiowabu; mẹ ndu Kereti; mẹ ndu Peleti; mẹ ndu bukpo ndu ike du l'ogu; ẹphe shi lẹ Jierúsalemụ tugbu jeshia achị Sheba nwa Bikiri.

⁸ O be teke ẹphe nọkwadu l'oke mkpuma, nọ lẹ mkpukpu Gibiyonu; Amasa byapfutashia pẹ. Teke ono bẹ Jiowabu yeru uwe ojogu iya; gude akpọ, o we l'upfu gude kebuta ogu-echi, a tsuru ọbo. O jeshia ahata ọkpa; ogu-echi ono shi l'ọbo iya mifu daa. ⁹ Jiowabu bya ajia Amasa sụ iya: “?Ehu du ngu-a ree; nwanna mu?” Jiowabu bya eworu ẹkutara dẹ Amasa l'ẹji-agba gẹ ya

tsutsua ya ọnu. ¹⁰ Ọphu Amasa te elerwetaduru ẹnya hùma ogu-echi, Jiowabu kpapyabèru l'ẹka. Ọo ya bụ; Jiowabu woru iya nmaa ya l'ẹpho; akùrepho iya kposhihu l'alì. Ọphu ọ nmaèduru iya ogu-echi onò ọzo; ọ bụwaru iya nù anwùhu.

Ọo ya bụ; Jiowabu yẹle nwune iya, bụ Abishayi chipyabe Sheba nwa Bikiri. ¹¹ Onye lanù lẹ ndu ojọgu Jiowabu je apfuru lẹ mgboru Amasa asuje: “Onye sùru lẹ Jiowabu dù iya l'obu; mbù onye sùru lẹ ya bụ kẹ Dévidi; g'onye ọbu tsonuru Jiowabu!” ¹² Noo ya; Amasa dabyiru l'echilabọ gbororo l'ẹka onò arwaswi onwiya lẹ mee ya. Ọ nọdu abujeru; onye jetaru rwua ẹka onò; l'ọ kpọo beru. Nwoke onò hùmaepho l'ọobujeru; onye jetaru rwua ẹka onò; l'ọ kpọo beru; ọ lọcha Amasa l'ẹgbudu; chita kpowula-kpowula uwe phukputa iya. ¹³ Ọ bụru g'a pafuèru iya phọ l'uzo onò bẹ ndu ojọgu onò l'ophu tukuru wùru tsoru Jiowabu chiahaa Sheba nwa Bikiri.

¹⁴ Sheba ghajakọta iphe, bụ ipfu, dù l'alì ndu Ízurelù je akpaa lẹ mkpukpu Abèlu-Bètu-Maka. Ndu shi l'ipfu Bikiri g'ẹphẹ ha kpakodzua wù-tsoru iya. ¹⁵ Jiowabu mẹ ndu ojọgu iya phẹ bya bya ekephee mkpukpu Abèlu-Bètu-Maka mgburugburu; kebuta Sheba l'ẹka onò. Ẹphe bya akùbe ẹja gude kpù-buta mkpukpu onò; ẹja onò nọdu rwua l'igbulọ mkpukpu onò. Ẹphe nọdu etsukpọshi igbulọ mkpukpu onò; g'ọophofukwanu daa. ¹⁶ O nweru nwanyị maru mmamiphe, bu lẹ mkpukpu onò, ara ọrà sù: “Unu ngabẹkpodapho-o! Unu ngabẹkpodapho-o! Jiko ziaru mu Jiowabu g'ọ bya gẹ mu

pfuru yeru iya.” ¹⁷ Jiowabu bya ejekubeshia ya; nwanyị ono jia ya sụ: “?Bụ gubedua bẹ bu Jiowabu?”

O sụ iya: “Ee.”

Nwanyị ono sụ iya: “Ngabekwa nchị l'iphe, mube nwozi ngu nwanyị abya epfufu.”

Jiowabu sụ iya: “Mu ngaberu-a nchị.”

¹⁸ Nwanyị ono sụ: “Teke ndiche bẹ e shi asuje: ‘G'e jekwa akpata ishi lẹ mkpukpu Abelu!’ A -kpatawa ishi ono; eeshi nno doshia opfu, ada nụ.

¹⁹ Sụ-a; anyi bu ndu dụ àgù; tẹme anyi buru ndu e gude ire anyi ẹka l'alị Ízurelu. Nta-a bẹ iime g'i mebyishia mkpukpu, nọ onodu ne l'alị Ízurelu. ? Denu g'o gude ì nọdu eme g'ì lwua ndu bu okiphe Chipfu?”

²⁰ Jiowabu sụ: “Tuswekwa! Tuswekwa! G'ọ tọ bukwaru mu a-lwu mkpukpu unu; ọzoo mebyishia ya. ²¹ Ọ tọ bukwa g'ọ dụ bu ono. Ọle o nwekwanuru nwoke lanu, ẹpha iya bu Sheba nwa Bikiri, shi l'alị úbvú úbvú ndu Ifuremu, bu onye kwefuru eze, bu Dévidi ike. Unu -kpatawa nwoke ono ye mu l'ẹka; mu alufu lẹ mkpukpu-a.”

Nwanyị ono sụ Jiowabu: “Ee-shi l'eli igbulọ tufuru ngu ishi nwoke obu.” ²² Tọbudu iya bu; nwanyị ono gude mmamiphe iya ono jepfu ndu mkpukpu ono; ẹphe gbuta ishi Sheba nwa Bikiri woru tufuru Jiowabu. O woru opu gbua; ndu ojogu ono wufu lẹ mkpukpu ono; onyenonu lashichaa ibe iya. Jiowabu laphu azu jepfushia eze lẹ Jierúsalemụ.

Ndu-ishi Dévidi

²³ Ọ Ọo Jiowabu bẹ bụ onye-ishi iphe, bukpo ndu ojoju l'alì ndu Ízurelu. Benaya nwa Jiehojada buru onye-ishi ndu Kereti me ndu Peleti. ²⁴ Adoniramu buru onye-ishi ogo ozi. Jiehosafatu nwa Ahiludu buru onye akwakobeje iphe, meru ememe. ²⁵ Sheva buru onye edeje ekwo. O buru Zadoku yee Abiyata bu ndu-uke Chileke. ²⁶ Ira ke mkpukpu Jayi bukwarupho onye uke Chileke ke Dévidi.

21

Egu-ememe waa g'e gude gbushia unwu Sọlu

¹ O nweru teke egu mejeru l'alì Ízurelu mkpurumkpuru apha eto le teke Dévidi bu eze. Dévidi bya akpaa Chipfu ishi iphe ono. Chipfu su: "Iphe, kparu iya nu bu l'ikpe ochi tukoru Sọlu yee onu-ulo iya l'ishi; kele o gbushiru ndu Gibiyonu." ² Ndu Gibiyonu ono be ta abudu ndu Ízurelu gedegede. Epe bu ndu phoduru nu le ndu Amoru. Ndu Ízurelu riburu phe nte l'ephe e-dobe phe ndu. Sọlu gudekwanu 'amenya ke ndu Ízurelu waa ndu Jiuda bya egbushigbua phe. Oo ya bu; eze, bu Dévidi bya akpakọ ndu Gibiyonu pfuru yeru phe. ³ O ja phe su: "Bu gunu be mu e-meru unu? ?Denu ge mu e-me mezita unu; k'ophu unu a-goru onu-oma nu ndu ono, bu okiphe Chipfu?"

⁴ Ndu Gibiyonu ono su iya: "Anyi ta akpadu ishi mkpola-ochaa ozoo mkpola-ododo, shi Sọlu l'eka; ozoo ophu shi l'eka ndibe iya. Ophu o to

dùkpodanu anyi l'èka g'anyi gbua nemadzu l'ali Ízurelu.”

Ọ sù phẹ: “Ọo iphe, unu sùkpòerupho gẹ mu meeru unu bẹ mu e-meru unu.”

⁵ Ọo ya bụ; ẹphe sù eze: “Ọo nwoke ono, bụ iya gbushiru anyi ono; bya achipyaa g'ee-shi g'e gbushigbua anyi; g'anyi ta aphòduhe l'ali Ízurelu l'ophu ono; ⁶ bẹ ee-duta unwegirima iya unwoke ẹsaa dufutaru anyi g'anyi je megbushia l'iphu Chipfu lẹ Gibiya, bụ mkpukpu Sọlu, bụ onye ono, Chipfu hotaru ono.”

Ọo ya bụ; eze bya asù phẹ: “Mu e-duta phẹ nù unu.”

⁷ Obenu l'eze, bụ Dévidi gude k'ogbandzu yele Jionatanu, bụ nwa Sọlu nọ l'iphu Chipfu gbaa dobe Mefibosheti ndzụ. Mefibosheti bụ nwa Jionatanu; bya aburu nwanwa Sọlu. ⁸ Ọ bụru Amoni waa Mefibosheti, bụ unwoke labọ, Rizupa, bụ nwada Aya nwutaru Sọlu bẹ ọ kpuru nù phẹ. Ọ kpụtakwapho unwoke ise, nwada Sọlu, bụ Merabu nwutaru nù phẹ. Ẹpha ji nwanyị ono bẹ bụ Adurelu nwa Bazilayi, bụ onye shi mkpukpu Mehola. ⁹ Dévidi kpuru phẹ nù ndu Gibiyonu ono; ẹphe je megbushia phẹ l'eli úbvú l'iphu Chipfu. Ẹphe n'ẹsaa ono lakota l'ugbo lanu. Ọ bụru mbọku mbụ lẹ teke aawatajẹ akpata iphe, e meberu l'ali; mbukpoepho lẹ teke aabya awata egbu balị bẹ e gbushiru phẹ.

¹⁰ Noo ya; Rizupa, bụ nwada Aya je achita uweaphụ phushi l'eli oke mkpuma; zẹe. Nwanyị ono shi lẹ teke aawatajẹ akpata iphe, e meberu l'ali; nọdu l'èka ono swiru odzu unwu iya ono jeye mini, shi l'igwe dzeru kpua phẹ. Ọphu

o to kwejeduru g'ò duru ẹnụ, ephe l'eli, a-bya ebvua odzu phẹ ọnu l'eswe; ọzoo anụ-ẹgbudu a-byapfuta phẹ l'enyashi.

¹¹ E p̄fuerupho Dévidi iphe, nwada Aya ono, bụ Rizupa meru; mbụ nwanyị ono, Sọlu ta lụdu ọkpobe alulu ono; ¹² ọ tughua je achita ọkpụ Sọlu yee kẹ nwa iya, bụ Jionatanu l'eka ndu mkpukpu Jiabeshi-Giladu wushiru iya. Ndu Jiabeshi jeru le mpya je achita iya l'eze edupfu, no le mkpukpu Betu-Shanu l'eka ndu Filisitayinu gburu phẹ woru kobe l'eli ubvú Gilubowa.

¹³ Dévidi tuko ọkpụ Sọlu me kẹ nwa iya, bụ Jionatanu g'ò ha chilata e -shi l'eka ono; mekpoo kẹ ndu ophu e megbushiru emegbushi. ¹⁴ E mechaa; ephe woru ọkpụ Sọlu yele kẹ nwa iya, bụ Jionatanu je elia le mkpukpu Zela, no l'ali ndu Benjaminu l'ilu Kishi, bụ nna Sọlu. Ephe tuko iphe, eze karu phẹ g'ephe mee; mekota. E mechaa; Chileke meeru phẹ iphe, ephe rworu iya l'opfu ehu ali ono.

*Ọgu ọzo, ndu Ízurelù waa ndu Filisitayinu no lwugbabe
(1Iphe 20:4-8)*

¹⁵ A nonyakwaa ọzo; ọgu daru ndu Filisitayinu waa ndu Ízurelù. Dévidi tughua yee ndu oogu iya jeshia etso ndu Filisitayinu ọgu. A nonyaa; ophu ike aduedu Dévidi. ¹⁶ Ishibibenobu, bụ onye lanu l'eri Rafa rịa l'ọowa ge ya gbua Dévidi. Nwoke ono be erwa arwa iya du shekelu onyirubvu ukporo iri l'ise. Teme o turu ogu-echi ophuú. ¹⁷ Ole Abishayi nwa Zeruya be byaru agbataru Dévidi; bya echitsua onye Filisitayinu

ono; woru iya gbua. Ọo ya bụ; ndu ojọgu Dévidi ribuaru iya angụ sù l'ọ tọ byadu etsobaa phẹ je ọgu ọzo k'ọphu a taa tsọnyidu orọku ndu Ízurelu.

¹⁸ Tobudu iya bụ; e mechaa; ọgu ọzo daaru ẹphe lẹ ndu Filisitayinu lẹ mkpụkpu Gobu. Ọ bụru teke ono bẹ Sibekayi, bụ onye mkpụkpu Husha gburu Safu, bụ onye lanu l'eri Rafa.

¹⁹ Ọgu ọzo bya adaaru ẹphe lẹ ndu Filisitayinu lẹ mkpụkpu Gobu. Ẹluhananu nwa Jiayi, bụ onye mkpụkpu Bětulehemu gbua Lahumi, bụ nwune Golayatu, bụ onye Gatu; mbụ onye ono, igbidigbi arwa, o gude dụ gẹ k'oshi, onye ekweje ẹkwa egudeje ekwe ẹkwa.

²⁰ Ọgu ọzo bya adaa lẹ mkpụkpu Gatu. L'ẹka ono bẹ o nweru nwoke lanu, haẹpho kẹ kpikpirikpii. O fuchaaru mkpụshi-ẹka ishii ishii l'ẹka iya ẹphenebo; waa mkpụshi-ọkpa ishii ishii l'ọkpa iya ẹphenebo. Mkpụshi-ẹka iya; mẹ k'ọkpa iya tukuru dụ ụkporo l'eno. Nwoke ono bụkwapho eri Rafa. ²¹ Nwoke ono bya awataẹpho akọ ndu Ízurelu onu; nwa nwune Dévidi, bụ Jionatanu nwa Shimeya woru iya gbua.

²² Ndu ono ẹphen'eno shikọta l'eri Rafa, bụ onye mkpụkpu Gatu. Ọ bụru l'ẹka Dévidi yẹle ndu-ozì iya bẹ ẹphe shikọta nwụshihu.

22

Ebvụ ajaja, Dévidi gụru
(*Ebvụ 18:1-50*)

¹ Dévidi gùru ebvu-a nù Chipfu lẹ mbọku, Chipfu nafutakotaru iya l'ẹka ndu ọhogu iya l'ophu; kelekele kẹ Sọlu.

² Ọ gùru sù:

Ọo Chipfu bụ agbara-mkpuma nkemu;
bya aburu ọlo-ezeru-ndzụ mu; buru onye agbafutaje mu nù.

³ Ọo Chileke mu bụ agbara-mkpuma, mu agbabajẹ je edomia onwomu.

Ọo ya egbobutaje mu g'ọ tọ dọ iphe, e-me mu nù.
Ọ buru iya bụ onye eegudeje ọkpehu iya dzọo mu.

Ọo l'ime iya bẹ mu agbabajẹ je anọdu zeeru ndzụ.

Tẹme ọ buru iya bụ onye ndzọta mu;
ọo yẹbedua adzoje mu l'ẹka ndu eme mu mkpawere.

⁴ Ọo Chipfu ono, bụ onye gbaru g'a jajẹ iya ajaja ono bẹ mu arakuje;
l'ọ dzọta mu l'ẹka ndu ọhogu mu.

⁵ Anwuhu shiwaa chie mu egbirigba l'olu.
Ọla-l'iswi nọdu asọ gborogboro gẹ mini asọpfuta mu.

⁶ Ẹkpa oyi ali-maa nwua mu kpalaa.
Anwuhu shiwaa woru ọnyà gbaberu mu.

⁷ Ọle teke mu eje iphe-ẹhuka bẹ mu rakuru Chipfu.

Mu rakuru Chileke mu.
Ọ gbẹ l'eze-ọlo iya numa olu mu;
mkpu, mu chiru chiku iya rwua ya nchị.

⁸ Noo ya bụ; eliphe l'ophu tehu kparikpari; nmakọta jijijiji.

Èka a tūru ọkpa imigwe l'ophu nmaghukọta
anmaghu;

kele Chileke be ẹhu eghu eghu.

⁹ Ẹnwuru ọku, shi iya l'imi akpu ke tūtuutuu.

Ọku, shi iya l'onu afushi tukoepho iphemiphe
ekeyashi.

Icheku-ọku iphe, o keyashiru tuko ekameka ata
pfupfupu.

¹⁰ Ọ dojaha akpaminigwe ke tararara; ọ buru iya
alufuta.

Ọchii, gbahuru ke tsukiribaa nodu iya le mkpula
ọkpa.

¹¹ Ọ nodu l'eli chierobu phezeta.

Ọ buru le nkù pherephere be o degeru ezi
phuphupu.

¹² O woru ọchii kpuchia onwiya;

mbu l'urwukpu, mini jiru ejiji be no-pheru
iya mgburugburu.

¹³ Icheku-ọku, ata pfupfupu

shi l'ogbunwiiinwii ya agushihugba.

¹⁴ No iya; Chipfu gbẹ l'akpaminigwe tūa egbigwe.

A nūma olu onye ono, bu Ọkalibe-kakọta-shii
ono.

¹⁵ Ọ gbaa apfu gude chikaa ndu ohogu iya.

Ebemu-igwe be ọ kuru ke phoo;

ephẹ zekota l'oso gbalachaa.

¹⁶ Chipfu ziru unme fuu gbọoru ndu ohogu iya
uja.

Eze Ẹnyimu sokahu ẹbo; k'ophu a humachaaru
ohu-ẹnyimu l'ẹnya;

kpuhachaa ẹka a tūru ọkpa-alì mgboko; a
huma.

¹⁷ Chipfu gbẹ l'imigwe tūfu ẹka;

- zų mu gburumu; gųfuta mu l'ogbu-mini.
- 18 Ọ nafutakwaru mu phọ l'ẹka ndu ọhogu mu,
 ọkphehu dụ;
 mẹ l'ẹka iphe, bukpo ndu mu dụ ashi;
 noo kele ẹphe kariru mu ẹka.
- 19 Mbọku ono, mu eje iphe-ẹhuka ono be ẹphe
 tsoru mu ọgu;
 obenu l'ọo Chipfu gbataru mu ike.
- 20 Ọo yebedua kutaru mu dobe l'ẹka mu ọ
 tusaru ẹhu.
 O yeru mu ẹka nafuta mu l'ọgu; kele mu dụ iya
 l'obu.
- 21 Chipfu buru mu nggo; kele mu bu onye
 pfuberekoto;
 mbu kele mu bu onye iswi dụ mma.
- 22 Noo kele ọ buẹpho ọzo, Chipfu toru be mu
 anọduje etso.
 Ọphu mu egudejedu eme ejo-iphe gbakuta
 Chileke azu.
- 23 Ekemu Chipfu be mu nwubekotaru ẹnya g'ọ
 ha.
 Teme ọphu mu aghajeduru iphe, ọ suru g'e meje
 okotazu.
- 24 Ọ to dukpodaa ẹka uta dụ mu l'ẹhu l'atatiphu
 iya.
 Mu sedekpoerupho onwomu; ọphu ọ dudu ejo-
 iphe, mu yejeru ẹka.
- 25 Chipfu buru mu nggo; kele mu bu onye
 pfuberekoto;
 mbu l'o buru mu nggo; kele mu bu onye iswi
 dụ mma l'iphu iya.
- 26 Ndu yeru ngu obu be iigoshije l'i yeru obu.
 Ndu duebe ree be iiduebejeru ree.

- 27 Ndu obu phe guru ìphóró bẹ iidobejeru obu ìphóró.
 I nõdu emejeru ndu doberu ụzo phe nggòdogo nggòdogo g'umere phe gbaru.
- 28 Ndu wozeru onwophe ali bẹ iidzotaje;
 obenu l'ènya ngu aduje l'èka ndu eku onwophe nõ g'i wozeta phe ali.
- 29 Oo gubedua, bu Chipfu bu oroku mu.
 Oo gube Chipfu emeje g'ìphóró duru mu l'èka oçhii agba.
- 30 Eshinu iyeru mu ẹka bẹ mu e-tso ikpoto ndu ojogu ogu.
 Igbulo mkpukpu phe bẹ mu e-nyi; eshinu mu le Chileke swi.
- 31 Uzo Chileke bẹ ntucha adudu m'ilile;
 opfu Chipfu bukota okpobe opfu.
 Oogbobutaje ndu gbabarụ l'ime iya je anodu ezeru ndzu.
- 32 ?Bu onye bubaa Okalibe, du nu, abudu Chipfu kpoloko?
 ?Bu onye buba agbara-mkpuma, abudu Chileke anyi?
- 33 Oo Chileke emeje g'ike du mu.
 O buru iya meru uzo mu; ophu ntucha adudu iya.
- 34 Oomeje ge mu pfu shoshoo ge mgbada;
 mbu l'oomeje ge mu pfuru pfushia ike l'eli ubvu.
- 35 O ziru mu; mu maru g'aalwuje ogu;
 k'ophu bu l'o to dudu m'obeta o buru apfu,
 e kweru l'igwe; mu aduele-a ike gbaa ya.
- 36 Oo gube Chipfu egbobutaje mu; shi egube ono dzoo mu ndzu.

Èka iiyeru mu ekutseje mu.

37 I mesataru ọ̀zo mu ọ̀sa; g'ọ̀kpa te echiswafu mu.

38 Mu gude ọ̀so chĩa ndu ọ̀hogu mu; gwee phẹ arakabya;
     ọ̀phu mu anmaduru nggu; jasụ mu mee phẹ;
     ẹ̀phe bụru mkpurupyata.

39 Mu chiru phẹ pyakapyaka; k'ọ̀phu ẹ̀phe ta adụedu ike gbelibaa ishi ọ̀zo.

Èphe zẹ̀gbaepfo kẹ manyọo lẹ mgboru ọ̀kpa mu.

40 Ọo ike nkengu bẹ mu gude eje ọ̀gu.

Ndu etso mu opfu bẹ i meru; ẹ̀phe gbushiru mu ikpere.

41 Ndu ọ̀hogu mu bẹ i meru; ẹ̀phe chie ọ̀kpa l'ọ̀so.

I mee; mu tuko ndu mu dụ ashị gbushikọta.

42 Èphe chia mkpu; ọ̀phu ọ̀ dudu onye gbaru phẹ mkpu.

Èphe raku Chipfu; ọ̀phu o yeduru phẹ ọ̀nu.

43 Mu gweru phẹ uji mee phẹ; ẹ̀phe dụ g'urwuku, dụ l'alị.

Mu tsua phẹ ọ̀tsuepfu; zọo phẹ tọlitoli g'ẹ̀puchi, nọ lẹ gbororo.

44 I nafutaru mu l'ẹka ndu etso mu opfu;
     bya emee mu; mu bụru ishi ọ̀hamoha;
     k'ọ̀phu ndu mu eshidu maru byaru alwakọta
     mu l'ẹka.

45 Ndu ọ̀hozo ephozekotaru mu.

Èphe -nụma l'ọ̀wa-a iphe, mu sụru g'e mee baa;
     ẹ̀phe emee ya ẹ̀gwegwa.

46 Meji tọfukota iphe, bụ ndu ọ̀hozo ono;

tème ephe nõdu eshijegbaa l'eka ephe shi
wohaa onwophe phuru yeyeye byapfuta
mu.

47 Chipfu nõkwa ndzụ; unu tua agbara-mkpuma
nkemu ono epha!

Unu kutsee Chileke; l'oo ya bụ onye adzoje mu
nụ!

48 Oo Chileke ejeje agwata ugwo iphe, ndu ohogu
mu meru mu.

O meru; unwu-eliphe nõdu mu le mkpula.

49 Onafutaje mu l'eka ndu ohogu mu;
oowolije mu eli woru mu doghaa ndu etso
mu opfu.

Oogbafutaje mu l'eka ndu emeje nemadzụ iphe-
kpangangaa.

50 Noo g'o gude mu je a-pfuru l'iphu ohamoha
kele gube Chipfu ekele.

Mu a-gụ ebvu gude tua ngu epha.

51 Onye eze, o hotaru be oomeje g'o mekpee
l'ogu.

N-yemobu iya be onoduje egoshi onye o wuru
manu l'ishi,

bụ Dévidi yee oshilokpa iya jasụ le tuutuu-
tuu le mjiimiimii.

23

Opfu ikpazụ, Dévidi pfuru

¹ Owaa bụ opfu ikpazụ Dévidi:

“Owaa bụ iphe, Dévidi; nwa Jiesi pfuru;
mbụ opfu nwoke ono, Chileke woliru eli;
mbụ nwoke ono, Chileke ke Jiékopu wuru
manu l'ishi g'ọ buru eze ono;

mbu onye ono, agujeru ndu Ízureļu ebvu,
atsò uto ono.

² Unme Chipfu bẹ shi l'onu mu epfu opfu.
Opfu iya degeru mu edegeru l'ire.

³ Chileke kẹ Ízureļu bẹ pfuwaru opfu.

Oke mkpuma kẹ ndu Ízureļu bẹ suru mu lẹ-a:

'Teke eze eme iphe, pfuru oto;

mbu teke oome atsù Chileke ebvu

⁴ bẹ oduje g'ìphóró nchi-abòhu lẹ teke
enyanywu awa awawa;

mbu lẹ mbòku igwe dù kòrokoro.

Oduje g'anwu, emeje g'èswa, akpo-futa akpo-
futa l'alì sha kẹ biribiri
mẹ mini dzegheepho.'

⁵ Oo egube ono bẹ ndibe mu ephe lẹ Chileke dù
lẹ ree.

Noo kele o meru; mu l'iya gbaa ndzù, a-nò jasù
l'ojejeje.

O meru iya o nguru anguru l'iphemiphe;

bya emee ya g'ò tọ dù iphe, e-mebyi iya nù.

Chileke e-me gẹ ndzòta mu dzua oke;

tẹme iphemiphe, agù mu nù bẹ oo-meru mu.

⁶ Obenu lẹ ndu bù ogalemkpa bẹ ee-tuphachaa
etupha g'onye tupharu obvu;

kele e te egudejedu ẹka achita phe.

⁷ Onye edenyi ẹka l'obvu ono gudefutaje iphe-
ìgwè ozoo oshi arwa;

o buru oku bẹ aakpokotaje iya l'ẹka o
wushiru."

*Ndu a maru amaru lẹ ndu ojogu Dévidi
(1Iphe 11:10-19)*

⁸ Waa ẹpha ndu ojọgu, ike kakọta ẹ ndu ojọgu Dévidi baa: Ishubelu onye Hakụmonu. Ọo ya shi bụru onye-ishi ụmadzu ẹto, kachakpọo mkparawa. O gudeje arwa jepfu unu ụmadzu labọ ọgu; gbushikọta phẹ l'ugbo lanu.

⁹ Onye ọphu etsota iya nụ bụ Eleyaza nwa Dodo; onye shi l'eri Ahowa. Yẹbedua yikwapho l'ụmadzu ẹto ono, kachakpọo mkparawa ono. O tso Dévidi pfubyishia ndu Filisitayinu ẹ teke ẹphe dzukọberu k'ọgu ẹ Pasu-Damimu. Ndu Ízurelù tsulaaharu azu; ¹⁰ yẹbedua pfushiepho ike gbua ndu Filisitayinu jasuru ẹka tsushihu iya mee; mbu ẹka kwekọbechaa ya ekwekọbe nyakuru l'ogu-echi, ọ pa. Chipfu mee; ọ lwu-kpee k'ọphu parụ ẹka apaa ẹ mbọku ono. E mechaa; ndu ọphu wu-phu azu. Ọ bụwaru iphe, ẹphe wu-phudoru azu bụ g'ẹphe gwee ivu ndu e gbushiru egbushi.

¹¹ Onye k'ẹto, etsota iya nụ bẹ bu Shama nwa Agee; onye Hararu. Ujiku lanu bẹ ndu Filisitayinu kpako-dzujeru onwophẹ k'ọgu ẹ Lehi; mbu l'ẹgu, azamu jiru ejiji ono. Ndu ojọgu ndu Ízurelù yekọta ọkpa l'oso gbalachaa. ¹² Obenu ẹ Shama pfushierupho ike l'echilabọ ẹgu ono; tsoo ndu Filisitayinu ọgu; gbushia phẹ. Chipfu mee; ọ lwu-kpee k'ọphu parụ ẹka apaa.

¹³ O be ẹ teke akpata iphe l'alị; ụmadzu ẹto l'ime ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri, bụgbaa ndu-ishi ọgu wuru jepfu Dévidi l'ọgba Adulamu. Teke ono bẹ ikpoto ndu Filisitayinu wufutaru bya adoru ẹ nsuda Refayimu. ¹⁴ Teke ono bẹ Dévidi nọ l'ime ẹka ọ kpuru; o shihu ike.

Ndu ojogu ndu Filisitayinu doru le mkpukpu Betulehemu. ¹⁵ Egu-mini wata agushi Dévidi ike; o su: “Oowa-e; o du mu g'a su l'o nweru onye gbè je ekutaru mu mini le welu, no-kube eka eeshije abahu le Betulehemu ge mu ngua!” ¹⁶ Oo ya bu; unwoke eto ono, kachakpoo mkparawa ono kpata uzo ghata ndu ojogu ndu Filisitayinu l'eka ephe doru ono; je ekuta mini le welu ono, no-kube l'eka ono, eeshije abahu le Betulehemu ono; wotaru Dévidi. O le Dévidi te ekwedu ngua mini ono; o woru iya wushiaru Chipfu; ¹⁷ bya asu: “Tuswekwa! Jiko Chipfu; te ekwekwa ge mu mee egube iphe owa-a. ?Mini-a ta aduada ududu ge mee ndu-a, woru ndzu phe tsebe l'onu eta g'ee-shi g'e kuta iya-a to?” Oo ya bu; ophu o nguduru mini ono. Nochaa eze iphe, unwoke eto ono, kachakpoo mkparawa ono megbaberu bu ono.

¹⁸ Abishayi, bu nwune Jiowabu nwa Zeruya bu onye-ishi umadzu eto ono. Abishayi be gudeje arwa iya jepfu umadzu ukporo iri l'ise ogo; gbushikota phe; e shiwaro nno; a maru epha iya ge k'umadzu eto ono. ¹⁹ Oo yebedua be a kachaa akwabè ubvu l'ime umadzu eto ono. O buru yebedua bu onye-ishi phe; o le a ta gukwanuru iya ye l'umadzu eto ono.

²⁰ Benaya nwa Jiehojada bu onye okpehu du shii. Eka o shi bu Kabuzelu. Yebedua mekwarupho eze iphe, paru eka apaa. Oo yebedua gburu unwoke Mowabu labo ono, okpehu du-be g'oduma ono. O bukwaru iya pho jejeru egbua oduma l'ime nsu le mboku, akamini, kpukoru akpuko dashiru. ²¹ Benaya gbujekwarupho oke

mkparawa onye Ijiputu, pa arwa. Iphe, yẹbedua gude bapfu iya bụ mgbọro; bya anata nwoke Ijiputu ono arwa, o gude l'ẹka; gude nmagbua ya. ²² Noo gẹ Benaya nwa Jiehoyada meberu ike bụ ono. E shiwarọ nno; a maru ẹpha iya gẹ k'umadzu ẹto phọ, kachakpọo mkparawa phọ. ²³ O bụ onye a kwatakpọo akwabẹ ùbvù l'ime ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri phọ. Ole a ta gụkobeduru iya l'ime ụmadzu ẹto phọ. Dévidi meru iya onye-ishi lẹ ndu ojọgu, eche iya nche.

²⁴ Asahèlù, bụ nwune Jiowabu yi l'ime ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri ono. Ndu ọzo bụ Èluhananu nwa Dodo kẹ Bẹtulehemu; ²⁵ waa Shama kẹ Harọdu; waa Elika kẹ Harọdu; ²⁶ waa Hẹlezu kẹ Pẹleti; waa Ira nwa Ikeshi kẹ Tekowa; ²⁷ waa Abiyeza kẹ Anatọtu; waa Mebunayi kẹ Husha; ²⁸ waa Zalumonu, bụ onye shi l'eri Ahowa; waa Maharayi kẹ Netofa; ²⁹ waa Helebu nwa Bana kẹ Netofa; waa Itayi nwa Ribayi kẹ Gibiya, dū l'alì ndu Benjaminu; ³⁰ waa Benaya kẹ Piratọnu; waa Hidayi, shi l'ụzo nggele Gashì; ³¹ waa Abiyalubonu kẹ nsuda Jiódanu; waa Azumavetu kẹ Bahurimu; ³² waa Èliyahuba kẹ Shalubonu; waa unwu Jiashenu; waa Jionatanu; ³³ waa Shama kẹ Hararu; waa Ahayamu nwa Shararu kẹ Hararu; ³⁴ waa Elifeletu nwa Ahasubayi kẹ Maka; waa Eliyamu nwa Ahitofèlù kẹ Gilo; ³⁵ waa Hezuro kẹ Kamèlù; waa Parayi kẹ Arabu; ³⁶ waa Igalu; nwa Nétanu kẹ Zoba; waa Bani; onye ipfu Gadu; ³⁷ waa Zeleku, bụ onye Amọnu; waa Naharayi kẹ Berotu, bụ onye achijeru Jiowabu nwa Zeruya ngwọgu; ³⁸ waa

Ira kẹ Itiru; waa Garebu kẹ Itiru kwapho;
³⁹ mɛfua Uráya, bu onye Hetu. Ẹphe tukuru du
 ụkporo ụmadzu l'ụmadzu iri l'ẹsaa.

24

Dévidi agụ ndu Ízurelu ogu *(1Iphe 21:1-6)*

¹ Tọbodu iya bu; Chipfu voru oku wua ẹhu
 l'opfu ẹhu ndu Ízurelu. O kpalia Dévidi g'o mee
 g'iphe-ẹhuka dapfuta phe; bya asu iya: “Tugbua
 je agua ndu Ízurelu waa ndu Jiuda ogu.” ² Oo
 ya bu; eze, bu Dévidi zia Jiowabu; me ndu-ishi
 ndu ojoḡu, ẹphe l'iya no su: “Unu jegbabekota
 ipfu, dukota le Ízurelu; e -shi le mkpukpu Danu
 je akpaa le mkpukpu Biye-Sheba gukota phe ogu
 k'opfu mu a-maru g'ẹphe ha.”

³ Jiowabu su: “Ge Chipfu, bu Chileke ngu
 mekwaa ge ndu ono kabaa igwerigwe ugbo
 ukporo ise eme le g'ẹphe ha nta-a; teme ge gube
 nnajiuphu mu, bu eze gudekwapho ẹnya ngu
 huma iya. Ole bukwanu ke gunu meru g'o gude
 gube nnajiuphu mu, bu eze nodu eme g'i mee
 ẹgube iphe ono?” ⁴ E mechaa; opfu eze dag-
 bunaa ke Jiowabu; yele ke ndu-ishi ndu ojoḡu iya
 ono. Oo ya bu; Jiowabu waa ndu-ishi ndu ojoḡu
 ono shi l'ipfu eze tugbua jeshia agụ ndu Ízurelu
 ogu ono. ⁵ Ẹphe bya adaepho ẹnyimu Jiódanu;
 ẹphe doshia le mgboru mkpukpu Arowa; mbu
 l'uzo ndohali mkpukpu, no l'echilabo nsuda; bya
 agbe l'eka ono jeshia l'ali ndu Gadu jerwuchaa
 mkpukpu Jiaza. ⁶ Ẹphe bya abahu l'ali Giladu;
 me mkpukpu Tatimu-Hodushi. Ẹphe gbẹ l'eka

ono bahu lẹ mkpukpu Danu-Jianu; bya agbajia lufu jeshia mkpukpu Sayidonu. ⁷ Epe bya eshi nno chebwaro mkpukpu ndu Taya, a kpushiru ike; jekota mkpukpu, dukota l'ali ndu Hevu yele ndu Kėnanu. Epe mechaa kpọ-chia ya ishi lẹ mkpukpu Biye-Sheba, nọ l'echiegu ndohali l'ali ndu Jiuda. ⁸ Epe jeru iya onwa tete l'ujiku ukporo teme epe lwaphuta azu lẹ Jierusalemu. ⁹ Jiowabu bya akooru eze, bu Dėvidi ge ndu ono, o guru ogu ono hakotakpoo. Ndu Izurelu du ukporo unu unwoke ugbo ukporo ise,* bu ndu ike du l'ogu; bya aburu ndu aduje ike paa oguechi. Ndu Jiuda du ukporo unu unwoke ugbo ukporo eto l'unu unwoke ugbo ukporo labo l'iri.†

¹⁰ Dėvidi guchaepo ndu ono ogu ono; meji tsukaha iya. Oo ya bu; o su Chipfu: “Mu meakwaru iphe-ėji, paru ẹka lẹ k'iphe-a, mu meru-a. Ole-a; jiko Chipfu; wofunu ejo-iphe ono, mube onye-ozu ngu meru ono; kele oo eswe be mu meru ono.”

¹¹ Dėvidi bya etehushia lẹ nchitabohu iya; Chipfu pfiwaru Gadu, bu onye mpfuchiru Chileke; mbu onye aphujeru Dėvidi ophulanya su iya: ¹² “Je asu Dėvidi lẹ Chipfu suru-a: Uzi iphe eto be mu doberu ngu; gi hata nanu, mu e-me ngu.”

¹³ Oo ya bu; Gadu jepfu Dėvidi je asu iya: “?Bu g'ejo okpa-nri byapfuta ngu noo apha eto l'ali-a? To? bu gi gbaa oso onwa eto l'eka ndu ohogu ngu achi ngu? To? bu g'ejo iphe-ememe bya

---

* **24:9** 24:9 Bu iya bu 800,000, lẹ mbekee. † **24:9** 24:9 Bu iya bu 500,000, lẹ mbekee.

emee nõo ujiku ẹto l'alì ngu? Nta-a bukwa g'ì rìà ya arìri karù mu; gẹ mu maru iphe, mu e-je epfuaru onye ono, ziru mu nù ono."

¹⁴ Dévidi bya asù Gadu: "Mu nõakwa l'oke iphe-ẹhuka. Ọle ọ kakwa ree g'anyi daba l'ẹka Chipfu; eme l'anyi dabarù nemadzù l'ẹka; noo kele obu-imemini Chipfu parù ẹka apaa."

¹⁵ Ọo ya bụ; Chipfu loru ẹjo iphe-ememe tù ndu Ízurelù shita l'ùtsu mbọku ono jeye mbọku, ọ tų-buru phẹ. E -shi lẹ Danu jasù lẹ Biye-Sheba bẹ ẹphe dų ụkporo ụnu nemadzù ugbo ẹsato l'unu iri l'ise nwụshihu. ¹⁶ Ojozi-imigwe ono machiẹpho ẹka gẹ ya mebyishia mkpụkpu Jierúsalemù; o rwua Chipfu l'ẹhu; mbụ ẹjo-iphe ono, dapfuru phẹ nù ono. O pfuaru ojozi-imigwe ono, egbushi ndu ono sù iya: "Ọ dųwaa ree! Sephu ẹka ngu azù parù phẹ haa!" Teke ono bẹ ojozi Chipfu ono nõwaa l'ọma ẹka Arawuna, bụ onye Jiebusu anọduje echishi ẹswa lẹ balì iya.

¹⁷ Dévidi hụmaepho g'ojozi-imigwe ono gude echitsushi ndu ono; ọ sù Chipfu: "Oowa-e; ọ kwa mbẹdua meru iphe-ẹji; mbụ l'ọo mbẹdua bẹ meru iphe, adudu ree. ? Ụnwu aturu-a mehunuru ole? G'ọ bụ-chiaru mbẹdua waa ndibe nna mu bẹ ịi-da ẹjo ẹka l'ẹhu!"

¹⁸ Ọ bụru mbọku ono bẹ Gadu byaru abyapfuta Dévidi bya asù iya: "Tụgbua je akpọaru Chipfu ọru-ngweja l'ọma ẹka ono, Arawuna, bụ onye Jiebusu anọduje echishi ẹswa lẹ balì ono." ¹⁹ Ọo ya bụ; Dévidi tụgbua jeshia eme ẹgube ono, Chipfu shi l'ọnu Gadu zia ya ono. ²⁰ Arawuna

tufuepho ẹnya hùma eze, bụ Dévidi yẹle ndu-
 ozi iya g'ẹphe eje abyapfuta iya; o je je adaa
 kpurumu l'atatiphu eze phozeta kwabẹ iya ùbvù.
²¹ Arawuna sụ: “?Bụkwa ole bẹ nnajìuphu mu,
 bụ eze byapfutashìaru onye-ozi iya?”

Dévidi sụ iya: “Mu byaru gẹ mu zua ngu ẹka
 iichishije balì gẹ mu kpàaru Chipfu ọru-ngweja;
 k'ọphu ẹjọ iphe-ememe-a, emenua e-buhu.”

²² Arawuna sụ Dévidi: “Gẹ gube nnajìuphu
 mu, bụ eze wotakpọephe iphe, dọ ngu ree
 gude gwee ngweja ọbu. Waa eswi, ee-gude
 gwee ngweja-akpọ-ọku nọ Chipfu; waa iphe,
 eegudeje echishi ẹswa l'ereshi; mẹ odogoro,
 eegudeje tųgbabe eswi g'ọ bọru nkụ. ²³ Gube
 eze; iphemiphe ono g'ọ ha bụ mụbe Arawuna
 nọru ngu iya.” Arawuna bya asụkwa iya phọ:
 “Gẹ Chipfu, bụ Chileke ngu natakwarọ ngweja
 ngu.”

²⁴ Eze, bụ Dévidi sụ Arawuna: “Waawakwa;
 mu a-pfụ ngu ụgwo iya. Mu te egudedu iphe,
 adudu iphe, o phuru mu egweru Chipfu, bụ
 Chileke mu ngweja-akpọ-ọku.” Ọo ya bụ; Dévidi
 zua ọma ẹka aanọduje echishi ẹswa lẹ balì ono
 azuzu; mẹ eswi ono. Ọ bọru mkpọla-ọchaa,
 ẹrwa iya dọ ụkporo shẹkelu labọ lẹ shẹkelu iri
 bẹ o gude zua ya. ²⁵ Dévidi bya akpàaru Chipfu
 ọru-ngweja l'ẹka ono; bya egwee ngweja-akpọ-
 ọku; mẹ ngweja-ẹhu-guu l'eli iya. Chipfu nọma
 arwọrwo, ọ rwọru iya l'opfu ẹhu alì Ízurelù ono;
 ẹjọ iphe-ememe ono, eme nọ ono mebuhu.

xcv

Bayiburu Izii
Izii: Bayiburu Izii Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Izii)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

c6885c7c-c550-5b8b-a4fe-4bd714af4f6d